

LIK@BTA.BG

май 2025

20

СВЕТОВНИ СРЕШИ НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ

ЛИТЕРАТУРА
ИЗКУСТВО
КУЛТУРА

ИЗДАНИЕ НА БТА ЗА ЛИТЕРАТУРА, ИЗКУСТВО И КУЛТУРА, ГОДИНА LX

ЛИК

МАЙ 2025

ТЕМАТИЧНО ИЗДАНИЕ
НА БЪЛГАРСКАТА
ТЕЛЕГРАФНА
АГЕНЦИЯ

ГЕНЕРАЛЕН ДИРЕКТОР:
Кирил Вълчев

ГЛАВЕН РЕДАКТОР:
Георги Лозанов

ОТГОВОРЕН РЕДАКТОР:
Яница Христова

МЛАДШИ РЕДАКТОР:
Ренета Георгиева

КОРЕКТОР:
Лиляна Николова

ХУДОЖНИК НА КОРИЩА:
Леонора Константинова

КОРИЩА:
Колаж със снимки на двамата от
генералните директори на БТА –
Максим Минчев и Кирил Вълчев,
и общ кадър с участници в
Световната среща на
българските медии през 2011 г.

ДИЗАЙН И ПРЕДПЕЧАТ:
Пламен Герчев,
Леонора Константинова

ПО ДИЗАЙН НА СТУДЕНТИ ОТ НХА:
Теодор Мирчев
Елисавета Драгомирова
Виктория Димитрова

В БРОЯ СА ИЗПОЛЗВАНИ СНИМКИ ОТ:
архив на Пресфотото БТА,
pressphoto@bta.bg
ISSN 0324-0444

КОНТАКТИ:
Българска телеграфна агенция
1124 София,
бул. „Цариградско шосе“ 49

РЕКЛАМА:
marketing@bta.bg / 02 926 2296

ИЗРАБОТКА:
„ПРИНТИНГ ХАУС“ ЕООД

СЪДЪРЖАНИЕ

20 световни срещи на българските медии

6	Медиите ще спасят света?
<i>Георги Лозанов, главен редактор на списание ЛИК</i>	109	Новите Изток-Запад
<i>Юри Лазаров</i>
10	Максим Минчев през 2005 г.:
Нека държавата и съответните институции да обърнат по-голямо внимание на българите в чужбина	110	Медии и пари
<i>Бойко Станкушев</i>
14	(Опит за) Картографиране на българските мигрантски медии по света
<i>Анжела Георгиева, редактор в дирекция „Български медии и общности по света“ на БТА</i>	112	Медиите – между регионалното и глобалното
<i>Анна Цолова</i>
20	Световните срещи на българските медии в архива на БТА	113	Медиите и националните каузи
<i>Петър Стоянович</i>
104	Българските медии и европейските отговорности на България
<i>Виктория Бехар</i>	114	Родолюбие в глобалния свят
<i>Участници в Десетата световна среща на българските медии</i>
105	Националната идентичност и ролята на медиите за образа на България по света
<i>Приветствие на президента Георги Първанов до участниците във Втората световна среща на българските медии</i>	115	Медиите и културните различия. Диалог между съседи
<i>Участници в Единадесетата световна среща на българските медии</i>
106	Кирилицата в Европа и европейската мисия на българските медии. Поглед от Рим
<i>Събеседници в дискусия за кирилицата в Третата световна среща на българските медии</i>	116	Медиите и гражданските каузи
<i>Теодора Петрова</i>
107	Медиите – задължителният трети в межкултурния диалог
<i>Писателят Антон Дончев като участник в Четвъртата световна среща на българските медии</i>	118	Политики на близостта
<i>Ирина Богоева</i>
108	Някъде в реалното, виртуалното и информационното пространство: туризмът, високите технологии и медиите – българските аргументи срещу кризата
<i>Поля Станчева</i>	119	Медии и памет
<i>Александър Велев</i>
		120	Медии и национални приоритети
<i>Михаил Неделчев</i>
		121	Медии и истина
<i>Иван Желев</i>
		122	Медии и спасение
<i>Румяна Бъчварова</i>
		124	Медии и свобода
<i>Васил Христов</i>
		126	Медии и общност
<i>Светлана Драгнева</i>

Провеждането на двадесет световни срещи на българските медии е повод за равностметката, на която е посветен този брой на ЛИК – като започнем от първата среща с инициатор покойния дългогодишен генерален директор на БТА Максим Минчев, който организира петнадесет от срещите.

Но трябва да потърсим отговор и на въпроса как да развием тези срещи през следващите години като ги наградим на базата на натрупания опит в променящия се медиен свят.

Макар и в XX среща отново в София като първата през 2005 г., както и в Клисурския манастир „Св. св. Кирил и Методий“ и Вършец, да участваха медии от най-много държави – 25, тоест сегна повече от първата среща (като този път някои се включиха онлайн благодарение на развитието на технологиите), всъщност говорещите и пишещите на български език по света стават все по-малко, а оставащите – все по-рядко излизаци, с по-ограничено съдържание и все по-трудно издържаци се.

Това налага България спешно да предложи програма за системна подкрепа за българските медии в чужбина, каквато успешно прилага за училищата. Понеже журналистите носят знанието за днешния ден, на което всяко човешко същество има право, защото това отличава човека от всички други земни създания. Така журналистите

са като учителите, които предават знанието от вчерашния ден.

Затова и „Медии и знание“ беше темата на XX среща, започнала в София – града, който носи името на Божи-ята премъдрост, на Деня на светите братя Кирил и Методий, на българската азбука, просвета и култура и на славянската книжовност, където и когато е най-естествено да говорим за знанието. Този разговор за знанието продължи и в най-стария български курорт с лечебни води Вършец по време на заключителната конференция по проекта на БТА „Европа на Балканите: Заедно чрез знание“ с подкрепата на Европейската комисия, който цели да разказваме за обмяната на знание между хората в България и на Балканите и хората от останалата част на Европейския съюз (ЕС), така че взаимно да опознаваме приноса си в общия ни живот в съюза.

Именно ролята на медиите като източник на знание налага и нови модели на подкрепа и за медиите в България – обществени и частни, в които най-малкото журналистите трябва да получават възнаграждения колкото учителите. Понеже без естествения интелект на журналистите няма смисъл от изкуствения интелект в медиите.

Една от формите за помощ обаче вече се прилага – истинските новини на БТА от три години са със свободен

достъп, защото българският парламент промени закона за дотогава платения достъп, разбрал, че в света на свободната лъжа и знанието за истината трябва да бъде свободно.

Впрочем през последните три години в БТА даде видим резултат и сътрудничеството с българските медии по света – един от основните източници на вече над 8000 новини от българите в чужбина, които агенцията публикува през миналата 2024 г. в създадената през 2021 г. рубрика „БГ Свят“ със само 243 новини тогава.

Възможно продължение е световните срещи на българските медии да прераснат в Световни срещи „България в медиите“, които да се провеждат вече в седем модула.

Първият да остане среща на българските медии по света.

Вторият да бъде разговор за националните медии в България.

Третият – за регионалните медии в България, които почти изчезнаха.

Четвъртият – за българските медии по света на местни езици, които досега не са били във фокуса на нашето внимание.

Петият – за участници от чужди медии, които пишат и говорят за България по образеца на международните журналистически срещи в Казанлък по време на Празника на розата, от които последната според архивите на БТА е била през 1992 г. БТА може да развие опита си от по-

каните досега за обмяна на знания към журналисти от партньорски национални информационни агенции на други държави.

Шестият – за преводачи от български език по света като така наредим го периодично излизащите медии и първата медия – книгата.

Седмият – за представяне на нови медии, нови технологии (като злободневния изкуствен интелект например) и нови платформи за разпространяване на медийно съдържание.

Но както и да развием нашите срещи, най-важното послание на тях ще си остане, че това е среща на медии за съдържание, за което се носи редакционна отговорност за разлика от безотговорното писане в социалните мрежи.

А голямата истина, която свети Кирил посочил, когато бил при сарацините, е, че „Бог е сътворил човека между ангелите и животните, като го отделил от животните с дара на словото и мисълта, а от ангелите с гнева и плътската похот. И кой към която част повече се приближава, към нея се приобщава към низшите или към висшите“. Смисълът на буквите е да ни приобщават към висшите. И медиите са посредници, които носят огромна отговорност да приобщават колкото се може повече хора към висшите.

Затова служенето с буквите е голяма отговорност, както научаваме от „За бук-

вите“ на Черноризец Храбър, която книга БТА подари на участниците в последната среща. За спомен от срещата на участниците остана и пощенската марка с автор Людмил Веселинов, както през 2005 г. е издаден пощенски плик за първата среща.

Участниците получиха в дар и плакет с новия шрифт ЛИК на БТА, създаден по поръчка на агенцията от Националната художествена академия на основата на буквите на учениците на светите братя Кирил и Методий през IX век в България. Шрифтът е вече регистриран в Патентното ведомство на Република България, като БТА го предоставя за свободно ползване от всички публични институции на страната в името на постигане на единен облик. Впрочем, както преди 20 години, отбелязахме кръгла годишнина от създаването преди 1170 години от светите Кирил и Методий на първата графична система на българската писменост глаголицата – част от календара на новата съвместна инициатива на БТА, Българската национална телевизия (БНТ) и Българското национално радио (БНР) „14 века България в Европа“ за отбелязването на знаменателни годишнини в българската история със значение изобщо за общата европейска история, които се отбелязват през годините до 2032 г., когато се навършват 1400 години от създаването на първото българско държавно образувание на ев-

ропейска територия – Стара Велика България през 632 г. Но българските медии по света вече носим още по-голяма отговорност, защото писането на българската азбука вече е писане на една от само трите азбуки на ЕС, а творчеството на български език е творчество на език на ЕС.

Затова, както и да продължим световните срещи на българските медии, хората в тях трябва да си отговорят на много по-големия въпрос как използваме буквите. И да помним, че трябва да си служим с буквите като в църква, а не като в житница, ако перифразираме най-стария известен надпис на кирилица от 921 г., изсечен върху скала в близост до монашеска килия в манастира край Крепча в Североизточна България, който гласи: „В името на Отца и Сина и Светия дух. Тук почива светия отец Антони. А който в тази църква направи житница, ще отговаря пред Бога. Недостойният Михал написа. Амин.“

И понеже за всичко, което пишем и говорим, отговаряме най-първо пред Бога, нека човеколюбецът Бог, който урежда всичко и който не оставя човешкия род без разум, да ни всички привежда към разум и спасение, понеже сме се научили от светите книги, че всичко поред идва от Бога, а не от грузиго, както казва също Черноризец Храбър в „За буквите“!

Аа Бб Вв Гг Дд

Ее Жж Зз Ии Йй

Кк Лл Мм Нн Оо

Пп Рр Сс Тт Уу

Фф Хх Цц Чч Шш

Щщ Ъъ Ыы Юю Яя

шрифт ЛИК на БТА

МЕДИИТЕ ШЕ СПАСЯТ СВЕТА?

Въпреки визионерското си мислене дори Максим Минчев, родил преди две десетилетия идеята за годишни световни срещи на българските медии, не си представяше мащаба, който те ще постигнат. Психологическият модел на успеха им условно можем да наречем „другите като мен, които не познавам“. Журналистите в около стотте българоезични медии извън България (вестници, списания, радио, телевизия и онлайн) дотогава не само не се бяха виждали, но често и не знаеха за съществуването си независимо от общата им национална и професионална принадлежност. И най-напред водещо при срещите беше взаимното любопитство и размяната на адреси, публикации, спомени, симпатии... Като прибавим и присъствието на колегите от „териториалната родина“, ползата и радостта от общуването със себеподобни се повдигаше на квадрат. Но и още нещо – според идеята на Максим мястото на събитието всяка година трябваше да е различно, за да покрие постепенно държавите и градовете по света с по-големи български диаспори, чието участие, макар и фоново, разширяваше значението на срещите. Те ставаха освен между журналисти и между журналисти и публика, а медийните теми по естествен начин се допълваха с обсъждането на емиграцията, глобализацията, съвременния патриотизъм и

пр.¹

Така, получил неочаквано мощен стимул, диалогът в гилдията с неизбежните спорове и трудни консенсуси превръщаше журналистите в общност с гражданска позиция, от която сами да търсят решения на проблемите си. Това се случваше във времето след приемането ни в ЕС, когато гражданските организации в сектора започнаха да се оттеглят с илюзията, че са си свършили работата щом евроинтеграцията ни е приключила. И страната парадоксално, въпреки че вече беше в ЕС, бързо тръгна надолу в класациите за свобода на словото заради отслабналия граждански интерес и контрол към медиите и отношенията им с властта. Световните срещи се утвърдиха в променената ситуация като събитие, което дава възможност на журналистите да поемат гражданска функция и да се огледат в собствените си очи, възползвайки се от опита на тези, които идват от по-развитите демокрации, и от анализите на поканените експерти. През последните години под ръководството на Кирил Вълчев гилдийният диалог се разви и на ниво обмен на продукция: представителите на българоезичните

медии по света в качеството им на своеобразни кореспонденти редовно изпращат материали, които БТА публикува в нарочна емисия.

Проблемите, които журналистите поставят, следвайки обществения дневен ред и интензивните технологични трансформации, са многообразни, но сякаш има един, който минава като лайтмотив през средите (в 20-ата му бе посветен първият панел): връзката между медиите и културата, побрала в себе си образованието, науката, изкуството, религията, както и самите медии, връзката с които е кръстна. Защото хем те принадлежат на културата, хем тя е част от съдържанието им (обикновено в специализирани издания, програми, предавания, рубрики или отделни публикации) – по общо мнение недостатъчна. И това винаги е будело обоснована тревога, и то с тенденция да се преживява далеч по-драматично, отколкото предполага конкретен медийен дефицит. Откъде идва подобно фокусиране в проблема с културата?

Уместно е да припомним, че нашата идентичност – индивидуална или национална, по същността си е културна идентичност и представлява сбор от ценности. Те от своя страна са интериоризирани норми/забрани, присъщи на личността, и затова (за разлика от законите) се спазват не заради страх от външна санкция, а по вътрешна потребност. Така конструирана,

¹ За да въведем вектора „Време“ в паметта за двайсетте срещи, темите им са представени накратко в броя по два различни начина: веднъж, разбираемо, с изказвания и обобщения от самите срещи – за 2006, 2007, 2008, 2014 и 2015 години, и втори път – за останалите, с коментар от днешна гледна точка, но на някой от участниците тогава.

идентичността може да бъде описана с фройдисткия термин „свръхаз“, който възпрепятства пряката реализация на инстинктите и специално в случая агресивността към другите. И обратното – разколебаната културна идентичност се проявява в склонност към агресия. Именно оттук произтича спомнатата свръхтревожност – чувстваме се заплашени от агресия, когато наблюдаваме, че културата се маргинализира в медиите (а и в държавата ни като цяло, чийто процент за култура в бюджета е два пъти по-нисък в сравнение с другите страни от Централна и Източна Европа). Станахме свидетели, че през прехода ни към демокрация

се появиха вместо културни, силови елити с техните мутренски подходи, рекет, корупция, мафиотско проникване в институциите и задкулисно влияние и с предвидим резултат по формулата – колкото по-малко култура, толкова по-ограбено, по-бедно и по-скарано общество.

20 години след първата Световна среща на българските медиуми тревогата, че културният дефицит води до социални отношения, формиращи не на базата на ценности, а на агресия, не само не е затихнала, а се е разпростряла далеч извън границите на новите демокрации като нашата до центъра на старите, какъвто са САЩ. От Белия дом дойде починът за замя-

на на евроатлантическата солидарност, стъпила върху зачитането на човешките права, с правото на силния, замяна на ценностите със сделки. И напомни прословутата реплика на Фройд, стъписан от свеждането на свободата до трупане на долари: „Америка е гигантска грешка.“ Впрочем поправима грешка, както знаем от историята досега, стига културата да си върне ролята за разбирането на свободата. За целта от решаващо значение е поведението на медиите днес и конкретно на журналистиката, която вече не е достатъчно сама да спазва собствените си стандарти, а трябва и да „поправя“ цялата публична среда, като разконспирира конспиративните теории, фалшивите новини и пропагандата.

„Културата създава усещане за бъдеще и общност, което е обратното на това, което прави пропагандата“, отбеляза писателят Георги Господинов в панела „Културата в медиите“ по време на двадесетата среща. Въобще само културата с медиите на фронта е в състояние да спечели хибридната война, водена от режима в Кремъл срещу демокрацията.

Чикаго, 20 май 2006 г. Доц. Георги Лозанов като водещ на първото заседание на Втората световна среща на българските медиуми в Чикаго.

Снимка: Владимир Шокот, БТА

НОВИЯТ OPEL FRONTERA

ОТ **299** ЛВ. С ДДС/МЕСЕЦ*
ЗА БЕНЗИН ХИБРИД АВТОМАТИК

* Лизингови условия за закупуване на новия Opel Frontera във версия 48V хибрид с автоматична трансмисия и цена от 43 495 лв. с ДДС при 30% първоначална вноска, 35% остатъчна стойност, 3.5% фиксирана лихва за целия период на договора, за срок от 5 г.

Новият Opel Frontera се предлага с гаранция 5 г. или 150 000 км, във версии с две задвижвания:
Бензинов хибрид Puretech 48V с разход на гориво: 5.2/100 км; емисии на CO₂: 118–122 г/км; CO₂ клас: D
100% електрически с 306 км пробег по WLTP и разход на енергия: 18.2–18.5 кВтч/100 км; емисии на CO₂: 0 г/км; CO₂ клас: A.

opel.bg

Максим Минчев през 2005 г.: НЕКА ДЪРЖАВАТА И СЪОТВЕТНИТЕ ИНСТИТУЦИИ ДА ОБЪРНАТ ПО-ГОЛЯМО ВНИМАНИЕ НА БЪЛГАРИТЕ В ЧУЖБИНА

Максим Минчев през 2010 г.
Снимка: Владимир Шоков, БТА

През 2005 г., когато стартира инициативата „Световни срещи на българските медии“, генералният директор на БТА тогава – Максим Минчев, участва в различни предавания в радиото и телевизията,

за да разясни мисията на събитие от подобен ранг. На 23 май, часове преди началото на първата среща, той гостува в „Преди всички“ на програма „Хоризонт“ на Българско национално радио и разговаря с

Водещата Таня Величкова.

В списание ЛИК помещаваме по-голямата част от интервюто, което е запазено като текст и в архива на агенцията.

Много са знаците в провеждането на тази среща тъкмо в този момент. Какви са вашите лични очаквания и надежди за този форум?

– О, те едва ли се по-различни от тези, които имахме всички ние, домакините, и преди няколко месеца, когато се роди идеята. Напротив, тези очаквания все повече се увеличават и голямото ни самочувствие или радостта ни е факт, защото вчера всъщност започнаха да пристигат нашите колеги от чужбина и както се очакваше, пристигнаха всички. До този момент имаме гости от български медии от 25 държави – повече от 60 медии са тук в София. И това ми дава надеждата, че наистина ще направим един действащ ползотворен форум, на който ние, българските медии, независимо къде сме, в България или в чужбина, ще можем да дискутираме проблеми, които са важни за нас самите и за България като цяло.

Подобна среща се случва за първи път и идеята наистина заслужава адмирации. Когато организирахте срещата, имаште ли трудности при откриването на онези български медии, които са пръснати във всички краища на света, и как реагираха колегите на предложението да се срещнат на една маса?

– Разбира се, че имахме трудности, защото нямаше никъде събрана закуп тази информация. Помогнаха ни нашите ко-

леги кореспонденти в чужбина, помогнаха ни българските посолства. Огромна помощ получихме и от Агенцията за българите в чужбина. В крайна сметка се получи един пъзел и когато успяхме да го сглобим, видяхме прекрасен резултат – 108 български медии излизат в повече от 27 или 28 държави. Когато ги поканихме, реакцията почти на всичките беше една и съща – добре, че се сетихте за нас най-после, благодарим ви. И това може би рефлектира и в следващите отговори. Поканихме 65 медии, получихме 65 отговора „да“, което е забележителен консенсус, показващ още веднъж, че наистина е назрял моментът да се съберем всички заедно – българските медии по света. Българската диаспора има нужда от постоянна и ефективна връзка с родината. И мисля, че ние като български медии тук – националната агенция заедно с нашите партньори, между които, разбира се, е и БНР, мисля, че сме готови да осъществим тази връзка, да станем този посредник между тях и България.

Нека разясним, че говорим за медиите във всичките им форми – вестници, радио, телевизия и интернет пространството, което...

– И списанията.

... и списанията. Ще се очертае, сигурна съм, много по-стра картина на това, което представляват българските медии по света. Но струва ми

се, не всички, които са се захранали с подобно начинание, са по професия или по призвание журналисти. Изглежда, българите по света наистина имат необходимостта да общуват, пък било то и в малко самодейна журналистическа дейност.

– Възможно е. Наистина нашите колеги по-голямата част са професионалисти, те са работили в съответните медии в България или са се развили там. Разбира се, че между тях има и някои по-спорадични издания. Има някои, които на пръв поглед може да ни изглеждат и наивни. Ето, пред себе си държа вестник „Български глас“, който излиза в Бесарабия, в Тараклия. Но има и много сериозни издания, има много сериозни радиопредавания, независимо дали са в Чикаго, в Австралия, в Италия. Има вестници, които са с доста голямо влияние в диаспората. Вижте, една от целите на тази среща е именно да се запознаем, да видим кои сме, да видим как можем да си помагаме, как можем да осъществим по-лесно тази информационна връзка, от която имаме нужда. Когато през цялото време говорим за създаването на този български информационен пул, това не е нещо, което да е само едно пожелание – това е възможност ние от България да захранваме и съответно да получаваме информация, всички наши медии по света, а това реално е нашето захранване, нашата диаспора, с обективна, необходима, бърза и най-важното

всеобхватна информация за всички процеси, които стават в България. Дори само тази задача да осъществим, мисля, че вече срещата би могла да има своя първи голям успех. Но една от най-големите задачи на тази среща е ние всъщност да се идентифицираме като журналисти, независимо къде работим, и като медиуми. Ако това направим, вече сме успели.

Разбира се, че първото условие, за да съществува една медия, е тя да бъде захранвана с информация. Но би ли могла тази среща да се използва

и за една по-голяма цел - да се привлече държавата в помощ на съществуването на тези медиуми, така както държавата се грижи за българите по света?

– Вие задавате отговора, напълно съм съгласен с вас. Ще ми се и държавата, и съответните институции, и всички ние да обърнем малко по-голямо внимание на българите в чужбина. Защото независимо по какви причини, кога е станало, защо е станало, те продължават да бъдат посланици на нашата България, а както

знаете, техните... цифрата на тяхното присъствие е огромна – някои говорят за 2 милиона, някои говорят за 2,5 милиона. Трябва да бъде използван този човешки ресурс да работи за България, а голяма част от тази работа ще свършат именно медиите. Дано тук всички тези хора, които се събираме, да осъществим ползотворен диалог и да излезем с добри решения. Аз съм много обнадееден от първите часове на срещата.

София, 22 декември 2006 г. Министър-председателят Сергей Станишев връчва наградите на вестник „24 часа“ – „Достоен българин на годината“, на хора, чиито благородни постъпки са ни накарали да се гордеем, че са наши сънародници. Генералният директор на БТА Максим Минчев получава наградата за организиран медийен форум в Чикаго и срещата на световните информационни агенции в София. Снимка: Владимир Шоков, БТА

ЛИК 2025

ИСКАШ

ЗАПАЗВАШ

ОТИВАШ

С КРЕДИТНА КАРТА

от Пощенска банка

ЛОГИЧНО.

Postbank

Научи повече на postbank.bg

(ОПИТ ЗА) КАРТОГРАФИРАНЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ МИГРАНТСКИ МЕДИИ ПО СВЕТА

Чикаго, 22 май 2006 г. След заключителното заседание на Втората световна среща на българските медии в Чикаго участниците си правят обща снимка.
Снимка: Владимир Шоков, БТА

Движението, било то групово, или индивидуално, е закодирано в нас и е исторически свидетелствено през различни периоди от възникването на човечеството. И в миналото, и днес редица икономически, политически, социални, културни и психологически фактори се преплитат, пораждайки след себе си разнообразни по вид и характеристики миграционни движения. За това свидетелства фактът, че почти няма човек, който под една или друга форма не е въвличен в миграционния процес – дали като

пряк настоящ или бивш участник, или като роднина или приятел на заминали в близки и по-далечни краища на света. Към което и българско пришествие в чужбина да отправим поглед, ще ни направи впечатление, че въпреки разнообразните специфики, проявяващи се в процесите първо на формиране и сетне на утвърждаване, българската общност винаги успява да изгради под някаква форма своя институционална система, част от която стават съботно-неделни български училища и дет-

ски градини, църковни настоятелства, културно-просветни сдружения и организации, библиотеки, спортни отбори, групи за народни танци или вокално-инструментални формации. Разнообразните форми на организационен живот за диаспората се превръщат в ядро, което обединява сънародниците ни, помагайки им да съхраняват, да предават и да популяризират българското културно наследство и своята национална идентичност.

В отговор на изконната черта на българина да бъде вина-

ги информиран се появяват и българските медии, създавани, развивани и издавани от българските общности в чужбина.

По своята характеристика създаваните в миграция български медийни проекти не се различават значително от тези, създавани в границите на България. Сред тях откриваме вестници, списания, радиопредавания, телевизионни предавания, бюлетини, подкастове, дигитални платформи и портали, презентирани събития от живота на българската диаспора. Без значение от конкретния формат обаче, българоезичните медии изпълняват няколко основни функции – информационна, културно-просветна и интеграционна.

Отправяйки поглед към историята на българската журналистика, прави впечатление, че първите български вестници и списания също са издавани извън териториалните граници на България. Така например първото българско списание „Любословие“ се издава от Константин Фотинов в град Смирна (днешен Измир), първият български вестник „Български орел“ е основан от Иван Богоров през 1846 г. в Лайпциг, а първият български всекидневник „Секидневний Новинар“ (1877), редактиран от Павел Бобеков, се появява в Румъния. Век и половина след тези пионерски български печатни издания потребността на общността и стремежът към информираност продължават да водят до това в най-разнообразни кътчета на земното

кълбо български общности да създават и да издават своите връзки с България.

Картографирането на българските миграционни движения, особено тези от последните около 30 години, се явява съвсем нелек процес, който все по-рядко се ангажира с точни числа и проценти и все по-често се разглежда през призмата на културния живот и адаптирането на различните по размер групи, живеещи на шестте континента.

Опитите за анализи и обобщение на българоезичните медии по света също се обвързва повече с географски характеристики и категоризиране по съдържание.

Различни по вид, формат, време и период на издаване и съдържание български медии е имало и има както в Европа, Северна Америка и Австралия, така и в Африка, Азия и Южна Америка.

Северна Америка

Сред първите българоезични вестници, създадени изцяло зад граница и ориентирани към диаспората, е вестник „Борба“, който започва да излиза през януари 1902 г., издаван от българите в Чикаго, САЩ. Негови по-късни наследници са вестниците „Български новини“, „Работнически новини“, „Народен глас“, „Нов свят“, „Имигрант“, „Работническа просвета“, „Свобода“, „Българан“, „Чесало“ и редица други печатни издания на български език, издавани в САЩ в началото на XX век.

Именно Северна Америка е

бил континентът с най-активна медийна дейност на българите през миналия век, за което свидетелстват архивите на повече от 30 вестници, пазени в Института по история на българската емиграция в Северна Америка „Илия Тодоров Гаджев“, базиран в българския град Гоце Делчев.

Днес на картата на мигрантската журналистика върху континента Северна Америка можем да поставим вестник „Български хоризонти“ (Канада), вестник „България СЕГА“ (САЩ), вестник „Български пламък“ (Канада), телевизионното предаване „Зорница“ (Канада), вестник „България в 21 век“ (САЩ), вестник „Смесена китка“ (САЩ), както и електронните издания BG Voice (САЩ), BulgariCA (САЩ) и EuroChicago (САЩ), „Българите в Детройт“ (САЩ).

Южна Америка

Първият печатен орган на българската емиграция в Южна Америка е вестник „Възраждане“, който започва да излиза в Буенос Айрес през 1921 г. През 20-те и 30-те години на XX век излизат също вестниците „Българска мисъл“ и „Балкански глас“ и бюлетинът „Българо-македонски емигрант“. След 1944 г. в пределите на Аржентина излиза българският бюлетин „Свободна България“. Издателската дейност на български език се развива и през 80-те години под ръководството на Ружка Николова, която списва вестниците „Български вестни“, „Родна реч“ и „Български глас“.

Към настоящия момент в Южна Америка няма активна печатна издателска дейност на български език, но функционира онлайн телевизия и радио „Лос Булгарос“.

Африка

Медии с българско съдържание откриваме и в Африка, по-конкретно в Република Южна Африка (ЮАР) – това са излизалото през 2004 г. в Кейптаун информационното месечно издание „България“ и към настоящия момент, разпространявания изцяло онлайн седмичен бюлетин на Сдружението на българите в Южна Африка.

Азия

Значително по-малко медийни проекти откриваме в Азия, но това може да бъде обяснено до голяма степен и с по-малките български общности, живеещи в държавите от този континент. Сред представителите на българската мигрантска журналистика са списание „Акорд“, издавано в Азербайджан, и българската редакция към радио „Китай“ в Китай.

Австралия

В Австралия и Нова Зеландия в средата на XX век излизат вестниците „Народна воля“, „Освобождение“ и „Емигрантски лист“, а по-късно се създават сайтът „иде.ли“ (www.ide.li), българският радиочас към австралийската етническа

радиостанция 5 EBI, цифровото радио SBS Radio и радиопредаване и подкаст „Истории на успеха“ по радио Plains.

Европа

Сред доайените на българоезичната журналистика зад граница в Европа откриваме списание „Роден глас“ (Чехия), списание „Хемус“ (Унгария), списание „Сънародник“ (Словакия). До тях се нареждат още вестник „Банатски български глас“ (Румъния), вестник „Наша глас“ (Румъния), вестник „Ново Братство“ (Сърбия), детско списание „Фарче“ (Сърбия), вестник „Български вести“ (Унгария), списание „Обозрение плюс“ (Украйна), вестник „Роден край“ (Украйна), вестник „Извор“ (Украйна), вестник „Българите вчера, днес и утре“ (Украйна), списание „Диалог“ (Холандия), списание „Родна реч“ (Хърватия), списание „Българи“ (Чехия), списание „Виена – нашият глас“ (Австрия), вестник „БГ Бен“ (Великобритания), вестник „Нова дума“ (Испания), вестник „Будилник“ (Великобритания), вестник „Алия“ (Израел).

В различни периоди от време българите, живеещи в Европа, са имали или имат възможност да слушат и емисията на банатските българи по Радио Тимишоара (Румъния), българското предаване по радио MR4 (Унгария), радиопредаването на български език „Български час“ по Радио Рабе (Швейцария), българската програма в ефира на радио Orange (Австрия), българската емисия на Радио Ватикана (Ватикана), както и да

гледат телевизионните предавания „Гласът на българите“ (Украйна), „На Бугжакска вълна“ (Молдова) и българската телевизия Euro TV (Франция).

Сред електронните издания, насочени към българските общности, откриваме електронен портал „ГласПрес“ (Сърбия), мултимедийен портал „Фар“ (Сърбия), електронен портал „Българи в Лондон“ (Великобритания), електронен портал BG Media London (Великобритания), електронен вестник „Български новини“ (Гърция), електронен портал „Български хъб – Айндховен“ (Нидерландия), електронен портал BGFactor (Кипър), електронен портал Sanus et slavus (Австрия) и блога на българите в Австрия Melange Bulgaren

Училищни вестници, издавани в миграция

Групата на училищните вестници, издавани от ученици и преподаватели от българските съботно-неделни училища, все още не е голяма, но затова пък предлага един различен поглед към живота на диаспората – този на децата и младежите, изучаващи български език.

В Европа ученически медийни проекти са – училищен вестник на Българското училище „Пейо Яворов“ в Милано, Италия, училищен вестник „Беронче“, издаван от Българското училище „Д-р Петър Берон“ в Рединг, Великобритания, вестник „Вазовчета“, списван от ученици на Българското училище „Иван Вазов“ в Париж, Франция,

Цариброд, 22 октомври 2014 г. През тази година Мария Захариева от списание „Българи“ (Чехия) получава наградата от НДФ „13 Века България“ за популяризирането на българската култура за българоезична медия зад граница.
Снимка: Петър Кръстев, БТА

вестник на българчетата в Кипър „Спрей“, училищен вестник „Бяло, зелено, червено“, издаван от учениците от Българското неделно училище „Бачо Киро“ в Алкоркон и Българското неделно училище „Елин Пелин“ в Парла, Испания, вестник „Чичовци“, дело на учители и ученици от Българското училище „Иван Вазов“ в Престън и Ланкастър, Великобритания.

Ученическо журналистическо творчество откриваме и във вестник „Бяло, зелено, червено“, издаван от Българското училище „Св. св. Кирил и Методий“ в Йордания.

В Молдова пък може да се четат общо десет ученически издания на български език. Това са вестниците „Изворче“ (Тараклия), „Инзов News“ (Та-

раклия), „Пановски глас“ (Тараклия), „Родолюбци“ (с. Кайраклия), „Родолубец“ (с. Валеа Прежей), „Слънце“ (с. Новоселовка), „Училищен вестник“ (с. Кортен), „Училищен вестник“ (ТВърдича), „Училищен калейдоскоп“ (Тараклия), „Училищен меридиан“ (с. Албота де Сус).

Бъдещето на мигрантските медии

Към настоящия момент броят на функциониращите българоезични медии зад граница е малко над 60, за съпоставка през 2014 г. те са надвишавали 150.

Сред причините за намаляването наполовина на българоезичното медийно съдържание по света за последните 10 години може да бъдат посоче-

ни редица фактори, водещи между които са финансови затруднения в издаването или поддържането на медията и разпадане на редакторския екип.

Следва да бъде обърнато внимание и на формата, вида и начина, по които се консумира медийно съдържание днес, когато интернет пространството е отворено и достъпно от всяка точна на света и новинарският поток носи еднаква информационна значимост, без значение от коя точка на света се списва или чете. В резултат на това сънародниците ни, живеещи зад граница, все по-често избират да четат съдържанието, предлагано от базираните в България медии, с което необ-

ходимостта от специфично мигрантски медии значително отслабва.

Функцията и ролята на мигрантската журналистика обаче остава значима по отношение на новините, свързани със и насочени към самата диаспора, в това число и чисто физическата възможност да четат веднъж месечно съдържание на български език там, където изданията все още се издават в печатен вид.

Някак очаквано същите, толкова търсени печатни издания обаче стават все по-малко. Една част от тях се трансформират в дигитални издания и портали, друга – изцяло преустановяват дейността

си, а трети запазват формата, но продължават да търсят място и на картата на дигиталния свят.

Най-голямото предизвикателство пред всички създавани в миграция медии, в това число и българските, е, от една страна, да не загубят връзката с родната страна, език и култура, от друга – да изпълняват активна роля и в приемащото общество, и от трета – да не изостават от журналистическите и социалните тенденции.

А те, тенденциите в развитието на българската мигрантска журналистика, следват тези на световната журналистика като цяло и се

изразяват във все повече търсено и предлагано съдържание в дигитален формат, по възможност – интерактивно.

Следвайки това, може да отбележим, че бъдещето на българските мигрантски медии зависи изцяло от наличието или липсата на правилни стратегии на развитие, които редакционните екипи сами следва да изградят, а след това и непрекъснато да адаптират към динамично променящата се среда.

Рила, 17 октомври 2021 г. „Медии и истина“ е темата на 16-ата световна среща на българските медии. Официалното откриване е в Рилския манастир. Началото на форума е поставено от генералния директор на БТА Кирил Вълчев. Снимка: Владимир Шоков, БТА

ЛИК 2025

A1

Най-бързата мобилна мрежа в Европа

Спорег Ookla®, на базата на анализ на данни от Speedtest Intelligence® тестове за Speed Score™ на мобилна мрежа, проведени през първото и второто тримесечие на 2025 г. Търговските марки на Ookla® се използват и отпечатват с разрешение. Повече информация на: a1.bg

СВЕТОВНИТЕ СРЕШИ НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ В АРХИВА НА БТА

София, 24 май 2005 г. Заклучителното работно заседание на Първата световна среща на българските медии в Националния пресклуб на БТА. Снимка: Тихомир Пенов, БТА

Преди двадесет години Българската телеграфна агенция поставя началото на инициатива, която събира представители от българските медии в чужбина и ги среща с техни колеги от страната. В рамките на дискусиите и разговорите се обменят идеи, опит и знания. Създава се усещане за общност. Това са Световните срещи на българските медии.

В списание ЛИК помещаваме акценти от новините, излизали през годините в емисиите на БТА, които разказват за срещите – за местата, в които се провеждат, за гостите и темите, които оставят своя отзвук и днес.

2005

„Български журналисти от 54 медии, излъчващи в 25 държави по целия свят, идват за 24 май в София, за да участват в Първата световна среща на българските медии. Форумът, който за първи път събира наши медии от чужбина с колегите им в България, е организиран от БТА“, се посочва в новина 12 май.

Целта е да се постави началото на български информационен пул за обмяна на новини и опит. Идеята бе подкрепена от национални и регионални медии в страната.

Работният ден на срещата е 23 май, а темата, по която ще дискутират делегатите, е „Българските медии и европейските отговорности на Бълга-

рия“. Отделни работни панели са посветени на образа на България в медиите, на начините, по които медиите информират за Европейския съюз, на международните отговорности на България, на взаимоотношенията медии-медии, медии-институции.

Вестникарите са най-многобройната група делегати на

срещата. 32 български издания от целия свят ще се срещнат за първи път в София. Най-млади и най-силно представени са медиите от САЩ. Оттам идват главни редактори на шест вестника, на един интернет сайт и на едно българско радио.

Многочислени са и групите от Канада, от Гърция, от Молдова и Украйна. От южната ни съседка идват предимно вестникари, а от Молдова и Украйна – радио- и телевизионни журналисти.

Пет са телевизионните предавания, участващи на първата световна среща на българските медии. Толкова са и българските списания, издавани в чужбина.

Най-далечната точка, в която звучи български радиоглас, е Мелбърн, Австралия. На медийния форум идват представители на 8 радиа.

Най-младият представител на българската медийна общност зад граница е само на 3 месеца и е от Италия. Вестник „България експрес“, излизаш от март 2005 г. и е първият вестник на български език там.

На 19 май вицепремиерът и министър на транспорта и съобщенията Николай Василев официално пуска в употреба пощенски плик на тема „Първа световна среща на българските медии“ по повод на форума, организиран от БТА. Церемонията се провежда в Музея на съобщенията на Централна поща. Валидирането на пощен-

ския плик е първото събитие от програмата на срещата на българските медии. Пликът е с тираж 6730 броя и с единична цена 51 стотинки, а негов автор е художничката Албена Тодорова. Десетки запалени филателисти са първите, които получиха пощенски плик с автографите на Николай Василев, на генералния директор на БТА Максим Минчев и на Албена Тодорова.

В новина от 20 май се посочва, че БТА ще излъчва на живо по интернет работните заседания на Първата световна среща на българските медии поради големия интерес. За отразяване на събитието в Зала 6 на НДК са акредитирани над 150 журналисти от български медии. В заседанията като делегати ще участват 70 журналисти от 55 медии в чужбина и 200 колеги от България. Темите на 4-те работни панела са: „Образът на България в медиите. Ролята на журналистиката за създаване обективна представа за процесите у нас“ с водещ доц. Георги Лозанов; „Как българските медии информират за Европейския съюз. Език, послания, факти, обратна връзка“ с водещ генералния директор на БНР Поля Станчева; „Взаимоотношенията медии-институции и медии-медии. Как общуваме?“ с водещ директора на дирекция „Новини и актуални предавания“ на bTV Люба Ризова; „Как да сме българи в глобализиращия се свят и обединена Евро-

па. Национална идентичност и общеевропейски ценности – ролята на медиите“ с водещ Георги Коритаров от Нова телевизия.

Свои изказвания в четирите панела имат шефката на сателитния канал „ТВ България“ Екатерина Генова, Виктория Бехар, продуцент на новините на bTV, Николай Бареков от Сутрешния блок на bTV, издателят Мартин Захариев, Кирил Вълчев от радио „Дарик“, Александрия Димитрова от „24 часа“.

Александър Градинаров от френския „Будилник“, Кина Бъзовска от чикагския „България 21 век“, Румяна Таслакова от „Дойче веле“ и Филип Ладжман от Българското радио в Австралия ще представят темите, които вълнуват колегията от чужбина.

Последното заседание на срещата ще бъде в националния пресклуб на БТА на 24 май, където делегатите ще приемат заключителните документи и ще се срещнат с министъра на външните работи Соломон Паси.

След края на работната програма журналистите от чужбина ще посетят Стария град на Пловдив и Брестовица. По-късно всички делегати ще участват в националния прием на президента Георги Първанов по случай Деня на славянската писменост и култура.

Официални гости на срещата са регионалният директор на АП за Европа Ал Рипингер, генералният директор на ИТАР-ТАСС Виталий Изнатенко, Главният редактор на EFE за Югоизточна Европа Хуан

Карлос Барена, генералните директори на националните агенции на Сърбия и Черна гора, Македония, Гърция, Турция, Румъния, Албания, Украйна, Армения, Мароко, Алжир и представители на Reuters, DPA, BBC, AFP.

„Основни принципи във волената от правителството политика спрямо медиите са равнопоставеност, ненамеса в работата им и уважение на свободата на словото още от самото начало на мандата на нашето правителство“, заявява на 23 май министър-председателят Симеон Сакскобургготски в приветствието си до участниците в Първата световна среща на българските медии, организирана от БТА. Приветствието е прочетено от заместник министър председателя Пламен Панайотов при откриването на форума в НДК. „Самите медии нееднократно са отбелязвали, че виждат и оценяват тази политика. Въпреки че плащаме висока цена, ние спазваме тези принципи“, отбелязва премиерът и допълва, че правителството стриктно прилага политиката на ненамеса в работата на медиите. „Опитите за политически и икономически натиск, с които всички вие много добре сте запознати, а самите журналисти са изпитвали често, вече са в миналото и се надявам да не се повтарят“, казва Симеон Сакскобургготски. Министър-председателят определя

медийната политика на правителството като модерна, обективна и коректна. „Въпрос на избор на самите медии е как да се отнасят към свободата, която имат“, посочва премиерът. Той изразява надежда, че медиите спазват Етичния кодекс, който са подписали наскоро.

Генералният директор на БТА Максим Минчев приветства с добре дошли делегатите и гостите на форума. Той посочва, че е хубаво, че днешната среща е в навечерието на най-светлия празник на България – 24 май. „Негласно си обещахме да се съберем не за емоционални изблици, а за да работим за България“, заявява Максим Минчев. Той отбелязва, че страната ни има нужда от сънародниците си зад граница сега, когато „е пред прага на едно дълго завръщане там, където винаги е била“.

„Всички българи, живеещи в различни страни по света, познават психологията на тамошните народи и могат да дадат добър съвет как да влезем в сърцата им и да създадем добър имидж на страната ни“, казва Александър Градинаров от вестник „Будилник“ (Франция) в изказването си на тема „Българските медии по света – нова визия за бъдещето на България“. Според него два или три милиона са българите по света и това е най-активната част от България. „Трябва страната да направи така, че те да се върнат, както напра-

виха Португалия, Ирландия“, добавя той.

В новина от 24 май се казва, че делегатите на Първата световна среща на българските медии подкрепят идеята за създаване на Асоциация на българските медии по света. Генералният директор на БТА Максим Минчев ще бъде председател на асоциацията, сред чиито учредители са Мирослав Боршош, Светлана Шаренкова, Евзени Станчев, Георги Коритаров.

Асоциацията на българските медии по света ще бъде сдружение с идеална цел, в което ще може да членува всяко от средствата за масово осведомяване. Обмяна на новини чрез създаването на български информационен пул, организиране на срещи, семинари, обмяна на журналисти и други форуми са част от целите на асоциацията. Представители на излизания във Франция вестник „Будилник“ предлагат асоциацията да бъде регистрирана и от ЮНЕСКО.

Участниците в организираната от БТА Първа световна среща на българските медии получават като подарък от министъра по европейските въпроси Меглена Кунева книжка с преведения на европейските езици химн на светите братя Кирил и Методий.

„Подарявам ви една много скъпа за мен книжка, добро-

волци направиха превода, доброволци издадоха книгата – посочва министър Кунева в поздравителния си адрес до форума. – Ако вие по свой начин ъ приджете живот на местата, където работите, ще сме направили заедно нещо, което си струва“, допълва тя.

2006

Представители на 30 български медии от 14 страни са потвърдили участие във Втората световна среща на българските медии в Чикаго от 18 до 22 май, съобщава на 15 май генералният директор на БТА Максим Минчев в националния пресклуб на агенцията.

Очаква се кметът на Чикаго и губернаторът на щата Илинойс да поздравят участниците във форума.

Максим Минчев казва, че Чикаго е бил избран за домакин на срещата, тъй като е градът извън България с най-голяма българска общност – око-

ло 100 000 души. Там излизат пет български вестника, има сателитен канал, два сайта, местна телевизия на български език. Има български учлища, две български църкви, много български заведения и магазини.

Генералният директор на БТА посочва, че участие в срещата са потвърдили представители на 30 български медии от 14 страни, сред които медии от Австралия, Канада, Гърция, Швейцария, Ватикана, Испания, Молдова, Сърбия и Черна гора, Франция, Русия, Ирландия.

От България в срещата ще участват главни редактори, журналисти и издатели на редица вестници и списания, директорите на БНР, БНТ, Дарик радио, bTV, Българската медийна коалиция и др.

Работните дни на срещата са 20 и 21 май, а темата, по която ще дискутират делегатите от България и чужбина, е „Националната идентичност и образът на България по све-

та“. Отделни работни панели са посветени на теми като доброта и лошата новина и „вината“ на медиите за образа на България по света, образа на медиите като функция на образа на България по света, добрите новини и лошите интерпретации по тях, сътрудничеството между българските медии по света.

В приветствие към участниците в откритата на 20 май Втора световна среща на българските медии в Чикаго президентът Георги Първанов посочва, че българските медии са връзката между всички българи без значение къде градят своята лична и професионална съдба. Посланието на гържавния глава е прочетено от генералния директор на БТА Максим Минчев.

„Идеята представители на българските медии да се събират всяка година и да

София, 15 май 2006 г. В Националния пресклуб на БТА се провежда пресконференция на организаторите и спонсорите на Втората световна среща на българските медии, която ще се проведе в Чикаго, САЩ, в периода 18 -22 май.
Снимка: Владимир Шоков, БТА

Чикаго, 19 май 2006 г. Българските журналисти, които пристигат в Чикаго за Втората световна среща на българските медии, са посрещнати на летището по стар български обичай с хляб и сол. Фотографът на чикагския Вестник „България“ Илия Танчев е загърнат с българския флаг. Снимка: Владимир Шоков, БТА

обсъждат проблемите както на медийното пространство, така и на българските общности по света, заслужава вниманието и подкрепа от страна на държавните институции в България и на цялото общество. Защото вие сте връзката, мостът между държавата и нейните граждани, между всички българи без значение къде градят своята лична и професионална съдба“, заявява Георги Първанов.

Той поздравява всички участници, които със своята енергия и амбиция дават стимул в търсенето на нови идеи и решения в името на голямата цел – да бъдем достойни българи у нас, в Европа и по света, да покажем нашата истинска история, култура и ценности. „Днес, когато сме на финалната права от постигането на една от основните цели – пълноправното членство в ЕС, имаме още повече нужда от истинско единение, от усили-

ята на всеки българин за изграждането на автентичния образ на България“, посочва в посланието си държавният глава. Той оценява високо идеята от първата среща за създаване на световен български информационен пул, който да доведе до професионален и конструктивен диалог между журналисти, медийни експерти, а защо не – и държавните институции.

Кметът на Чикаго и губернаторът на щата Илинойс също поздравяват участниците във Втората световна среща на българските медии. На откриването на форума, организиран от БТА, звучат българският и американският химн.

„Всички вие участвате във форум, обещаващ да се превърне в истински ползотворно и резултатно събитие – се казва в писмото на губернатора Рог Благоевич, прочетено от неговия прессекретар. – С избраното от вас мото „Националната идентичност и ролята на медиите за образа на България по света“ имате уникалната възможност да участвате реално в създаването на положителна представа за България и българската общност в Съединените щати и по цялото земно кълбо.“

„Като столица на българската Америка Чикаго е идеалното място за вашата вълнуваща конференция – посочва още Благоевич. – Гордеем се изключително много с нашето богато българско наследство, едновременно горди сме и с големите успехи на българите американци в Чикаго и в Илинойс!“

„В обстановка на все по-глобализиращо се общество е наложително да развиваме още повече международните връзки, споделяйки с всички партньори по света откриващите се в този контекст възможности – се казва в поздравителния адрес на кмета на Чикаго Ричард Дейли, прочетен от заместник генералния директор на БТА Юри Лазаров. – С помощта на различни

проекти, които поощряват взаимното разбирателство и сближаването на културите, наистина можем да осигурим по-добър живот за всички наши граждани“, посочва Дейли. По думите му Чикаго е дом на голяма българска общност, отдаваща всички сили за превръщането му в място за по-добър живот, труд и създаване на семейство. „Гордея се с многостранния принос на българите американци за развитието на нашия град и се надявам, че отношенията между Чикаго и България ще укрепват още повече“, допълва кметът на Чикаго.

Сигналът на програма „Хоризонт“ ще се разпространява и в Северна Америка, най-вероятно от 1 юли тази година, научава БТА от генералния директор на БНР Поля Станчева. Тя обяснява, че разпространяването ще става чрез местен оператор. Засага се преговора с оператор, който има честота на средни вълни 750 за Чикаго. „Хоризонт“ ще излъчва на живо двучасова програма, която ще включва вечерния осведомителен бюлетин и програмата след него. „Идеята е в Чикаго да има малко студио, което след новините от България да прави и местни новини“, казва Поля Станчева. Затова се водят преговори с българската общност в Чикаго, която би могла да обезпечи студиото.

В момента програмата на БНР се приема в САЩ само на къси вълни, и то само Радио

България. „Последните ни проучвания показват, че българската общност в Чикаго иска да слуша „Хоризонт“, защото това, което вълнува българина в България, вълнува и сънародниците ни зад граница“, добавя Поля Станчева.

Конкурс на българските медии по света, наречен „Алеко Константинов“, ще оценява журналистическите материали на българските медии в чужбина в различни категории, съобщава генералният директор на БТА Максим Минчев при закриването на Втората световна среща на българските медии в Чикаго. Идеята за конкурса е на Юрий Воденичаров, издател на парижкия вестник за български емигранти „Алтернатива“, както и на сайта България-франс. Целта е да се отрази и поощри приносът на медиите за изграждането на образа на България. Резултатите от конкурса ще бъдат обявени по време на Третата световна среща на българските медии през май 2007 г. Едно от отличията е за медия – пазител на чистотата на българския език, както и за публикация, избрана от читателите или слушателите.

Максим Минчев съобщава, че вече е регистрирана Асоциацията на българските медии по света, която има за цел да подпомага българските медии зад граница. Минчев е председател на асоциацията, а съучредители са Мирослав Боршош, Светлана Шаренкова, Евгени

Станчев, Георги Коритаров. Организацията е сдружение с идеална цел, в което ще може да членува всяко от средствата за масово осведомяване.

2007

На 20 май се открива Третата световна среща на българските медии в Рим и Ватикана.

„Кирилицата в Европа и европейската мисия на българските медии. Поглед от Рим“ е основна тема на събитието, което е под патронажа на министър-председателя Сергей Станишев и в партньорство с италианската агенция АНСА, с която БТА има договор за сътрудничество.

Издатели, главни редактори и директори на 30 български и 50 чужди медии дискутират теми, свързани с официалното приемане на кирилицата в Европа след присъединяването на страната ни към ЕС, както и съпътстващи теми като „Медийните кампании“,

„Информационните портали“, „Изкуството в медиите“.

Министър-председателят Сергей Станишев приветства участниците във форума. На срещата са министърът на външните работи Ивайло Калфин и министърът на търговната администрация и административната реформа Николай Василев.

„Новата роля на България като пълноправен член на ЕС също провокира вас, медиите, към по-задълбочен анализ на постигнатото от родина ни дотук и на българските цели“, се казва в обръщението на премиера до участниците в срещата. По думите на Станишев културният акцент на срещата съответства на разбирането, че България може да завладее умовете и сърцата на хората по света, стига да се докоснат до мощната жизненост на тази култура. „Използвам и този форум, за да обърна чрез вас вниманието на световната общественост

върху съдбата на несправедливо осъдените в Либия български медицински сестри и палестинския лекар“, се казва още в обръщението на българския министър-председател.

По време на Третата световна среща на българските медии са предвидени многобройни съпътстващи културни мероприятия – изложба с непокъзвани кадри на Иво Хаджимишев „Златни страници от Българското средновековие“, концерти, прожекции на филми, посещения по българските места в Рим, на катедралата „Санта Мария Маджоре“ и базиликата „Сан Клементе“ с гроба на св. Константин Кирил Философ. Поканени са известни български интелектуалци – Валя Балканска, Антон Дончев, Аксиния Джурова, Георги Лозанов, Иво Хаджимишев.

Най-голямото събитие се очаква да бъде планираната аудиенция при Негово светейшество папа Бенедикт XVI на площад „Свети Петър“ на 23 май.

Традиционно участници в срещата са български медии по света, тържавни институции, както и представители на българския и италианския бизнес. Голям интерес се очаква да проявят и италиански и световни медии в Рим, тъй като за първа година БТА си партнира с подобна информационна институция – италианската агенция АНСА.

„За трети път българските медии са заедно след София-2005 и Чикаго-2006“, посочва генералният директор на БТА Максим Минчев в приветствието си при откриването на срещата. „Ние, представителите на българските медии от целия свят, се събираме във вечния град Рим и в световната духовна столица Ватикана, събираме се, за да обсъдим нашите професионални проблеми и да поставим на дневен ред темата „Кирилицата в Европа. Новата роля на българските медии в Европа, поглед от Рим“, отбелязва той.

Председателят на комисията по гражданско общество и медии към Народното събрание Иво Атанасов припомня, че първите срещи са били предимно опознавателни, докато тази ще протече с по-широко съдържание, със съпътстваща културна програма, като стожерът на дискусиите ще бъде ролята на кирилицата не само в България, но и в обединена Европа. „Кирилицата е едно от основните средства за създаване, разширяване и

утвърждаване на българското духовно пространство, на понятието за родина – каза Атанасов. – Ще си позволя да перифразирам родния поет, че ако и ний сме дали нещо на света, то това е „на вси славяни книга да четат“, заявява народният представител.

Главният редактор на АНСА Джулио Пекора поднася приветствие към участниците от името на кмета на Рим Валтер Велтрони и на генералния секретар на Националната федерация на италианските медии Паоло Сервентилонги. „Важно е българските медии да навлязат в Европа от Рим“, казва Пекора.

Приветствие към участниците е поднесено от епископ Тихон Иванов от българската църква „Св. Викентий и Анастасий“ в Италия. Вие сте се събрали тук във Вечния град, за да празнувате приемането на кирилицата като една от официалните азбуки на Европа – най-подходящото място, защото точно тук славянският език бе признат като равнопоставен на еврейския, гръцкия и латинския“, казва епископ Тихон.

Говорителят на Ватикана Федерико Ломбарди отбелязва в приветствието си към участниците във форума, че Светият престол се смята за близък съратник на българския народ. „Вече 50 години Радио Ватикана излъчва програма на български език, а от над 15 години са възстановени отношенията между Ватикана и България. Медиите на Светия престол винаги ще бъдат до вас и ще сътрудничат

с вас“, заявява говорителят на Ватикана.

Писателят акад. Антон Дончев казва в словото си, че от хиляда години „тези букви, тези думи, този начин на изразяване“ живеят в нас. „През тези хиляда години в България е имало кой да защитава буквите с войска и оръжие 300 години, останалите 700 години някой друг е носил в себе си буквите и сега ние имаме възможност да пишем на тях“, казва той.

„Неуизбежна е победата на online срещу off line, но качествената журналистика ще си остане“, казва Мартин Захариев, водещ на втората дискусия, която е на тема „Какво става с медиите в мрежата“.

Вицепремиерът и министър на външните работи Ивайло Калфин в своето приветствие към участниците в срещата – издатели, главни редактори и директори на 80 български и чужди медии, подчертава безпрецедентния и динамичен характер на вече традиционната световна среща на българските журналисти. Той специално благодари на онези наши сънародници, които поддържат медии на родния си език. „Те са от онези истински български родолюбци по света, които правят толкова много за България с единствената и основна цел да поддържат българската духовност“, заявява

Рим, 22 май 2007 г. След като генералният директор на БТА Максим Минчев официално закрива Третата световна среща на българските медии в Рим, участниците в нея си правят обща снимка.
Снимка: Елена Дикова, БТА

българският външен министър пред участниците във форума. Той изтъква и принос им за сплотяване и приобщаване на българските общности по света, което е сред приоритетите на българската външна политика.

Министър-председателят Сергей Станишев, който присигна в Рим за Третата световна среща на българските медии, определя форума като уникален и символичен и заявява, че той вече се е превърнал в традиция. „Българското правителство високо оценява инициативата на БТА“, казва Станишев пред делегатите на форума, пред български и чужди журналисти. Той допълва, че българското общество и българската държава имат нужда от диалог с българските медии и българската общност по света.

На 22 май генералният директор на БТА Максим Минчев официално закрива Третата световна среща на българските медии. „Убеден съм, че нашата традиция ще ни срещне още много пъти не само в България, но и по света“, казва той. „Защитавайте новата граница на българския дух – призовава делегатите академик Антон Дончев. – Най-голямата ви задача е да запазите връзката си с езика, с писмеността, с всичко, което България е създала.“ „Тази среща създава терито-

Рим, 22 май 2007 г. Певицата Валя Балканска изпълнява на живо песента „Излел е Делъо хайдутин“ пред делегатите на Третата световна среща на българските медии в Рим в израз на подкрепа за медицинските ни сестри в Либия. Проявата е организирана пред българската църква в Рим на площад „Ди Треви“. Снимка: Елена Дикова, БТА

рия, на която може да общува като една цялост българската медийна колегия – казва доц. Георги Лозанов, който е модератор на заключителния панел на срещата в Рим. – През целия преход професионалните общности, включително и журналистическата, трудно създаваха своя територия и за първи път журналистическата намери своята територия“, добавя Георги Лозанов и допълва, че това само по себе си е изключително важен резултат и голям успех на БТА – че създава тази общност, и то в рамките на един променящ се глобален свят.

На 22 май певицата Валя Балканска изпълнява на живо песента „Излел е Делъо хайдутин“

пред делегатите на Третата световна среща на българските медии в Рим в израз на подкрепа на медицинските ни сестри в Либия. Проявата е организирана пред българската църква в Рим на площад „Ди Треви“ и привлича вниманието на всички присъстващи на площада.

На 23 май в края на редовната си седмична аудиенция на площад „Свети Петър“ във Ватикана главата на Римокатолическата църква папа Бенедикт XVI отправя специално послание към участниците в Третата световна среща на българските медии. „Скъпи приятели, нека дейността, която развивате в социалните комуникации, допринесе вашето богато културно и ду-

ховно наследство да бъде по-добре познато и повече ценено в Европа“, заявява той.

2008

Четвъртата световна среща на българските медии ще се състои от 18 до 22 май в Магрид, Испания. Темата на срещата, организирана от БТА, тази година е: „Медиите – задължителният трети в межкултурния диалог“. Тази година медийният форум има амбицията да бъде в по-широк формат. На срещата ще се акцентира освен върху въпросите, засягащи българските медии по света, и върху българско-испанското сътрудничество в областта на медиите, културата, туризма, икономиката и политиката.

Специален акцент на форума е поставен върху национално значима кауза – представянето на българската култура, език и история по света. За тази цел са предвидени премиера на книга, предпремиерно представяне на изложба на плакати, фотоизложба, прожекция на български филм, концерт.

Предвижда се поредното издание на форума да бъде открито на 19 май от президента Георги Първанов в присъствието на кмета на Магрид Алберто Руис Гаярдон и на други официални представители на испанския и на българския медиен, политически, културен и бизнес елит. Сред потвърдилите участието си са външният министър Ивайло Калфин, лидерът на НДСВ Симеон Сакскобургготски, ми-

Магрид, 19 май 2008 г. В кметството на Магрид е официално открита Четвъртата световна среща на българските медии, организирана от БТА. Генералният директор на БТА Максим Минчев приветства участниците във форума. Снимка: Бистра Бошнакова, БТА

нистър Николай Василев. Традиционно участниците в срещата ще бъдат от български медии по света, от държавни институции, както и от българския и испанския бизнес. Около 30 се очаква да бъдат представените на срещата български медии по света, сред които ще има и такива, които досега не са участвали във форумите. Медии от Ватикана, САЩ, Австралия, Франция, Швейцария и други ще присъстват на срещата.

Българската общност в Испания е една от най-многобройните в Европа. В страната съществуват много

български асоциации, няколко църковни общини, българско училище в Магрид.

Срещата в Магрид стартира с испанската премиера на българския филм „Шивачки“ на режисьора Людмил Тодоров в една от най-големите и известни зали в Магрид.

В рамките на Световната среща на българските медии са предвидени концертни изпълнения на Валя Балканска и на Владимир Владигеров.

Уникална плакатна изложба „Буквите на България – азбука на Европа“ ще има предпремиера на срещата в Магрид.

Специално за Четвъртата

световна среща на българските медии в Магрид БТА и издателството „Летера“ издават на испански „Кратка история на България“ от Николай Овчаров.

„Този форум е нещо повече от обикновена медийна проява. Бавно, но сигурно той се налага като знаково събитие в духовния календар на българите.“ С тези думи президентът Георги Първанов приветства участниците в Четвъртата световна среща на българските медии.

„Ако направим преглед на присъстващите тук медии, ако се опитаме да наложим на световната карта Болградската гимназия, Тараклийския университет, училища в Средна Европа, отвъд океана, културно-просветните сдружения и центрове, ще се получи една огромна, мощна духовна Санстефанска България, защото отдавна в условията на глобализацията не територията, а духът е ключовото понятие, движещият фактор на развитието на една нация“, заявява Георги Първанов.

Той изразява надежда този форум да бъде стъпка напред в усилията да се представи автентичният образ на България, защото, по думите му, българските медии по света са възможно най-добрите посланици, с много повече лостове и ресурси.

„Убеден съм, че форумът отново ще свърши своята работа и освен професионалните цели ще се съсредоточи и око-

ло националните каузи на България“, казва в своето приветствие генералният директор на БТА Максим Минчев.

С виртуозно изпълнение на цигуларя Владимир Владигеров на българския химн започва първата дискусия на 19 май. Тя е посветена на темата „България между двете срещи. Какво се случи“.

„Между Рим и Магрид, в първата европейска година на България като пълноправен член на Европейския съюз, на българските медии в страната и чужбина се случи това, което се случи с всички българци“, така започва своето експозе по темата медийният експерт Георги Лозанов. По неговите думи всяка следваща среща на българските медии е по-добра и по-ползотворна и в нея се включват повече медии.

Издатели и главни редактори, представители на българските медии в чужбина, участващи в срещата, призовават за по-голямо сътрудничество и взаимодействие с медиите в България. Прогнозата на всички участващи в срещата и дискусията представители на медии е, че журналистиката все повече ще се развива в интернет.

Основен акцент в програмата на 20 май е първата тематична дискусия, посветена на медийните стратегии на българския туризъм и на ими-

джа на България пред света. „Хубаво е, че има много идеи и новаторско мислене, в крайна сметка това е реклама на България“, казва лидерът на НДСВ Симеон Сакскобургготски, който присъства на дискусията.

Младите хора трябва да имат своя територия в българските медии в страната и чужбина. Към това призова медийният експерт Георги Лозанов в дискусията на тема „Медиите и академичната емиграция. 120-годишнината на софийската Алма Матер“.

„Представителите на българските медии в страната и чужбина се обединяват около идеята, че младите хора са тези, които носят българската идентичност и тя трябва да се съхранява“, казва Лозанов. Все повече млади хора учат, работят и живеят в чужбина и случващото се с тях и техните проблеми трябва да имат запазена територия във всички медии. Според него в днешния напълно глобализиран свят все повече нараства ролята на младите и затова медиите трябва да се обърнат с лица към бъдещето на страната.

Темата за завръщането присъства в съзнанието на всички емигранти, казват участници в Четвъртата световна среща на българските медии на дискусията за програмата на правителството за българите в чужбина.

Магрид, 19 май 2008 г.
Първият панел на Четвъртата световна среща на българските медии е открит с турнир по шахмат, в който световният шампион Веселин Топалов изиграва партии с участници във форума, сред които е и генералният директор на БТА Максим Минчев.
Снимка: Бистра Бошнакова, БТА

„В България има липса на работна ръка и затова се предприемат мерки за връщане на българите от чужбина“, казва народният представител Иво Атанасов. Той представя основните акценти от състоялата се миналата седмица в София кръгла маса, посветена на правителствената програма за българите в чужбина.

В началото на дискусията е представен филм на екип от вестник „Нова гума“ „В Испания или в България“, в който живеещи и работещи в Испания българи отговарят на въпроса дали и при какви условия биха се завърнали в родината си.

„Ще продължим да поставяме въпроси, които касаят националната ни кауза. Трябва да се занимаваме с тези въпроси, защото 2 милиона българи живеят извън границите на Бъл-

гария и трябва да направим всичко възможно те да останат българи“, заявява генералният директор на БТА Максим Минчев при закриването на Четвъртата световна среща на българските медии. Според него с всяка година срещите на българските медии по света стават все по-ползотворни и изпълнени със съдържание. Увеличава се броят на участващите медии, на въпросите и проблемите, които се поставят за решаване. „Срещите стават все по-полезни както за медиите в България, така и за българските издания за граница“, отбелязва генералният директор на БТА. На форума се появяват общи идеи и общи възможности пред участниците, увеличава се обменът на информация от и към България.

2009

На 17 май генералният директор на Българската телеграфна агенция Максим Минчев открива в аулата на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ Петата световна среща на българските медии. Сред гостите са президентът Георги Първанов и комисарят по защита на потребителите Меглена Кунева. „Накъде в реалното, виртуалното и информационното пространство: туризмът, високите технологии и медиите – българските аргументи срещу кризата“, е темата на тазгодишното издание на форума, който се провежда също и в морските градове Бургас и Варна.

Бургас е домакин на туристически форум на 18 и 19 май, а бизнес форумът, посветен на високите технологии и медиите, е на 20 и 21 май във Варна.

„Спряхме се на темите за туризма и информационните технологии, защото това са двата най-печеливши отрасли в България, те формират най-голям процент от националния ни продукт“, отбелязва Максим Минчев при представянето на тазгодишната тема на срещата.

„Туризмът по време на криза. Иновации и стратегии“ е един от въпросите, обсъждан на форума. Участниците се спират също на образа на България по света и ролята на медиите и българските диаспори в чужбина. Представена е кампанията за Белозградчишките скали и се дискутира по темата „Медии и туризъм: Поглед

отвъд пространствата – реклама, маркетинг, медии, ПР“.

В рамките на Петата световна среща, която продължава във Варна, е предвидена дискусия за цифровизацията на телевизионния ефир и за новите медии. „Българските медии по света – стратегии за бъдещето. Български световен информационен пул“ е друг въпрос, който е разискван на форума.

Специален гост на Петата световна среща на българските медии по покана на БТА е Лаура Чуканов, класирала се на четвърто място в конкурса „Мис САЩ 2009“.

„Петата световна среща на българските медии, организирана от БТА, има няколко основни задачи“, заявява при откриването на форума пре-

зидентът Георги Първанов. Той посочва, че сред задачите е да се следи пулсът на българското мислене, на вижданията на българите по света, да се представя по-автентично онова, което се случва в България, доколкото образът на страната е изкривен по силата на различни обстоятелства, както и да се поддържа връзката на българите в чужбина с България.

Кметът на София и лидер на ГЕРБ Бойко Борисов отбелязва ролята на медиите за поставяне в дневния ред проблемите и въпросите на българското общество в приветствие до Петата световна среща на българските медии. В приветствието, прочетено от заместник-кмета на Столичната община Йорданка Фандъ-

кова, се посочва, че ролята на медиите не се изчерпва само с подаването на информация, а оказва влияние върху връзките и действията на хората, върху общото търсене на изход от икономическата и финансовата криза. Борисов изразява увереност, че на срещата присъстват хора, чиито ценности са свободата на словото, независимостта, ценности на обективната и достоверна информация.

Журналистът Петко Бочаров призовава българските журналисти, които живеят и работят по света, да помогнат на страната и народа си. „Време е да обвържете работата си и с поне мъничко патриотизъм, а също и с прагматизъм – заявява той. – Длъжни сте да имате кауза и тя е каузата на българския национален интерес“, казва Бочаров. Той добавя, че журналистиката не е само

информация, тя е и призивание, и съдба.

„Вие сте хората, които имате възможност да нахраните душите на българите с познание, което трябва да стегне пояса около кръста ни – казва писателят Антон Дончев. – Знаем, че всеки от нас е личност със свои проблеми и стремежи, но моля поне за малко да усетим, че сме заедно, че това е хубаво и е победа над самотата и умората. Нека не забравяме, че неотменимо, неизбежно всички сме извор на една и съща река – българската река“, казва Дончев и добавя, че от нас зависи дали тази река ще бъде пълноводна и чиста.

„България между двете срещи. Какво се случи“ е темата на първата дискусия. Генералният директор на БТА Максим Минчев отбелязва, че на форума ще се говори за медийните проблеми, за кризата и как да се излезе от нея, как да се върнат българските туристи в България. Той изразява надежда, че на тази среща ще се потърсят възможности за реализиране на една идея, заявена още на първата световна среща – за създаване на обща информационна система.

Борислав Николов от Канада поставя въпроса за рекламата за българските медии. Според него към българска медийна организация трябва да се създаде частна фирма, която да управлява потока от информация, без да го ограничава. Каквато и

информация да пускаме на сайтовете си, част от тази информация се чете от чужденци, заявява Николов и добавя, че за 5 години неговият сайт има над 5 млн. посетители.

Даниел от Швеция отбелязва, че поддържа сайт, през който минават по 50-60 хиляди посетители на ден. Според него това означава, че има огромен интерес, като особено търсени са екологичните продукти.

Всяка медия да бъде репортер на другите медии е друго предложение от първия панел на срещата. Споделена е и идеята да се създаде рекламна агенция, която да използва контактите на този форум и да прави реклама в различни части на света.

За справяне с кризата е необходима интеграция между българските електронни медии. Това мнение изразява Кина Бъзовска от онлайн изданието „България 21 век“ в САЩ. Тя участва в дискусията, посветена на българските медии и кризата. Бъзовска коментира, че се надява форумът да улесни подобни контакти. „Благодарение на БТА по време на срещите получихме различни идеи“, добавя тя.

Бъзовска заявява, че по време на криза е необходимо да се инвестира в културата. По думите ѝ това означава нови работни места и бизнес. „Културата не е лукс и привлича туристи“, посочва тя. Според нея медиите не само в САЩ, а и по света са тръгнали към по-съ-

вършеното – към интернет. Тя допълва, че основните притеснения при онлайн изданията са дали ще продължат да поддържат високия професионализъм на печатните издания.

Евгени Веселинов от вестник „Обзор“ в САЩ заявява, че криза в неговото издание няма и основната причина за това е, че там работят ентузиастични. „Ние не инвестираме толкова средства, колкото ентузиазъм към българското“, посочва той. Според него правилен подход е не само наличието на информация в изданията, но и обратната връзка с читателите. „В САЩ интернет медиите залагат изключително много на съдържанието, а нетолкова на самото оформление на сайта“, добавя той.

Участници в срещата от Западните покрайнини посочват по време на дискусията, че българската държава няма фонд за подпомагане на българските общности в чужбина. Според представителя на вестник „България сега“ Светлозар Момчилов на българските медии по време на криза може да се помогне чрез създаване на рекламна агенция, която да консолидира доходите от реклама и да ги разпределя според съответния регион. „Със създаването на единен информационен пул медиите може да съкратят много разходи при събиране на информация, без да е необходимо да имат голям брой репортери“, посочва Момчилов.

София, 25 март 2009 г. Пресконференция по повод предстоящата Пета световна среща на българските медии, която ще се проведе от 16 до 21 май в София, Бургас и Варна.
Снимка: Елена Дикова, БТА

На 21 май генералният директор на БТА Максим Минчев закрива Петата световна среща на българските медии, като призовава да се поставят по-големи предизвикателства. „За пет години ние се превърнахме в клуб, в който има и познати лица и към който се присъединяват нови хора. От този клуб никой не излиза, говорим, критикуваме се, даваме предложения, но трябва да търсим възможности този клуб да вдигне целите си. Трябва да поставим по-големи предизвикателства пред самите нас“, заявява Максим Минчев. По думите му този клуб може да осъществи идеята на Соломон Паси България да бъде предложена за Нобелова награда за мир за спасяването на българските евреи, този клуб може да работи за това светът да научи повече за България, за българските творци зад граница.

Максим Минчев изразява надежда да има и шеста среща. „Къде, кога и с кого, ще ми е трудно да ви кажа, много са местата, където колегите ни канят, но е важно, че с всяка година трябва да вдигаме коефициента на полезно действие и тези срещи да станат нещо, от което истински се нуждаем“, заявява генералният директор на БТА. Той отбелязва, че петата медийна среща предизвиква най-голямо одобрение и има най-висок коефициент на полезно действие. Има предложение да се увеличи броят на участниците и да се разшири „вътрешната география“, като се поканят извест-

ни български интелектуалци, писатели, художници. „Няма да променим по този начин формата, но можем да налеем повече съдържание“, отбелязва Максим Минчев.

2010

Медийното събитие на годината – срещата на българските медии от целия свят, организирана от БТА, е открито на 17 май в Тържествената зала на Австрийската национална библиотека – една от най-красивите зали в света.

Залата, чието име в буквален превод е „Разкошната“, е част от Императорския комплекс „Хофбург“ и по-точно личната библиотека на австро-унгарските императори и техните семейства. В Тържествената зала се съхраняват над 200 000 редки оригинали, отпечатани между 1501 и 1850 година. Нейният интериор – стенописи, лавици за книгите и мраморен под, никога не са били ремонтирани, реставрирани или възстановявани по друг начин.

Сградата, построена между 1723 и 1726 година от прочутия австрийски архитект Фишер фон Ерлах и неговия син, е известна като една от най-красивите библиотеки в света. Нейно притежание са над 8,5 милиона уникални експонати, сред които византийски и древни арабски свитъци, ранни копия на Гутенберговата библия, ръкописи на Моцарт и Бетовен, както и антични карти, глобуси и други ценни предмети. Библиотеката е създадена през 1368 г., преди 640 години,

като „център за знание“ на империята на Хабсбургите.

С разнообразие от теми е изпълнена програмата на Шестата световна среща на българските медии, която се провежда до 20 май във Виена.

„Столиците на XXI век“ е заглавието на панел, в който се обсъждат реални и потенциални бизнес инвестиции, мобилните технологии в помощ на администрацията, модерната градска архитектура и устойчивото строителство, транспорт и инфраструктурни проекти.

Друга значима тема, която за първи път присъства в програмата на медийния форум, е „Грамотност и идентичност“. Във фокуса на вниманието са поставени образованието, грамотността и съхраняването на родния език. Представена е кампанията „Бъди грамотен“, чиято цел е да поощри доброто владеене на български език и неговото правилно използване в ерата на комуникационните технологии.

Обсъжда се и опитът на българските училища зад граница, обучението на роден език, сътрудничеството между училищата и медиите и тяхното вписване в живота на общностите зад граница, и др.

Православието и ролята на религията в живота на диаспората ни в чужбина също са дискутирани на срещата. Религията – мост ли е, или преграда между Изтока и Запада, присъства ли религията в ме-

диите и по какъв начин, каква част от градската среда са гробищните паркове – това са само част от подтемите в рамките на този дебат.

Част от богатата съпътстваща програма на срещата са изложби на Стоимен Стоилов, Захари Каменов и Георги Трифонов, на сбирка на икони от XVIII и XIX век, фотоилюстрация „Раждането на Европа“, представяне на филм за най-старото злато в света и други събития, представящи българската култура.

Министър-председателят Бойко Борисов открива Шестата световна среща на българските медии. „Отнасяме се с голямо внимание към това, което ще решите и ще предложите на срещата, към това, което ще коментирате тук“, заявява премиерът пред участниците във форума. По думите му в момента работна група подготвя закон за печатните медии. Това, което в него категорично ще бъде записано, е собствеността на медиите – и за печатните, и за електронните. По думите на Борисов целта е слушателите, читателите или зрителите да знаят кой провежда тази политика.

Генералният директор на БТА Максим Минчев изразява увереността си, че именно тук, на най-голямата по своите мащаби среща, ще се свърши много работа в името на България. Откриването е в присъствието на кмета на София Йорданка Фандъкова и нейния австрийски колега Михаел Хойпъл. В Тържествената зала на двореца Хофбург присъстват повече от 150 колеги журналисти, гости и официални лица.

Виена, 17 май 2010 г. Във Виена е официално открита Шестата световна среща на българските медии. Генералният директор на БТА Максим Минчев дава старт на работната част на срещата. Снимка: Бистра Бошнакова, БТА

На официалното откриване на Шестата световна среща на българските медии главният изпълнителен директор на Telekom Austria Group Ханес Аметсрайтер говори за нуждата от активен диалог между бизнеса и управлението в Източна и Югоизточна Европа по отношение на икономическото развитие. По думите на Аметсрайтер дигиталните технологии и особено широко-лентовият интернет са движещата сила, която ще укрепи икономиката на Европа. Това е причината компанията да подкрепя европейското виждане за дигиталното бъдеще, залегнало в Стратегия 2020,

за осигуряването на бродбанд услуги за всички европейски граждани. „Споделям това виждане, тъй като чрез осъществяването му европейската икономика ще се затвърди като глобален иновационен лидер в дългосрочен план“, посочва Аметсрайтер.

„Това е най-голямата световна среща на българските медии като география, защото имаме участници от 35 държави и 210 регистрирани журналисти“, казва генералният директор на БТА Максим Минчев при откриването на работната част на срещата. По думите му за тази една година, из-

минала от предишната среща, нещата за българските медии по света са се променили доста – в икономически, социален и медиен план. По отношение на този проект Максим Минчев обяснява, че целта тази година е да се даде по-голяма конкретност на темите, които ще се обсъждат на форума.

По време на първия панел „Последни новини, първи коментари“ генералният директор на БАТ представя проектите на агенцията през миналата година, свързани с медиите – медийния форум в Ниш „Българската общност в Сърбия – мост между Белград и Брюксел“, срещата на информационните агенции от Югоизточна Европа и Черно море,

биографията на президента на Израел Шимон Перес.

„Нашата цел е да организираме тези срещи, да повдигнем въпросите, да дадем възможност за дебати, да срещнем колегите“, казва още Максим Минчев.

Председателят на СЕМ Георги Лозанов отбелязва, че на откриването на срещата премиерът Бойко Борисов е направил важна декларация за намеренията на правителството по отношение на медиите у нас. „Един бъдещ закон за медиите ще бъде гарант за независимостта им, но е важно той да стане реален, а не да остане на думи“, подчертава Лозанов.

Вестниците „Трета възраст“ и „Уикенд“ са най-продаваните печатни издания в момента на български пазар. Това казва Мартин Захариев, модератор на панела „Промените в българското медийно пространство. А сега накъде“.

През изминалата година вестниците у нас са претърпели спад в тиражите и рекламните си постъпления. Според Мартин Захариев става въпрос за спад от близо 30 процента на рекламните приходи за първите три месеца на тази година. Лидерите на пазара търпят големи загуби, за което вина има и липсата на прозрачност за техните тиражи, липсата на Одитно бюро по тиражите, което според Захариев отблъсква рекламодателите.

Според Бистра Георгиева,

главен редактор на вестник „Банкер“, вестниците не проявяват достатъчно гъвкавост.

Председателят на СЕМ доцент Георги Лозанов смята, че няма връщане назад за печатните издания. Все по-голям дял от пазара ще се заема от интернет изданията.

С представяне на инсталацията на Белла Волен „От слово към образ“ завършва шестото издание на Световната среща на българските медии.

Генералният директор на БТА Максим Минчев отбелязва при закриването на срещата, че за първи път има над 240 регистрирани участници, а над 300 са преминали през панелите по един или друг повод. В работата на форума се включват не само представители на българските медии в чужбина, но и българи, живеещи в Австрия. „Тазгодишната среща събра повече български медии от повече държави по света“, посочва Минчев. По думите му глобализацията и промяната, на която сме свидетели всеки ден, засягаща нашия занаят, все повече ще изтрива границите между нас и интернет, ще направи така, че да не говорим повече за български медии в България и в чужбина, а въобще за български медии. „На фона на това, че другите медийни прояви – форуми, кръгли маси, фестивали, конференции, които в България по една или друга причина поизчезнаха, нашата среща става по-голяма и по-обединяваща и създава

медиен празник“, казва Максим Минчев.

Неизбежно е и разширяването на темите, смята той. Вкарването на теми като тази за българското училище навлиза в територията на официалните ведомства, дават плюс за нашата среща, отбелязва Минчев. Според него е неизбежно на този форум да говорим за религия, бизнес, добрите практики на Европа и всичко, което засяга ежедневието ни – транспорт, инфраструктура, велоалеи, саниране на сгради. „Това са важни неща, които не може да се случат без медиите“, казва генералният директор.

Той отбелязва, че през годините е имало упреци, че се канят политици на нашите срещи. „Смятам, че те трябва да са тук и да говорят, защото това е възможност да се срещнете с тях“, казва Минчев.

2011

През 2011 г. форумът, който събира български журналисти от страната и от чужбина, започва на 26 май в административната столица на Холандия Хага, като на откриването финалистката от „Евровизия“ Елица Тодорова представя най-новата си песен „Тебе поем“.

Планирано е работната част да продължи в холандския град Хилверсум до 29 май. Темата на срещата е „Медии и пари“, обсъждани са проблемите на икономиката на медиите и тяхното финансиране, собственост и независимост,

Виена, 17 май 2010 г. Откриването на Шестата световна среща на българските медии е в Тържествената зала на двореца Хофбург в присъствието на повече от 150 колеги журналисти, гости и официални лица. Снимка: Бистра Бошнакова, БТА

промените и развитието на медийната инфраструктура, авторското право.

В Хилверсум, наричан европейска столица на медиите, са разположени студиата и офисите на всички холандски и на много европейски телевизионни- и радиоканали. В града се намира и единственият в света Музей на медиите. Освен архитектурна забележителност той е и най-големият аудио-визуален архив в Европа, тъй като съхранява над 700 000 часа телевизионни, радио-, музикални и филмови записи.

Инициатори и организатори на събитието са Българската телеграфна агенция (БТА) и Асоциацията на българските медии по света (АБМС).

„Ценим работата ви и отчитаме вашите усилия за изграждането на по-добър имидж на България в света чрез вашите информации“, заявява премиерът Бойко Борисов при откриването на Седмата световна среща на българските медии в Хага.

„Нашият пореден форум ще бъде тържество на журналистиката, като ще имаме възможността да дебатираме важни проблеми на нашия занаят“, заявява при откриването генералният директор на БТА Максим Минчев. Заедно тук ще можем да достигнем до положителни резултати, свързани с бъдещето на професията, допълва той.

На откриването на форума присъстват министрите Цветан Цветанов, Трайчо Трайков, Николай Младенов, депутати, членове на ЕП, собственици и главни редактори на медии, експерти.

Повече от 40 български медии от целия свят се включват във форума през тази година. Срещата събира представители на печатни и на електронни издания, на радио- и телевизионни канали от над 20 държави, сред които САЩ, Канада, Великобритания,

Испания, Гърция, Израел, Унгария, Чехия, Холандия, Сърбия, Румъния, Украйна, Молдова. Поканени са и медии от Швеция, Китай и Република Южна Африка, които не са участвали в срещите досега.

Броят на българските медии в чужбина се увеличава. Това заявява генералният директор на БТА Максим Минчев при откриването на работната част. „Нямаме информация за спрени издания“, посочва Минчев и допълва, че дори има нови в Испания, Швеция, Полша и САЩ.

Хилверсум, 28 май 2011 г. В холандския град Хилверсум се провежда Седмата световна среща на българските медии. След официалното закриване на срещата участниците се снимат за спомен.
Снимка: Елена Дикова, БТА

ЛИК 2025

Във втория панел на срещата е обсъдено оцеляването на българските медии в чужбина. „Нашите издания трябва да съществуват, защото българските деца трябва да познават България и да говорят български език“, отбеляза Иван Петрински от вестник „Български новини“ в Гърция.

Според Иван Карчев от Българския информационен портал за Австрия финансовите проблеми може да бъдат решени чрез отпускането на средства за проекти, които да развиват медиите. Той призовава повече институции да се включат в осигуряването на такова финансиране. „Ако държавата подкрепи медиите и подsigури тяхното съществуване, медиите ще се концентрират по-добре върху журналистиката“, смята Иван Карчев.

Небойша Иванов, издател от Сърбия, предлага форумът в Хага да приеме послание до българските институции чрез проектна дейност държавата ни да финансира медиите на българските общности в чужбина.

Българските студенти в чужбина са нашият потенциал и трябва да сложим акцента върху този фактор, заявява при представянето си Светлан Данев от „Интеграл“ при анонсирането на темата „България в информацията за света“. „25-те хиляди български младежи, които учат по света, заедно със своите по около 500 приятели от социалните мрежи са един огромен информационен

портал, който всички ние зазърбваме“, допълва Данев. Според него хората са основното нещо, за което ценят България по света, и в тази връзка препоръча „дори със заобикалянето на закона“ да се търсят начини и пътища да рекламираме сънародниците си. Според него от социалните мрежи можем да разберем какво вълнува сънародниците ни по света, та дори и как да се справим с някои от проблемите им.

Според Петър Стаматов от САЩ журналистите от целия свят могат да помогнат при изграждането на образа на България, но само ако всички се обединят.

Модератор на панела е Валерий Тодоров, генерален директор на БНР, според когото успехът на каузите на българските медии зад граница зависи преди всички от предприемчивостта на всеки издател и журналист. „Именно медиите трябва да помогнат националните приоритети на България да бъдат разпознавани във всяка държава, в която работят, и да направят така, че посланието ни да стигне до всеки български гражданин зад граница“, коментира Тодоров.

Необходими са нови правила за отразяване на социалните каузи в медиите. Около тази идея се обединяват представители на медиите, бизнеса и държавата в лицето на Съвета за електронни медии (СЕМ). Това става по време на дискусиата „Каузата – новина или ПР“.

Според председателя на СЕМ Георги Лозанов трябва нова регламентация, чрез която името на организатора на благотворителна или социална кауза да се съобщава в новините. Той посочва два начина за лансиране на кауза: в новините, ако има събитие, а ако се търси повторимост – чрез социална реклама. Лозанов уточнява, че трябва да се прави разлика между социална кауза и търговска дейност на фирмата. Според него показването на такова събитие в новините може да става, ако то е с обществено значение. В тази връзка е задължително да се разграничи от корпоративната реклама.

Българските медии в чужбина ще бъдат представени в общ сайт – портала www.bgmediaworld.com, представен на Седмата световна среща на българските медии.

Идеята е той да бъде в услуга както на медиите, така и на бизнеса и българските общности в чужбина. В него ще се представя информация за изданията в съответната страна, новини, актуални теми, дискусии, полезни връзки. Ще може да се регистрират само медии, които реално съществуват.

Силвана Групчева от „Покет Медиа“ представя основните модули в сайта.

Сайтът се създава с партньорството на Асоциацията на българските медии по света.

ЛИК 2025

Ерата на цифровизацията ни дава възможност да върнем доверието в медиите. Това заявява Уляна Пръмова в заключителната дискусия на срещата. „Цифровизацията засяга всички медии, ние вече влизаме в нея, но не сме готови като медийна общност – смята Пръмова. – Цифровизацията предполага голяма демократичност и свобода на изявата и ако ние не сме готови да запълним това съдържание, може да го направят „жълтите“ издания“, казва тя. Затова според нея има нужда от подготовка на качествени и морални журналисти.

„Трябва да поговорим в какъв дълг сме към младите ни колеги и на какво сме ги научили“, посочва Пръмова. По думите ѝ познаването на технологиите не води непременно до качествена журналистика.

Като положителен акцент от срещата тя посочва зрелостното развитие на медиите – позитивните медии, които обединяват българската общност, а не я разединяват.

Пръмова откроява като полезно решение създаването на портал на българските медии в чужбина. Тя призовава медиите да го използват, да посочват мненията и проблемите си. „Този портал може да бъде много полезен, като се осъществява комуникация“, заявява тя.

„Тези седем години ни дават правото да кажем, че навлизаме в зрелостта на нашата работа“, заявява генералният директор на БТА Максим Минчев. Той добавя, че има готовност

този форум да бъде продължен и следващата година. Няма значение къде, важно е да сме заедно и да обсъдим тема, която ще ни помогне да посрещнем бъдещето подготвени.

2012

Будителския дух от българските печатни издания през Възраждането пресъздава изложбата „Родени свободни“. Експозицията от 29 табла е представена по време на Осмата световна среща на българските медии, организирана от БТА и Асоциацията на българските медии по света от 16 до 20 май в Букурещ.

За да се случи изложбата, Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ отваря за първи път уникалния си архив с възрожденски печат, а партньор в реализацията на проекта става Великотърновският университет.

Румънската столица и град Браила отдавна са възприети като „люлка на българската журналистика“, тъй като голяма част от възрожденските вестници и списания излизат там.

Фотографиите в изложбата разгръщат страниците на непознатите революционни български вестници и списания. „Тази изложба не е само за гледане, но и за четене“, казва съставителят ѝ Иво Хаджимишев. Отличителна черта на букурещките български издания е тяхното тематично многообразие. Съобразявайки се с изискванията на времето и с жаждата за знание, те пишат за всичко: информират за актуалното, коментират полити-

ческата реалност, подбуждат към промяна, образоват.

„Българските медии, където и да са по света, помагат на хората да обърнат внимание на духовните ценности.“ Това заявява кметът на София Йорданка Фандъкова при откриването на организираната от БТА Осма световна среща на българските медии. Тя отбелязва, че тези срещи са положителен пример за сътрудничество между градовете, особено за столиците в обединена Европа. „Освен източник на информация и критичен поглед на събитията, вярвам, че медиите, имат още една ключова роля – те са важен фактор заедно с училището за издигане на духовността като ценност в обществото“, заявява Йорданка Фандъкова.

Председателят на СЕМ и медиен експерт Георги Лозанов, който е поканен да приветства гостите като участник във всичките осем срещи досега, посочва, че това събитие е уникално, тъй като дава възможност една журналистическа общност да се превърне в гилдия. „Самозащитата и солидарността са сигурният гарант за свободата на медиите и само на тази среща успяваме да се вгледаме един в друг“, отбелязва той. По думите му гражданските форми на медиите през последните години нямат това значение, както преди да влезем в Европейския съюз, и в този смисъл тези срещи вършат своята

мисия. „Колкото повече ние сме гилдия, толкова по-малко ще бъдат чуждите влияния“, смята той.

„Отново сме заедно, ние, българските журналисти, представители на повече от 50-60 медии от целия свят“, казва генералният директор на БТА Максим Минчев.

Сред гостите на форума са депутати, политици, дипломати, кметове, представители на медии и издателства и др. Темата на форума е „Ме-

диите – между глобалното и регионалното“.

Журналистически материали, посветени на 100-годишнината от Балканската война, да бъдат публикувани във всички медии по света, предлагат от Българската асоциация на регионалните медии (БАРМ) по повод годишнината. Те правят това по време на третия панел „Силата/Слабостта на регионалните медии“.

Председателят на БАРМ Иван Бумков поставя въпроса за оценяване на регионалните медии – възможността да се използва насочена реклама към тях, тъй като по думите му свободата на словото зависи от количеството на рекламата.

Според Йовка Николова – член на асоциацията, регионалните медии изостават все повече от централните, тъй като се използват материали от регионалните медии, без да бъдат цитирани и по този начин тяхната чувателност намалява.

Букурещ, 17 май 2012 г. Генералният директор на БТА Максим Минчев открива Осмата световна среща на българските медии в румънската столица. Снимка: Владимир Шоков, БТА

А когато няма чуваемост, рекламодателите се ориентират трудно.

Според Маргарита Трифонова – издател на пет регионални вестника, местните вестници трудно ще умрат, тъй като хората се интересуват от проблемите на своите населени места повече, отколкото от това, което се случва в големия град.

Иван Бумков представя статистика, според която тиражите на всички регионални вестници в България дневно са около 150 000.

Големите български рекламодатели не проявяват интерес към българските медии в чужбина и това е така, защото те нямат база за сравнение между емигрантските издания. Това казва Иван Карчев от БГ инфо портал за Австрия в рамките на дискусията „Българските медии по света – финансиране, аудитории“. Според него големите български рекламодатели не са добре информирани кои са българските медии в чужбина. „Те нямат разбиране за нашите тиражи. Когато им кажем например, че нашият тираж е 5000 броя, не осъзнават, че в случая той достига до многократно повече хора“, заявява Карчев и допълва, че всъщност българите зад граница са един от основните инвеститори в България.

Според Евгени Веселинов от BulgariCA в САЩ потенциални спонсори и рекламодатели на емигрантските издания са

туристическите фирми, винопроизводителите и компаниите за производство на високоградусни напитки.

Сред участниците в работната среща се чуват идеи за създаване на фонд от гържавата, който да помага на българските медии в чужбина, както и да се направи връзка с медиите в България, които в рекламните си пакети да включат и даденото емигрантско издание.

Телевизиите имат собствени библии, на които искат и продуцентите да се кланят. Това заявява председателят на Асоциацията на телевизионните продуценти Магърдич Халваджиян по време на дискусия „Телевизионни продуценти в действие“. „Преди години бяхме партньори с телевизиите, но те отдавна, придобивайки пари и сила, забравиха за това и започнаха да искат много повече, отколкото дават, да контролират нашето съдържание, да влизат във всекидневния ни аспект на работа“, заявява Халваджиян.

Медийният експерт Мартин Захариев коментира, че заради по-силната си позиция в момента в повечето случаи правилата се диктуват от телевизиите.

Изход от монополното влияние на телевизиите от гилдията на продуцентите виждат в предстоящата цифровизация, която ще разшири пазара на реклами и ще засили конкуренцията между отделните медии.

Захариев посочва още, че средното време, което зрителят прекарва пред телевизора в неделя, е спаднало за четири години с един час – от 4 часа и 20 мин на 3 часа и 25 мин. По думите му спада и броят на зрителите на национални канали за сметка на профилираните и интернет. Хитът на пазара в момента са тв сериалите, които очертаха нови промени в гилдията, коментира той.

Да бъде създадена нова организация, която да защитава журналистите. Около тази идея се обединяват участниците в дискусия за нивото на свободата на словото у нас „Накъде след 80-о място?“ в рамките на Осмата световна среща на българските медии, организирана от БТА в румънската столица Букурещ.

По думите на медийния експерт и председател на СЕМ Георги Лозанов това трябва да е нещо като журналистическа камара, която да има сериозно влияние и авторитет. Според него професията се нуждае от обновление, за да се върне във високата елита на градските професии. „В момента няма субект, който да защити журналистическата гилдия“, заявява той.

На форума е посочено, че Съюзът на българските журналисти има нужда от съживяване. Предложено е обществените медии, които по думите на Лозанов в момента са най-големият гарант за независимост и свобода на словото, да иницират дебатите за промени.

Българските медии в чужбина започват да се превръщат в институции. Това заявява Бойка Атанасова от вестник „Български новини“ (Гърция) по време на дискусия „Български медии по света – пазари, институции“. По думите ѝ когато съгражданите ни, които живеят в чужбина, имат някакъв проблем, първо се обръщат към българските вестници и списания в съответната страна, а не в посолствата. Тя добавя, че българските институции не се интересуват от случващото се с емигрантите. Затова според нея от изключителна важност става ролята на българските медии, както и професионализмът на хората, които работят в тях.

Радиото трябва да се визуализира, без да се превръща в телевизия. Това заявява генералният директор на БНР Валерий Тодоров по време на дискусия „Радиото в ерата на новите медийни технологии“. По думите му с радиото много по-лесно се преодоляват границите и за да прекрачи още една граница, БНР предстои да открие радио, базирано в интернет.

Паулина Новакова от БНР посочва, че аудиториите на традиционните радиа стават все по-възрастни и все по-голяма е дупката на отсъстващите млади хора. Тя отбелязва, че навлизането в интернет няма да бъде края на радиото, а напротив – ще върне младите към истинското радиосъдър-

жание. Директорът на Радио Варна Елица Виденова добавя, че възможност младите да бъдат привлечени към радиото е, като им се дава поле да се извяват в ефир.

Генералният директор на БТА Максим Минчев закрива Осмата световна среща на българските медии. Той посочва, че много от въпросите, обсъдени на нея, са свързани именно с бъдещето на нашата професия. „Проблемите се увеличават и ние се опитваме да намерим съответните отговори. През последните няколко години се натрупаха много теми, които се нуждаят от решение, и тези срещи започнаха да стават богати на съдържание и да излъчват послания“, смята генералният директор на БТА.

Максим Минчев откроява някои от акцентите по време на срещата – нуждата от по-широк дебат за свободата на словото, собствеността на медиите, мястото на журналистите в обществото. „Виждам, че нашата професия е съвсем различна и ние трябва да се адаптираме към новото време“, отбелязва той.

2013

Представяне на телевизионния канал на китайската информационна агенция „Синхуа“ CNS ще бъде част от съпътстващата програма на Деветата медийна среща, организирана от БТА, съобщава новина от 12 октомври.

Букурещ, 19 май 2012 г. Генералният директор на БТА Максим Минчев при закриването на форума в Румъния.
Снимка: Владимир Шоков, БТА

Директорът на регионалното информационно бюро за Европа на „Синхуа“ Уан Чаоуън е специален гост на журналистическия форум заедно с още 15 директори и главни редактори на чуждестранни медии.

БТА припомня, че CNC World / China Xinhua News Network Corporation/ е 24-часов новинарски канал на английски език със световно покритие. Първото излъчване на телевизията е на 1 юли 2010 година. Предаванията на CNC World се излъчват в САЩ, Европа, Близкия изток и Африка. Телевизията се стреми да бъде една от водещите световни телевизии наред с BBC, CNN, Al Jazeera и Associated Press.

Емисиите на агенция „Синхуа“ се разпространяват в целия свят на шест езика – китайски, английски, френски, руски, испански и арабски. Китайската информационна агенция има договори за обмен на новини и снимки с повече от 80 чуждестранни новинарски агенции. Тя разполага с повече от 140 представителства по целия свят.

Деветата световна среща на българските медии започва на 14 октомври в Националния археологически музей в София. Организираното от БТА и Асоциацията на българските медии по света събитие продължава до 18 октомври в Пловдив и Велико Търново. Темата тази година е „Медиите и социалните каузи“.

Редица значими обществени фигури, интелектуалци, експерти се включват в дис-

кусиите, търсейки с представителите на четвъртата власт пресечните точки на взаимодействие между различните социални групи в името на общия национален интерес. Сред тях са проф. Ивайло Дичев, председателят на СЕМ Георги Лозанов, университетски преподаватели, бизнесмени. Специални гости на форума са генерални и регионални директори на информационни агенции от Русия, Китай, САЩ, Великобритания, Сирия, Азербайджан, Палестина, Македония, Румъния, Словения, Словакия и други. Представителите на ИТАР-ТАСС, Синхуа, Асошиейтед прес, Трибюн медиа, Лос Анжелис таймс, Укринформ, Аджерпрес, МИА, САНА, Азертатж.

Общо 45 са представителите на български медии от над 20 държави, които се събират отново на медийния форум, за да дебатираат важни за България теми.

Както всяка година, така и този път, освен тематичните панели в програмата са включени редица културни събития, които прескачат граници, векове и каузи. В Градската художествена галерия в Пловдив например е разположена изложбата „Незаличимо“ – 115 години история през снимките и информацията на БТА. Архивът на националната агенция се отваря чрез непоказвани досега снимки от емблематични събития.

За първи път най-интересното от работата на срещата е представено чрез видеонаблюдения и излъчвано директно онлайн.

Националната кауза трябва да започне от културата и образованието, казва министърът на културата Петър Стоянович при откриването на Деветата световна среща на българските медии. Той заявява, че е много приятно изненадан, че най-накрая в областта на българските медии и на представителите за граница излиза на преден план темата за националните каузи. Според него е време да имаме нова смислена и модерна формулировка що е това национална кауза. „Когато се говори за национализъм, всички се ужасяват, но модерният национализъм започва с две неща – адекватност и прагматичност“, посочва Стоянович.

Като домакин на откриването на медийния форум кметът на София Йорданка Фандъкова поздравява БТА за избора на тази годишната тема. „Да говорим кои каузи трябва да бъдат издигнати на национално и наднационално ниво, в кои идеи трябва да се включи широката общественост, е изключително актуален въпрос днес“, заявява Фандъкова. По думите ѝ трябва да издигнем това, което ни обединява, и да оставим настрана това, което ни разединява.

„Този наш форум е не само навременен, но и жизнено важен – отбелязва при откриването генералният директор на БТА Максим Минчев. – В продължение на няколко дни ние сме готови за нов дебат, свързан

София, 14 октомври 2013 г.
Деветата световна среща на българските медии е открита в Националния археологически музей в София от генералния директор на БТА Максим Минчев.
Снимка: Асен Тонев, БТА

с българските медии по целия свят и тези у нас. Отново ще дебатираме важни за нашата професия теми“, добавя той.

Деветата световна среща на българските медии събира рекорден брой участници от всички досега – над 370. Сред обсъжданите теми са здравеопазването и образованието като национален приоритет, икономическото развитие на регионите, туризма в медиите, социалните мрежи като нови медии и пространство за изява на гражданското общество, толерантността и обществената функция на медиите.

На 14 октомври представители на световните информационни агенции и медии се срещат с президента на България Росен Плевнелиев. Посещението на чуждестранните гости у нас е в рамките на Деветата световна среща на българските медии. По време на продължилата около 45 минути среща държавният глава откроява ролята на медийната среща и необходимостта от провеждането ѝ именно в този момент.

Президентът Росен Плевнелиев и представителите на

световните информационни агенции и медии обменят мнения по въпроси за свободата на словото и за проблемите пред нормалното функциониране на обществените и на частните медии.

„Медиите сме длъжни на България“, заявява генералният директор на БТА Максим Минчев по време на откриването на първия панел „Защо се нуждае България от национални каузи“ от Деветата световна среща на българските медии. Той посочва, че готвейки се за форума,

е решил да презгледва произволно избрани водещи заглавия в три столични всекидневника, в които е прочел основно негативни текстове за България според различни класации и статистики.

„Очевидно е, че днес страната ни има много проблеми и че 24 години след промените продължаваме да търсим нашия път. Неоспорим факт е, че по много показатели наистина сме отстъпили назад и това се чувства в нашия живот“, добавя Максим Минчев. По думите му това е била и основната причина националните каузи да бъдат избрани като тема на тазгодишния форум. „Имаме ли национална идея и мечта, около които всички да се обединим, и къде сме ние, медиите? Имаме ли готовност да посрещнем това предизвикателство, от което страната ни се нуждае, за да тръгне напред“, казва още генералният директор на БТА.

Относно случващото се с българските медии извън граница, Максим Минчев посочва, че тяхната география се разширява. За първи път на форума участват представители на българската секция на Националното радио в Китай. Той обобщава, че за периода от осмото издание на форума досега по-голямата част от българските вестници в чужбина са продължили да се издават, като някои от тях са преминали в електронен вариант, създадена е нова телевизия в Чикаго.

„Девет години е повече от традиция, то вече е история“

– с тези думи председателят на Атлантическия клуб Соломон Паси описва стойността на медийната среща, която БТА организира всяка година. По думите му едно поколение се сменя на седем години и след като се прехвърлим към следващото, означава, че вече сме създали история.

* * *

„Новите медии започват да работят като долна камара на парламента. Социалните мрежи дават възможност за пряко политическо представителство на хората“, казва председателят на СЕМ Георги Лозанов по време на дискусия „Социалните мрежи – новото гражданско общество“. Според него социалните мрежи дават възможност политиците да бъдат прескочени и гражданите да се превърнат в представители на самите себе си, да застанат директно пред институциите без посредничеството на политици. Именно тук медийният експерт вижда ролята на новите медии като „мехлем, който да смаже обществото“.

Професорът по културна антропология в Софийски университет Ивайло Дичев коментира в началото на дискусията, че новите медии дават надежда, тъй като в тях няма цензура, но, от друга страна, постави въпроса дали свръхпредлагането на информация дава по-пряк достъп до истината. „Много трудно можем да кажем кой е пуснал гадена информация и тя няма как да бъде проверена“, добавя той.

Дичев определя като втори проблем авторското право – непрекъснато от сайт в сайт циркулират картини и текстове, без непременно да се ползва право. Това по думите му подкопава професията на журналиста, освен това буди подозрения как се финансират тези нови платформи.

* * *

Учени от БАН виждат културата и образованието като една от основните национални цели на България за постигане на развитие. Възгледите си за това каква трябва да бъде страната ни излагат български академици по време на Деветата световна среща на българските медии. Председателят на БАН акад. Стефан Воденичаров представя трите според ученията основни национални цели – духовно развитие и култура, създаване на условия за високо благосъстояние на българите и нов обществен договор за силна и правова държава. За тези национални цели Воденичаров очертава редица стъпки за постигането им, сред които конституционни промени, по-добре структурирана, прозрачна и ефективна съдебна система.

Академик Антон Дончев очертава голямата отговорност на българските медии в чужбина, тъй като там живеят почти една трета от българите в трудоспособна възраст. Той описва метафорично България като залив в огромно море, с големи приливи и отли-

ви. Според Дончев е подменена ценностната система на човечеството с материализъм. „Дължни сме да имаме идеи, защото те движат света. Нашата академия се опитва да покаже на българското общество, че без култура, изкуство, наука, духовен живот е абсолютно невъзможен напредък“, заявява Дончев.

* * *

Прогнозите очакват през следващите 5 години глобалният медийен пазар да се удвои и това задава посоката за развитие на средствата за масова информация, коментират експерти на дискусия „Каузите на бизнеса“.

„Анализите днес сочат глобален комуникационен и медийен пазар от близо 1 трилион долара, а прогнозите очакват през следващите 5 години този пазар да се удвои“, казва Николай Минков, изпълнителен директор на „Средногорие мед индустриален клъстер“. По думите му основната причина за това е технологичната революция, която се развива с изключително бързи темпове, особено през последното десетилетие.

Във все по-голяма степен се дигитализират комуникациите, образованието, развлеченията и дори политиката, това неминуемо задава посоката за бъдещото развитие на средствата за масова информация в глобален и в регионален план. Медиите са модерна индустрия, шеметно развиваща се и печеливш бизнес,

а информацията и съдържанието са се превърнали в суровини, в бързо ликвидни борсови стоки, казва изпълнителният директор на клъстера.

На дневен ред изтъква въпросът каква част от световния пазар на информационно съдържание ще заеме България. „Ще съумееят ли българските медии да мобилизират воля, здраве и сили за пробиви и излизане на глобалния медийен пазар“, изтъква като особено важна тема Николай Минков.

„Бих казал, че това предизвикателство пред българските медии е кауза, която заслужава подкрепа. Убеден съм, че българската държава и обществото, индустрията и бизнесът ще застанат с политики и проекти, ресурси и опит зад толкова мащабна българска медийна кауза“, допълва той. Николай Минков изразява убеждението си, че БТА има потенциала да бъде лидер и да насърчава медийния експорт.

* * *

При закриването на срещата генералният директор на БТА Максим Минчев казва: „Заедно започнахме преди девет години тези срещи, заедно поддържаме жив и действен този форум, затова днес той се разраства все повече и повече. – Изключително полезна беше и тази Девета световна среща, защото говорихме за каузите и доказахме, че можем да се обединим“, посочва той.

На финала на Деветата световна среща изпълнителният директор на НДФ „13 века

България“ проф. Греди Асса награждава Светла Кьосева от списание „Хемус“ в Унгария за приноса ѝ за разпространяването на българската култура и българските медии в чужбина.

2014

„Родолюбие в глобалния свят“ е темата на Десетата световна среща на българските медии, организирана от българската телеграфна агенция и Асоциацията на българските медии по света. Юбилейното издание на традиционния форум, събиращ журналисти от България и света, се провежда от 20 до 23 октомври в София, Босилеград и Цариброд. „Продължаваме традициите да отиваме там, където има сериозни български общности и медии и където можем да помогнем“, отбелязва на пресконференция преди форума генералният директор на БТА. По думите му българската журналистика зад граница продължава да живее, можем да я намерим дори в страни като Бразилия, Катар, Южна Африка.

* * *

На 20 октомври започва Десетата световна среща на българските медии. В събитието ще участват над 40 представители на български вестници, списания, новинарски и информационни сайтове, радиа и телевизии от 20 държави, както и колеги от най-влиятелните национални медии. Дневният ред на срещата е изцяло съсредоточен около проблематика,

засягаща българските медии зад граница. Наред с професионалните теми за качеството и достоверността на новините участниците обсъждат ролята на задграничните медии в живота на общностите ни в чужбина, начините им за финансиране и взаимоотношенията им с институциите. Акцент в програмата е дискусия за Стратегията за българите в чужбина.

„Медиите не бива да са трибуна на езика на омразата, а да създават възможност различните култури и народи да се опознаят, да проявят взаимно разбиране, да се развиват чрез споделено знание“, казва президентът Росен Плевнелиев при откриването на срещата. Той посочва, че нееднократно е защитавал ефективната саморегулация на сектора, както и необходимостта от допълнителни законови механизми.

„Необходима е и ефективна защита на авторските права на журналистическите материали – изискване, за което настоява БТА и което напълно подкрепям – добавя Росен Плевнелиев. – За да изпълни задачите си, журналистиката трябва да бъде независима и свободна“, отбелязва президентът и изразява надежда по време на световната среща да бъдат обсъдени различни предложения в тази насока.

„Когато преди 10 години в София се събрахме за първата среща, едва ли сме били толкова големи оптимисти, че ще има и 10-а среща, не сме и очаквали, че този проект във времето ще се развива и ще стигне до такъв етап, че всички ще се нуждаем от него“, заявява генералният директор на БТА Максим Минчев. Той отбелязва, че над 150 медии поддържат българската културата и езика ни извън граница.

Българските медии в чужбина може да помогнат за повишаване на избирателната активност на българите зад граница. Това коментират участници в дискусията „Изборният процес и резултатите от изборите в чужбина през погледа на медиите в чужбина“.

Георги Донков от „Бг Глас“ (Австрия) обръща внимание на това, което може да направят българските медии в чужбина, и посочва, че може да вдигнат избирателната активност сред българите зад граница и да се опитат да активизират хората да гласуват. По отношение на кампании на партиите в чужбина Донков коментира, че някои формации пускат предизборно публикации в медии зад граница, но според него е по-добре нетолкова да инвестират в медиите като форма на достигане на потенциалните избиратели, а по-скоро да правят кампании на място.

Необходима е по-голяма съпричастност на гържавата към българските медии в чужбина, коментират участници в Десетата световна среща на българските медии на дискусията „България на бъдещето. Стратегия за българите в чужбина“.

Максим Божилов от „Български хоризонти“ (Канада) отбелязва като пропуск в стратегията темата за българските медии в чужбина. „Не виждам съпричастието на гържавата към българските медии зад граница“, коментира той. Божилов посочва, че е естествено медиите да отговарят на определени условия за професионализъм, за да участват в такава стратегия, но е категоричен, че без българските медии в чужбина такава стратегия не може да бъде реализирана.

Иван Сотиров от „България сега“ (САЩ) поставя акцент върху въпроса за „второто поколение“, тоест децата на българските емигранти, и отбелязва, че каквито и цели да си поставя стратегията, програмите ще бъдат много по-стойностни, ако вниманието се фокусира върху т.нар. второ поколение зад граница. Според него не само децата от смесени бракове са заплашени от забравяне на българския език, а и тези в семействата, където и двамата родители са българи.

„Сору-paste журналистиката“ се превръща в тумор и с развитието на технологиите това ограбване на материали процъфтява. Това заявяват участници по време на панел за квалификацията на журналистите и достоверността на съдържанието.

Председателят на СЕМ Георги Лозанов отбелязва, че за електронните медии има механизъм, по който кражбата може да бъде доказана и санкционирана, но в интернет е трудно правно да се защитят правата. „Има нагласа в обществото, че това е зона на остров на свободата, че всеки може да каже каквото иска“, заявява Лозанов и добавя, че когато не е възможна регулация, възможна е саморегулация.

Георги Донков от електронното издание „БГ Глас“ в Австрия отбелязва колко голяма е отговорността да се информират живеещите далеч от родината хора. Това, което ги интересува най-много, по думите му, е случващото се на местна почва – всичко, което може да облекчи живота им в съответната гържава. Когато обаче това идва от непрофесионалисти, нашите сънародници изпадат в още по-тежка ситуация. Хората, които се занимават с качествена журналистика, знаят, че с една публикация може да постигнат много повече, отколкото със 100, добавя Донков.

Български журналисти зад граница представят положи-

телни практики как техните издания се финансират в чужбина. Това става по време на последния панел на Десетата световна среща на българските медии.

Двете излизащи в Чехия списания на български език – „Роден глас“ и „Българи“, се финансират от тамошното Министерство на културата, тъй като българите са официално признато малцинство. „Това ни дава и възможност да кандигатстваме по различни проекти“, посочва Камелия Илиева от „Роден глас“.

Хърватия също отпуска средства за издаването на българско списание в безплатен вариант. „Това, че не трябва да се борим за финансиране, ни позволява нашето списание да бъде изцяло с образователен характер, да бъде положително и да сме много далеч от политиката“, казва Диана Гласнова от списание „Родна реч“.

Българското списание „Диалог“, излизащо в Холандия, се издържа от абонамент и реклама. Издателката му Даниела Горчева заявява, че не прави компромис с качеството, тъй като според нея има публика за ценни издания, които просвещават българското общество и спазват европейските ценности.

Генералният директор на БТА Максим Минчев отбелязва при закриването на юбилейния световен форум, че за десети път той се организира само с усилията на агенцията, и изразява удовлетворение, че вижда желание в участниците той да продължи.

София, 20 октомври 2014 г. Генералният директор на БТА Максим Минчев в началото на Десетата световна среща на българските медии в Централния Военен клуб в София. Снимка: Петър Кръстев, БТА

Обобщавайки обсъжданията по време на дискусиите, Минчев посочва, че проблемите опират до липсата на орган, който да защитава интересите на гилдията.

По традиция НДФ „13 века България“ връчва отличие за съхраняването и разпространяването на българския език и култура по света. Тази годишна носителка на наградата е Мария Захариева от списание „Българи“ в Чехия.

2015

Единайсетата световна среща на българските медии започва на 5 ноември в Националния университет на гръцката столица Атина, като за откриването е предвидено музикално изпълнение на прочутия виртуоз Теодосий Спасов.

Работната програма на срещата продължава до 7 ноември в зала Оυρανός на хотел Titania.

Темата тази година е „Медиите и културните различия. Диалог между съседи“. Дневният ред на срещата е съсредоточен предимно около проблематика, засягаща българските медии зад граница. Програмата включва също културна и бизнес тематика. По време на форума са планирани разговори за възможностите за сътрудничество между България и Гърция в сферата на туризма. В дискусиата ще се включат министърът на туризма Николина Ангелкова и представители на българските зимни курорти и на туристическия сектор.

Министърът на културата Вежди Рашидов отправя приветствие към организаторите, участниците и гостите на Единайсетата световна среща на българските медии в Атина, съобщава на 5 ноември пресцентърът на ведомството.

В приветствието си министър Рашидов поздравява генералния директор на БТА Максим Минчев за откриването на Единайсетата световна среща на българските медии. „Сигурен съм, че в дните на форума гръцката столица Атина ще се превърне в място за откровена дискусия за съдбата на българските медии в нашия така глобализиран свят“, посочва министърът на културата.

„Като творец и като министър дълбоко вярвам в силата на изкуството да сближава хората“, заявява Вежди Рашидов. И отбелязва, че темата на срещата – „Медиите и културните различия. Диалог между съседи“, е доказателство, че именно културата стопява границите и гради мостове между гържавите и континентите. „Продължавайте да отваряте широко своите медии за духовността, за човешката и разбирането на другия. На добър час!“, пожелава в приветствието си министър Рашидов.

След десет успешни опита отново се събираме и искрено се надявам, че тази среща, която неслучайно решихме да бъде в Гърция, ще бъде поредният

форум, на който българските журналисти от целия свят ще имаме възможност да обсъдим важните за нас въпроси, заявява на откриването генералният директор на БТА Максим Минчев. По думите му това са въпроси, свързани с нашата професия, с голямата българска диаспора по света, с живот на българите зад граница.

Посланикът на България в Гърция Емилия Кралева отбелязва, че темата на срещата „Медиите и културните различия. Диалог между съседи“ обещава много интересна дискусия. В нея вероятно ще се открият различията, но със сигурност това ще ни накара да забележим по-добре и сходствата, именно така се случва в диалога между съседи, посочва Кралева.

Трябва ли българските медии зад граница да бъдат финансирани от гържавата, обсъждат участниците в Единайсетата световна среща на българските медии по време на първия панел „Политики за българските медии и общности в чужбина“. Поставен е и въпросът за достъпа на българските общности в чужбина до новини от България, както и каква информация за тях достига до страната. Според проучване, представено от Георги Донков от електронното издание „БГ Глас“ в Австрия, само 4 процента от новините за българите зад граница не са криминална хроника. Никой не обръща внимание как живеят българите в

чужбина, отбелязва той и добавя, че обществените медии са дължници към българските общности.

Това непрекъснато плачене гържавата всичко да финансира е старомодно, защото някои може да искат да са патриоти на щат, но аз не искам, заявява Даниела Горчева, издател на списание „Диалог“ в Холандия. Финансирането означава зависимост, добавя тя. Според Евгени Веселинов от електронното издание BulgariCa в Лос Анджелис идеята не е за финансиране на медиите зад граница на 100 процента, а оказване на съдействие по подобие на българските училища навън.

Необходимо е национално виждане колко и какви университетски специалности са необходими на гържавата – около тази позиция се обединяват ректорите на четири български университета в рамките на Единайсетата световна среща на българските медии. В разговора участват проф. Каролина Любомирова, заместник-ректор на Медицинския университет в София, проф. Людмил Георгиев, заместник-ректор на Нов български университет, проф. Христо Бонджолов, ректор на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и проф. Димитър Греков, ректор на Аграрния университет в Пловдив.

В рамките на дискусиите са договорени следващи разговори с българската общност

в Чикаго и с българите в Украйна за изработване на конкретни програми за обучение в четирите университета, към които проявиха интерес представителите на българските общности зад граница, участващи в Единайсетата световна среща на българските медии.

БНР предвижда създаването на програма за българските общности в чужбина, съобщава Христин Стрижлев, член на

Управителния съвет на БНР, по време на дискусия в рамките на Единайсетата световна среща на българските медии.

„Време е вече БНР да покаже самочувствие на сериозна обществена медия, тоест да намери начин да разшири територията си на покритие и извън страната – в тези региони, гържави и населени места, където има компактно българско население“, заявява Стрижлев. Той обяснява, че това може да стане, като се наемат или се получат лицензи за излъчване в съответните места, или се

Атина, 5 ноември 2015 г. В сградата на Националния университет на гръцката столица генералният директор на БТА Максим Минчев открива Единайсетата световна среща на българските медии.
Снимка: Петър Кръстев, БТА

наеме време от вече съществувващи радиостанции. Като друг важен аспект на тази идея той откроява създаването на съдържание, което да е интересно за общностите в чужбина. То може да е еднакво, различно, изцяло оригинална програма или компилация от вече съществуващите програми на БНР, отбелязва Стрижлев и заявява, че БНР очаква мнения и предложения от участниците в срещата, за да бъде идеята по-полезна.

Първият старт на такава програма се очаква да бъде в Чикаго с два часа ежедневно. „Водим разговори още с Босилеград, Димитровград и Украйна, опции има и за Канада“, добавя Стрижлев.

* * *

Познанието за българите по света се осъществява чрез медиите и училищата, така смятат участниците в XI среща на българските медии. В последния осми панел на петдневната среща, озаглавен „/Познанието на българите по света“ участват Силвия Авдала от електронното издание Aliya.bg в Израел, Людмила Радева от вестник „Извор“ в Украйна и Георги Донков от сайта БГ Глас. В хода на дискусията е предложено да бъде създаден интернет форум и информационен канал, който да бъде захранван с новини от българските медии по света.

Според Георги Донков до 2009 година в много точки по света, където живеят българи, има построени училища и уси-

лията на днешните български общности по места са тези средища на образованието да бъдат запазвани, независимо по какъв начин се осигурява финансирането.

„В Израел българската диаспора наброява около 7 хиляди души“, казва Силвия Авдала.

Според Людмила Радева от българската общност в Украйна културният живот на българите се утвърждава от културния център „Паисий Хилендарски“ и училището към него.

* * *

Дора Костова, която 26 години издава вестник „Роден край“ в Украйна, получава годишната награда на НДФ „13 века България“ за принос в разпространяването на българската култура на българоезична медия в чужбина за 2015 г. „Много съм благодарна за тази награда, тя ще бъде голяма оценка за българите в цяла Украйна и поощрение за тях, че са останали българи“, отбелязва Костова при награждаването.

Изпълнителният директор на НДФ „13 века България“ Митко Тодоров, който връчва наградата, коментира, че е много трудно да се определят наградени сред толкова усилено и активно работещи медии сред нашите общности.

Управителният съвет на НДФ „13 века България“ е съгласен тази награда да стане традиционна. Следващите месеци фондът ще предложи статут на наградата и начини на номиниране, тъй като желанието ни е участниците и

работещите в медиите да бъдат част от тези, които номинират, съобщи Димитров.

В заключителни думи към участниците в световната среща на българските медии тази година генералният директор на БТА Максим Минчев отбелязва, че вече 11 години форумът доказва своята полезна мисия. „Ще ми се този проект, който безспорно се развива, да получи повече „свежа кръв“, отбелязва Минчев и призовава всички участници да се включват активно с идеи за дневния ред, гостите, темите и съдействие за контакт с други български медии по света.

2016

Дванайсетата световна среща на българските медии започва на 18 май в чешката столица Прага и продължава до 21 май. Темата тази година е „Медиите и гражданските каузи“. Гости и участници в медийната среща в Прага са държавници, политици, дипломати, кметове, представители на бизнеса, собственици на медии, главни редактори, генерални и изпълнителни директори и журналисти от най-значимите български медии у нас и в чужбина.

Лектори в специализиран дискуссионен панел, наречен Digital First, или как да печелим от авторско съдържание и от социални мрежи, са шефове от влиятелни медии в Европа и света. С презентации се очаква да се включат директорът за Източна Европа на Асошиейтед прес Армин Сангман,

шефът на чешката медийна група „Лигове Новини“ Веселин Вачков, генералният директор на румънската информационна агенция Аджерпрес и директорът на Европейския алианс на информационните агенции Александру Джибой.

Дневният ред на срещата включва още дискусии по проблемите на българските медии зад граница, както и културна и бизнес тематика от национално значение. Предвиден е специален тематичен панел за обсъждане на тенденциите в развитието на регионите у нас. Акцент в програмата на форума са българо-чешките отношения и сътрудничеството между двете държави.

В чешката столица е представена и документалната експозиция „Българските чехи“ – съвместен проект на БТА и Държавна агенция „Архиви“. Изложбата съдържа 27 табла, всяко от които показва – чрез снимки и документи – портрети на някои от най-известните „български чехи“ и е и жест на благодарност към чешката държава и народ, които оказват изключително съдействие във възстановяването и укрепването на България след Освобождението.

* * *

Посланикът на България в Чехия Лъчезар Петков определя домакинството на Прага като изключително точно решение предвид добрите отношения между България и Чехия. Българското малцинство тук е официално признато – около

40 000 наши сънародници живеят тук с видими присъствия в различните сфери от чешкия живот. Българските медии и журналисти също са много активни, отбелязва той.

Посланик Петков коментира, че все още обаче липсва обратната връзка – нашите медии зад граница остават непознати за аудиторията в България. Както в Чехия, така и другаде по света нашите журналисти създават качествени и истински медии, отразяващи духа, интелекта и емоциите на стотиците наши сънародници по света, които можем да направим по-познати, и това е път, който си струва да бъде извървян, посочва той.

Своите поздравления по време на откриването отправят Фисник Абраши – директор „Новини“ за Централна и Източна Европа на Асошиейтед прес, Ижи Майстри – директор на чешката информационна агенция, Александру Джибой – генерален директор на румънската информационна агенция „Аджерпрес“ и директор на Европейския алианс на информационните агенции, Веселин Вачков – шеф на чешката медийна група „Лигове Новини“.

Видеоприветствие към гостите и участниците във форума отправя Ирина Бокова. Тя отбелязва, че този международен форум е не само среща на гилдията, но и възможност за поддържане на връзките между българите в чужбина и тяхната страна. На хората е необходима обективна информация и плуралистични медии, когато те са добре информирани,

могат да вземат правилните решения, добавя тя.

От името на кмета на София Йорданка Фандъкова, от министъра на културата Вежди Рашидов и председателя на Комисията по културата и медиите в парламента Полина Карастоянова са отправени приветствени слова.

* * *

Благотворителните каузи, с които българските медии помагат на сънародниците ни в чужбина, са част от ролите, които изпълняват. По време на четвъртия панел в рамките на Дванайсетата световна среща на българските медии по света в Прага са представени различните функции на журналистите зад граница. Става ясно, че освен да информират своята аудитория те се занимават и с благотворителна, културна, образователна, дори консултантска дейност.

Главният редактор на вестник „Български новини“, Гърция и Кипър, Иван Петрински заявява, че изданието е помогнало да се създаде българска църковна общност и да се направи българска църква в Атина. „Ние сме основен източник на информация не само за българите, но и за голяма част от българските медии“, добавя той.

„Опитваме се да покриваме новините, които интересуват българите в САЩ. Стараем се да ги показваме през лещата на това как те касаят българите, които живеят в Чикаго и другите градове, където се разпространява

вестникът. Как американските новини за събития, които се случват в Америка, ще се отразят на българите, на бизнесите, в които работят“, заявява на форума Ясен Дараков от вестник „БГ Войс“, Чикаго. Той добавя, че днес за първи път по време на световната медийна среща ще се състои Фейсбук лайф. Омбудсманът Мая Манолова ще отговаря на живо във Фейсбук на въпроси на читатели от целия свят.

„Вестниците са едно парче България, което хората обичат да гържат в ръцете си. Усещането да принадлежиш към една общност минава през това всяка седмица да можеш да хванеш този вестник“, заявява Дараков.

Красотите на България, културното наследство, историята, връзките между българите и хърватите са част от темите в списание „Родна реч“, което се издава в Хърватия. По думите на Диана Гласнова изданието се финансира от хърватската държава, разпространява се безплатно на висши институции в България и Хърватия, изпраща се и на видни хърватски и български интелектуалци.

Максим Божилов от вестник „Български хоризонти“, Канада, разказва, че една от каузите на изданието е представянето на българите извън България в българските медии. „Интересът на българските медии към българите в чужбина е предимно в криминалната област, а не толкова към успехите им. Ние можем да си сътрудним и да подаваме информация за

реализацията на българите, за техните успехи“, заявява още Божилов.

Консултативната страна е застъпена във вестник „БГ бен“, който се издава във Великобритания. „В началото бяхме общообразователен вестник, но после се ориентирахме към правната и счетоводната информация, необходима на българите, като работим с английски специалисти“, заявява Евгений Кайджов.

На форума е представена освен тематиката на изданията и начините за финансирането им. Част от тях се издържат изцяло с държавни средства, при други помощта от държавата е частична. Много от българските медии по света се самофинансират чрез реклами и абонаменти.

Прага, 18 май 2016 г. генералният директор на БТА Максим Минчев при откриването на Дванадесетата световна среща на българските медии в чешката столица Прага. Снимка: Христо Касабов, БТА

По време на срещата Александър Димитров, председател на Сдружение „ГЛАС“ – Босилеград, връчва на генералния директор на БТА Максим Минчев плакет и припомня, че в Босилеград през декември е открит първият пресклуб на агенцията извън страната.

Непрекъснатото адаптиране към новите технологии, но без отклоняване от основните журналистически принципи, е начинът медиите да бъдат успешни в днешно време. Тази констатация е направена на панел Digital first, или как да печелим от съдържание и социални мрежи.

На форума са представени данни, според които през 2016

г. приходите от дигитална реклама се изравняват с тези, инвестирани в телевизията, която досега заема челна позиция. Увеличава се и времето, което потребителите прекарват пред мобилните екрани, а също така и парите, които харчат през мобилни устройства. Видеоклиповете пък се оформят като все по-предпочитана форма за гледане и споделяне на съдържание онлайн.

Спас Сливков, изпълнителен директор на платформата за онлайн обяви OLX, посочва, че през април миналата година около 26,5 процента от посещенията на сайта идват от мобилни устройства, през март 2016 г. – вече са 52 на сто, а прогнозите за март следващата година са този ръст да достигне 66 процента.

Три начина за привличане на внимание – текст, картина и видео, откроява Фисник Абраши, директор „Новини“ за Централна и Източна Европа на Асошиейтед прес. Ключът към успеха, който агенцията постига от основаването си, по думите му се крие в това, че тя непрекъснато се променя, следвайки новите технологии. „Ние сме едни от пионерите, които започнаха да изпращат информация, заснета с дрон“, посочва Абраши, но подчертава важността на всичко ново, което се въвежда, да бъде легално и законно. Според него пътят, който всяка медия трябва да извърви, е да презърне новите технологии, но без да забравя основите на журналистическата професия

– да работи честно и в полза на хората.

Фисник Абраши отбелязва, че макар технологиите да диктуват правилата, все пак качествено съдържание винаги ще бъде водещо, а историята, която искаме да разкажем, е най-ценна и съществена. Ние може да излъжем дигиталните платформи, но ако посланието не е истинско, то няма да бъде гледано, заявява той.

Веселин Вачков, директор на чешката медийна група „Лигове Новини“, коментира, че може да бъде опасно медиите да се променят прекалено бързо, без оглед на аудиторията си. „Стигнахме до извода, че едно от малкото неща, за които читателите са готови да платят в интернет, е образование, което пък добре се комбинира с традиционните брандове на вестниците“, посочва той. Затова неговата медийна група е започнала поредица образователни сериали, или курсове – по английски език, чешки, исторически, за кандидати-гимназисти, за промените в образователния кодекс. Един курс може да бъде купен в класическото издание, а с разширяването на платформите – и дигитално, като има и аудиоверсия. „Ето това е преимущество, което във вестника не можем да сложим, но чрез интернет успяваме“, отбелязва той. Реакцията на читателите е изключително позитивна, това доведе до повишаване на тиражите и приходите, добавя Вачков и подчертава, че в основата стои предлаганото съдържание да бъде качествено. Генералният директор на ру-

мънската агенция Аджерпрес Александру Джибой акцентира, че за да бъде успешна една медия, тя трябва да бъде разпознаваема, а работещите в нея да могат да я презентират добре. „Не може да кажем, че технологиите са успехът към всичко. Не вярвам в генералните решения, нито пък, че един човек ще дойде и ще каже как се прави. Смятам, че всяка медия има да извърви свой собствен път, основан на спецификите на собствената си аудитория“, коментира той.

Обединени от обща кауза, българските медии в чужбина може да имат огромен ефект върху обществото в България. Около това мнение се обединяват участниците в дискусиата за каузите на българите по света за България в рамките на Дванадесетата световна среща на българските медии в Прага.

„Нямате представа каква сила сте вие, ако излезете с обща инициатива. Ако българските медии в чужбина заедно с тези в България защитят някаква кауза, ще имат огромен ефект в българското общество, може да променят закони, големи процеси“, заявява Николай Василев, изпълнителен директор на „Експат Капитал“ АД.

Георги Лозанов, който е модератор на панела, заявява, че каузата България е гражданска и като такава е работа на гражданите. Според него хората извън България живеят в друга среда и други правила,

затова имат възможност, ако превърнат България в кауза, да влияят на средата в нея. „Много е важно българите извън България, които вече са над 2 милиона, да започнат да тропат по политическата маса. Затова са важни медиите – не информационните, а идентификационните медии. Медията, с която можеш да се оприличиш“, заявява медийният експерт.

Даниела Горчева, издаваща списание „Диалог“ в Холандия, печели Наградата за принос в разпространяването на българската култура от българоезична медия в чужбина „13 века България“. Наградата ѝ е връчена от изпълнителния директор на НДФ „13 века България“ Митко Тодоров.

В рамките на форума е обсъден статутът на наградата. Сред предложените критерии за връчването на приза са медията да бъде с доказан принос в разпространяването на българската култура в съответната държава, да излиза на български език, в програмата си да има представяни устойчиви и градивни теми в областта на българската култура. Медията също така трябва да помага за изграждането и развитието на положителния образ на България по света, както и да осигурява възможност за дискусии и свободен обмен на мнения за българската култура.

Наградата се връчва по време на Световните срещи на българските медии, организи-

рани от БТА и Асоциацията на българските медии по света.

Благодарение на Световните срещи на българските медии ние се превърнахме в една задружна общност. Това заявяват участниците в тазгодишното издание на форума, който приключва на 20 май в чешката столица.

„За тези дванадесет години ние се самосъздадохме благодарение на БТА. В началото сякаш всеки гърпаше към себе си, а сега станахме приятели и сме една малка работна група“, заявява Борислав Николов от канадската Etnique Media.

Обрисувайки богатия географски обхват на срещите досега, генералният директор на БТА Максим Минчев отбелязва, че за тези 12 години много неща са се променили, включително и журналистическата професия. „Тя не е тази, която беше преди 12 години, няма да бъде същата и след пет-шест години. На първата ни среща в София електронните издания се брояха на пръстите на едната ми ръка, сега виждаме тяхното преимущество“, казва Минчев. Той добавя, че през годините са се променили темите и съдържанието на дискусии на форума.

„Ние продължаваме да бъдем може би единствените, които се опитваме да съберем сектора. Проектът е жив, от него очевидно има нужда, защото има „горещи“ дебати и обсъждания“, отбелязва генералният директор на БТА.

2017

На 5 октомври е официалното откриване на Тринадесетата световна среща на българските медии в Националния музей на историята на Молдова. Форумът, организиран от БТА и АБМС, събира в Кишинев представители на над 30 водещи медии от България, Молдова, Украйна, Румъния, Сърбия, Испания, Ватикана, Холандия, Унгария, Чехия, Гърция, Кипър, Израел, САЩ и Канада.

Вицепрезидентът на България Илияна Йотова е специален гост на форума.

Планирано е участниците в Тринадесетата световна среща да посетят молдовския град Тараклия, близо 85 на сто от чието население е българско, а в Тараклийския тържествен университет „Григорий Цамблак“ вече 12 години се преподава на български език. Там се очаква да бъде подписано и тристранно споразумение между Тараклийския, Велико-търновския и Русенския университет.

Темата на медийната среща, която продължава до 8 октомври, тази година е „Политики на близостта“. Освен състоянието на българските общности дискусии ще засегнат и новите платформи на образованието, връзката бизнес-образование-икономика, трансфера на кадри и технологии, отговорността на медиите за съхраняването на българския език.

„Нуждаем се от медии, които да овластяват гражданите и да контролират властените – заявява вицепрезидентът Илияна Йотова на откриването на Тринадесетата световна среща на българските медии. – Заграниците на България вашето слово излиза извън рамките само на журналистическия материал. Вие сте център на българщината и живата връзка между сънародниците ни, и с Родината“, обръща се Йотова към представителите на българските медии зад граница. Тя посочва, че през последните дни много хора са я разпитвали за срещата със симпатия и с послания – повече да разказват за българите,

които живеят навън, както и за страната ни там, където живеят и пишат.

Тя отбелязва, че тази среща е с огромна важност – защото поставя темата за уникалната роля, която имат журналистите в обяснението на света, в неговата глобалност, сложност и противоречия. По думите ѝ живеем в период с предизвикателства и тук е мястото на медиите – с категоричните позиции, с интелектуалната намеса, с богатството на гледните точки и мнения, с търсенето на решения. Няма кой по-добре да задава обществената дискусия – нито политици, нито институции, заявява вицепрезидентът.

Президентът на Молдова Игор Додон, който също участва в откриването на срещата, благодарни на организаторите за избирането на страната му за домакин на форума. Това е една прекрасна инициатива, не знам да има друга държава, която да е провеждала подобен форум тук, отбелязва той. По думите му Молдова е страна, в която съжителстват мирно множество общности и това е богатство за страна. За нас е много важно те да се чувстват у дома си. След изборите догодина ще осигурим представителство в парламента на всички общности и за първи път българите в Молдова пряко ще изберат своя кандидат, посочва Додон.

Прага, 18 май 2016 г. В рамките на Дванадесетата световна среща на българските медии е открита и изложбата „Българските чехи“, проект на БТА и Държавна агенция „Архиви“.
Снимка: Христо Касабов, БТА

В откриването на форума участват писателят Антон Дончев и епископ Сионий, изумен на Троянския манастир, и ученици от български теоретичен лицей „Васил Левски“ – Кишинев.

С началото на медийната среща се открива и фото-изложбата на БТА с възрожденски печат „Родени свободни“. Експозицията съдържа 29 табла, разгръщащи страниците на революционни български вестници и списания от преди повече от 130 години. Посетителите може да видят как са изглеждали вестниците на Любен Каравелов – „Свобода“ и „Независимост“, на Христо Ботев – „Дума на българските емигранти“, „Будилник“ и „Знаме“, на Георги С. Раковски – „Бранител“ и „Бъдущност“, на Стефан Стамболов – „Нова България“. Представени са и карикатури от преди 130 години, осмиващи тогавашните световни политици, чорбаджии и турски управници, цели гържави и отношенията между тях.

На 5 октомври БТА открива свой пресклуб в молдовския град Тараклия, където близо 75 процента от жителите са българи. Лентата прерязват президентът на Молдова Игор Додон, вицепрезидентът на България Илияна Йотова, кметът на Тараклия Сергей Филипов и генералният директор на БТА Максим Минчев.

„Днес е един знаменателен ден както за БТА, така и за българската общност в Тарак-

лия и Молдова като цяло“, заявява генералният директор на БТА Максим Минчев. Той добавя, че пресклубът ще разполага със собствен кореспондент на БТА – Ирина Богоева.

Днес една мечта става реалност, отбелязва вицепрезидентът Илияна Йотова и добавя, че много отдавна се е говорило да има пресклуб в най-българската община извън границите на България. „Надявам се, че оттук ще излизат много новини, които ще станат достояние не само на българската общественост, но и на целия свят, защото БТА е една изключително авторитетна институция“, посочва Йотова.

Трябва ли да бъде създаден закон за българския език, обсъждат участниците в световната среща на българските медии в рамките на панел за съхраняването на езика. Журналистът и модератор на панела Кирил Вълчев посочва, че защитаването и популяризирането на книжовния български език е записано в закона за БТА и със срещи като тази агенцията изпълнява именно този основен принцип – да осигурява комуникация между българските общности по света.

Вълчев поставя началото на дискусията за съхраняването на езика с няколко въпроса – необходима ли е по-сериозна регламентация на един език от общата в конституцията, нужен ли е отделен закон за българския език, трябва ли в името на интеграцията да

се отказваме от съхраняването му, какво да е модернизирането му – как да се пише в света на кратките съобщения и дигиталната ера. Неговото мнение е, че не трябва да има закон за българския език, защото това по-скоро би предизвикало комични измерения, а модернизацията на езика е неизбежна, важното е да се изразява стойност с този език.

Писането все повече чрез клавиатура според акад. Антон Дончев лишава хората от тяхната идентичност, защото по думите му именно писането на ръка ги прави личности. Има пряка връзка между това, което пишеш, и това, което си като човек, смята той. Според него има проблем с неговоренето на български език от хора, които живеят на българска територия, имат български паспорти, но не говорят български. Проблемът за езика се превръща в проблем на нацията, защото сме народ, създаден от словото, но не го защитаваме, добавя академикът.

Медийният експерт Георги Лозанов поставя два аспекта на езика – майчин и бащин. Майчиният е езикът на чувствата, а бащиният – на авторитетите и идеите. Единият е свързан повече с тялото, другия – с разума. „Българският език се чувства все по-заплашен, защото все повече се превръща в майчин и все по-малко в бащин. Ако успеем през нашия език да произведем важни мисли, които да са част от световната култура и от глобалната идентичност, тогава ще съхраним българския език“, заявява Лозанов.

Кишинев, 5 октомври 2017 г. Генералният директор на БТА Максим Минчев при откриването на Тринадесетата световна среща на българските медии в Националния музей на историята на Молдова. Снимка: Владимир Шоков, БТА

Ролята на медиите в образованието обсъждат участниците в Тринадесетата световна среща на българските медии.

Медийният експерт Георги Лозанов отбелязва, че благодарение на медиите съвременният човек е много по-образован спрямо хората преди един век. По думите му знанието, получено чрез журналистиката, дава възможност на съвременния човек да си формира мнение за това, което се случва, и да влияе върху самото случване.

Благодарение на медиите

може да говорим за граждани в същинския смисъл на думата. От свободата на медиите зависи нивото на демокрацията в една страна, отбелязва той.

Генералният директор на БНТ Константин Каменаров посочва, че има огромна разлика между това човек да бъде образован и информиран. Длъжни сме на обществото по отношение на образоването и възпитаване в познание и грамотност, защото тези ценности довеждат до позиция.

Темата за фалшивите новини поставя Стефан Августинов, съветник по публични комуникации. По думите му въпреки

новите платформи все още 90 процента от българите се информират от телевизията и тя остава водещ фактор в образуването на общественото мнение. Той откроява, че генезисът на фалшивите новини идва от такива, които са написани на шега, с провокативно заглавие, от нагласени снимки, от медиите под влияние и от ерата на интернет. Един от методите за борба с тях, по думите му, би могло да бъде създаването на доброволен регистър на онлайн медии, в който да се посочва собственост, главен редактор и друга административна информация

за достоверността на изданието.

Според председателя на Съвета за електронни медии София Владимирова фалшивите новини не преминават там, където има регулация, а именно в традиционните медии. Тя смята, че задължителната регулация трябва да отстъпва място на саморегулацията и на това да се пишат истински новини. Председателят на СЕМ коментира, че не е убедена дали създаването на един подобен регистър би допринесъл за подобряването на медийната среда.

Максим Божилов, който близо 20 години издава вестник и поддържа радиопрограмата „Български хоризонти“ в Канада, получава Годишната награда за принос в разпространяването на българската култура от българоезична медия в чужбина „13 века България“. Отличието му връчва изпълнителният директор на НДФ „13 века България“ Митко Тодоров по време на Тринадесетата световна среща на българските медии.

Тази награда се дава за отразяване на проблемите на българската култура в общностите извън границата на страната. Ние сме доволни, че тази тема намира все по-ясно и по-богато място в изданията ни в чужбина, отбелязва Тодоров.

Награденият Максим Божилов посочва, че оценява наградата не само за себе си, а и за

всички свои колеги, работещи в други държави. Стараем се да пишем не само за културата, но и за българския дух. Като излезем от България, не губим българското в нас, а го поддържаме и в общностите ни, добавя той.

Традиционно наградата се връчва при закриването на Световните срещи на българските медии.

Ще направим всичко възможно този проект да продължи да се организира, в него има смисъл, тъй като остана единственият форум, който събира гилдията, заявява генералният директор на БТА Максим Минчев при закриването на срещата. Вече 13-и път се събираме, като за това време много бързо се промени нашата професия, но най-важното в тази динамика е да се запази моралът на журналистите, добавя Минчев.

2018

На 25 октомври генералният директор на Българската телеграфна агенция Максим Минчев дава началото на Четирнадесетата световна среща на българските медии в македонската столица Скопие. Тя продължава до 28 октомври.

Официалното откриване е в Македонската академия на науките и изкуствата (МАНУ). Теодосий Спасов и Влашко Стефановски поздравяват участниците във форума с изпълнение на емблематичната импресия „Балкански коне“ и други музикални произведения с етно мотиви и балкански ритми.

Мотото на традиционната

среща, организирана от БТА и Асоциацията на българските медии по света, тази година е „Медии и памет“. Основен партньор е Македонската информационна агенция. Във форума участват журналисти от над 50 български медии от повече от 25 държави на всички континенти.

Генералният директор на БТА Максим Минчев коментира, че за добро или лошо журналистиката през последните няколко години стремглаво променя своята инфраструктура, натискат я и технологиите. „Вече не сме сами, заедно с нас на арената са вчерашните слушатели, зрители и читатели, които станаха като нас – журналисти“, посочва той. Минчев изразява желание дискусията на форума да се съсредоточи върху основните проблеми на журналистическата професия, сред които фалшивите новини, журналистиката и пропагандата, връзката на журналистите и политическата класа, икономическите зависимости.

Генералният директор на Македонската информационна агенция (МИА) Драган Антоновски отбелязва, че има много да се дискутира къде е новинарството днес и как да разграничим в чий интерес работят журналистите. „Шо е информация, що е дезинформация, що е пропаганда – това е много по-гореща тема от това, което се случва в Македония“, коментира той.

На откриването е прочетено и приветствие от вице-президента на Република Бъл-

гария Илияна Йотова, в което тя отбелязва, че четирнадесетте срещи са превърнали българските медии по света в общност.

Журналисти и представители на бизнеса дискутират финансирането и отразяването на национални каузи на Четирнадесетата световна среща на българските медии в Скопие. Директорът на дирекция „Културни комуникации“ в БТА Георги Лозанов, който е модератор на панела „Бизнес и национален дълг“, поставя въпроса докъде е стигнал дебатът да се освобождават от рекламна тежест културни каузи.

Илона Станева, директор „Маркетинг и реклама“ в Първа инвестиционна банка, се обръща към медиите, без които каквото и да направи бизнесът за подкрепа на инициативи в сферата на културата, образованието и спорта, то не може да достигне до хората. Тя дава пример с кампании с послания за 24 май, на която голяма част от медиите реагирала като на реклама. Станева поиска на следващата световна среща да има специален панел за социалната отговорност на медиите. С голям интерес отново ще заложим такава дискусия догодина, ангажира се генералният директор на БТА Максим Минчев.

Иво Атанасов, член на Съвета за електронни медии, посочва, че има указания на сайта на медийния регулатор за такива случаи. Когато информа-

тивно се представя събитие, това не се разглежда като реклама и няма санкции, обяснява той. Атанасов добавя, че ако се намери форма на скрита реклама, тогава има санкции, но досега не са налагани големи санкции.

Стояна Георгиева („Медиапул“) отбелязва, че трябва да се има предвид как такива инициативи може да бъдат възприети като реклама или като кампании за изчистване на имиджа. И дава пример, че бизнесмени със скандална репутация са ктитори на църкви. Ако големите компании искат да направят нещо, може да го направят и без да изписват името си, посочва тя.

Сред темите, обсъдени във втория ден на срещата, са „Журналистиката срещу пропагандата“ и „Медиите като посредник между обществото и политиците“. Сред лекторите са генералният директор на БНТ Константин Каменаров, генералният директор на БНР Александър Велев, Светлана Джамджиева („Клуб Z“), Йосиф Давидов (Испания), Ясен Дараков (САЩ).

Дискутирани са също проблемите на медиите зад граница и новите решения, както и връзката между медии, образование и памет. Иво Хаджишев е подготвил презентация „Фотографската памет“.

„Полека-лека журналистиката започва да отстъпва на пропагандата – коментира директорът на дирекция „Културни комуникации“ в БТА Георги Лозанов.

„Защо пропагандата отново се превърна в проблем? Това е резултат от края на либерализма“, посочва Лозанов. Журналистиката гарантира право на избор, пропагандата отнема това право, отбелязва той. Според Лозанов страшното е, че пропагандата се представя като журналистика и с това се руши и журналистическата професия. По думите му всичко в крайна сметка опира до професионална съвест.

Стояна Георгиева („Медиапул“) посочва, че в момента върви битка за умовете и сърцата на хората с развитието на интернет и достъпа до информация. Когато всеки човек е медия, може да произвежда и новини, доверието в медиите като институции пада, посочва тя.

Димитър Ганчев от Българската програма на Радио Ватикана получава тазгодишната награда за принос в разпространяването на българската култура от българоезична медия в чужбина. Отличието връчва председателят на Националния дарителски фонд „13 века България“ Митко Тодоров.

При получаването на наградата Димитър Ганчев благодари за тази хубава изненада. Той отбелязва, че тези световни срещи на българските

медиите са „сверка на часовника“. „Те се превръщат в сеизмограф, в който можем да видим амплитудите на развитие на българската журналистика и на социалнополитическите процеси в България и в света“, коментира Ганчев.

Темата за медиите между властта и обществото дискутират участниците в Четиринадесетата световна среща на българските медии в Скопие, Македония. Медиите като „посредник“, „мост“ между властта и обществото, „четвърта власт“ са част от

определенията, които прозвучават в рамките на дебата.

Йосиф Давидов (Испания) развива метафората за медиите като мост. Ако е силен мостът, ще премине и танкова дивизия, ако е слаб – малко съобщение, коментира той. Не мостът ще повлияе, а това, което минава по него, уточнява Давидов.

Светлана Джамджиева („Клуб Z“) посочва, че ако медиите са мост между обществото и политиките, то той би трябвало да е двупосочен. „Според мен ние, медиите, имаме грех, че това, което идва от политиките към обществото, е като магистрала, това, кое-

то идва от обществото към политиките, го превръщаме в пешеходна пътека“, коментира тя. Джамджиева поставя въпроса какво право на интерпретация имат журналистите, когато са връзката между политиките и общество.

Генералният директор на БНР Александър Велев коментира, че основната функция на медиите е да информират, а след това може да интерпретират. „Когато информираш, трябва да гадеш точната картина, след това можеш да гадеш и интерпретациите“, посочва той. Често забравяме, че сме посредника между политиките и обществото и това е двупосочно, отбелязва Велев.

Ватиканът заимства идеи от компанията „Уолт Дисни“ за реформата в своите медии. Това разказа Димитър Ганчев от Българската секция на радио Ватикана по време на Четиринадесетата световна среща на българските медии. В рамките на дискусиата представители на български медии зад граница споделят опит как с нови методи решават стари проблеми.

Ватиканът взема от „Уолт Дисни“ изкуството да се разказват истории и модела на управление, но не с цел печалба, а с апостолска мисия, посочва той. Ганчев отбелязва, че реформата се прави вече втора година, като преди това са се допитали до различни модели. Ватиканските медии преминават в един портал с различни канали – уеб, аудио, видео, фото и социални медии. Един журналист може да работи едновременно за няколко канала, посочва Ганчев. По думите му в медиите на Ватикана работят 700 души.

Реформата е вдъхновена от папа Франциск, който е истински мултимедийен комуникатор, успява да съчетае трите канала на комуникация – на словото, на тялото и на изражението, коментира Димитър Ганчев. Той отбелязва още, че папата не обича да говори по предварително написани текстове, а да импровизира. Всеки ден папата има туит, коментира Ганчев и добавя, че според папа Франциск църквата трябва да говори на езика на новото поколение.

Документален филм за най-добрия аржентински поет с български произход – Марио Несторов, е показан в рамките на дискусиата „Медии, образование и памет“.

Филмът „Сърце като птица“ е дело на Аксиния Иванова и Иван Цанков от Гражданска асоциация „Българите в Аржентина“, която поддържа двуетимен сайт и интернет радио. За първи път в световната среща на българските медии има участници от Аржентина.

Филмът разказва за масовото заселване на българи в Южна Америка, което започва през 1922 г. Над 20 хиляди българи се заселват в Аржентина, основната част от които в провинция Чако, където се оформя нещо като малка България. В момента в Аржентина живеят между 50 хиляди и 150 хиляди българи, обяснява Иван Цанков. В Лас Бреняс има паметник на Васил Левски, а в съседен град – бюст на Христо Ботев.

В Лас Бреняс се ражда Марио Несторов – най-добрият аржентински поет. Това го признават самите аржентинци, обясни Цанков.

Генералният директор на БТА Максим Минчев при откриването на Четиринадесетата световна среща на българските медии коментира, че много трудно се организира нещо в Скопие. „Мощно е подозрението – граници, предразсъдъци,

история, минават през главите на хората“, посочва Минчев и отбелязва, че музикалното изпълнение на Теодосий Спасов и Влатко Стефановски при откриването на форума е „разтопило снеговете и ледовете“.

Генералният директор на БТА се обръща към представителите на българските медии за идеи за провеждането на следващата световна среща. По думите му най-лесно било да се избере мястото на форума. Дали ще е Торонто, Ню Йорк, Лондон, Загреб, Будапеща, Одеса, Париж или Киев – това е нещо, което се решава, добавя Максим Минчев.

2019

На 23 ноември в Тирана започва XV световна среща на българските медии, организирана от БТА. Основни партньори са Албанската телеграфна агенция и Албанската национална телевизия. Темата тази година е „Медии и национални приоритети“.

Официалното откриване на форума е в концертната зала към православната катедрала „Възкресение Христово“. Там е предвиден и специален музикален поздрав от българската общност в Албания. Същия ден е прожекцията на филма „Купете си надежда“ (реж. Галина Кралева) – за българската хумористичка от албански произход Лика Янко.

„Този формат се оказва устойчив във времето и с всяка измината година не помръква като съдържание, а напротив – става все по-богат“, коментира

Скопие, 25 октомври 2018 г. В сградата на Македонската академия на науките и изкуствата (МАНУ) генералният директор на БТА Максим Минчев открива Четиринадесетата световна среща на българските медии. Снимка: Владимир Шоков, БТА

Максим Минчев. По повод домакинството на Албания генералният директор на БТА припомня, че от две години в страната има официално признато българско малцинство. Според различни данни то наброява между 60 000 и 170 000 човека. Разликата е голяма, защото в това число има представители на най-старата диаспора от XII-XIII-XIV век. Българи днес има в Драч (Дуръс), Мала Преспа, Голо Бърдо, в град Елбасан живеят 12 000 българи, в Тирана – 4000, в Дуръс – над 3000.

Генералният директор на БТА Максим Минчев открива Световната среща на българските медии в Тирана. Той прочита поздравителни адреси от министъра на културата Боил Банов, а българският посланик в Албания Момчил Райчевски – от министъра на външните работи Екатерина Захариева.

В поздравя си към участниците на срещата генералният директор на Албанската телеграфна агенция (АТА) Армела Красничи изразява надежда, че всеки ще има възможност да открие Албания чрез нейните традиции, наследство, кухня.

Световната среща на българските медии е отлична платформа за популяризиране на постигнатите резултати в различни сфери, включително и на туризма, казва Елена Георгиева, заместник-министър на туризма.

Може би пръст на съдбата е, че нашата петнадесета среща е на свещено място, на ня-

колко десетки километра от мястото, където се изковани българските букви, на които пишат 250 милиона души, казва в словото си големият български писател Антон Дончев.

В над 40 държави излизат вестници, списания и сайтове, които обслужват българската диаспора в чужбина. Това казва генералният директор на БТА Максим Минчев по време на въвеждащия панел на Петнадесетата световна среща на българските медии. Той благодари на хората, които през всичките 15 години подкрепят Световната среща на българските медии – Антон Дончев, Георги Лозанов, Уляна Пръмова, Бойка Атанасова, Кирил Вълчев. За първи път сред нас са Харалан Александров и Михаил Неделчев, двамата бивши министри на културата – Петър Стоянович и Владимир Пенеф, петима народни представители от всички политически сили, казва още Минчев.

По думите му през последните 15 години медиите са загубили всички форуми, на които могат да се срещнат – като фестивала в Албена, срещата на Българската медийна коалиция в Банско и форумите на академията „Черноризец Храбър“.

Една от причините световната среща на българските медии да остане е, че тя се прави благодарение на спонсорите от българския бизнес, заявява Максим Минчев. Тази година има участници от САЩ, Холандия, Испания, Кипър, Гър-

ция, Украйна, Молдова, Хърватия, Канада, Словения, Македония, Аржентина.

Националните български приоритети обсъждат участниците в първия панел от срещата. Според академик Антон Дончев главно, с което нацията трябва да се занимава, е проблемът за духовния живот и душата на народа. Според него българската нация е оцелявала през вековете и е просперирала заради правилно поставените приоритети. Според проф. Михаил Неделчев задачата днес е да бъде възстановена представата за българската национална общност във всичките ѝ възможни граници и е най-актуална пред българското общество.

Мартин Захариев, заместник-председател на Националния борд по туризъм и член на Обществения съвет на БНТ, отбелязва, че още през 2017 година е приета Националната програма за развитие на България до 2030 година, но досега по нея не се е състояла сериозна обществена дискусия. Той подчертава, че в програмата има три стратегически цели и те са демографски подем, намаляване на неравенствата в обществото и технологична трансформация.

Според Владимир Пенеф, който освен актьор е и бивш министър на културата, правителствата имат своята отговорност да създават среда за развитието на културата особено в държави, където

Скопие, 25 октомври 2018 г. Доц. Георги Лозанов, директор на дирекция „Културни комуникации“ в БТА, като участник във Втория панел на тема „Различните лица на патриотизма“ в рамките на Световната среща на българските медии. Снимка: Владимир Шоков, БТА

пазарът на националната култура е малък и застрашен.

Модераторът на първия панел Кирил Вълчев от Дарик радио обобщава, че дискусията е очертала част от приоритетите в българското общество, начините за запазване на духовното начало и обединяването на българите независимо от територията, в която живеят, както и начините за финансиране на българските медии зад граница.

„БГ Войс“ (Чикаго) получава традиционната награда за разпространяване на българската култура от българоезични медии в чужбина. Отличieto при-

ема Ясен Дараков, главен редактор на медията. Връчено е от Георги Лозанов, член на управителния съвет на Националния дарителски фонд „13 века България“, който е инициатор за раздаването на плакета, придружен от парична награда.

Първата българска телевизия в Латинска Америка започва излъчване от Аржентина. Това съобщава нейният създател Иван Цанков. Новата медия ще се казва „Лос Булгарос ТВ“ и започва излъчване в началото на 2020 г. Първоначално телевизията ще излъчва 30-минутни предавания един

път месечно с тенденция да бъде увеличен обемът на програмата. Финансирането е изцяло частно.

По време на панела „Право на информация: Трансформации на медийните бизнес модели след бума на безплатно съдържание“ Цанков припомня, че медийната сфера на Аржентина има ярка българска следа. Радиоразпръскването в началото на 20-те години е дело на един от пионерите в тази област. Той се казва Хайме Якелевич и е роден през 1896 г. в София. В началото на 30-те години вече притежава три радиоканала. Създава и първия аржентински телевизионен канал – „Канал 7“, който съществува и до този момент.

В дискусията участва и доц. Георги Лозанов, според когото няма риск за журналистиката – професия на век и половина, която осигурява конституционното право на информация. След още една технологична революция ще има журналистика, която ще държи вниманието повече от 3 секунди, смята експертът.

Розита Еленова, член на Съвета за електронни медии (СЕМ) заявява, че има медийни закони и те се спазват. Закрила над журналистите също има, добавя тя.

Експерти смятат, че е необходимо да има повече културни формати в българските медии. Темата е разисквана в

рамките на Петнадесетата световна среща на българските медии по света. Според проф. Михаил Неделчев заживането на една културна медия винаги е огромна трагедия. Той подчертава, че в печатните издания липсва съвременна критика на културна тематика, която се компенсира с повече книги, съдържащи литературни изследвания. Проф. Неделчев подчерта, че един от големите оазиси в българската култура е програма „Христо Ботев“ на БНР.

Бившият министър на културата проф. Петър Стоянович посочва, че най-важният въпрос е какъв тип култура е необходима за възпитанието на следващите поколения и доколко отделните култур-

ни институти трябва да се финансират централизирано. Според него културните формати в медиите зависят от това в каква посока трябва да се развива самата култура.

Доц. Георги Лозанов казва, че има ясно усещане за дефицит на културни формати, културна тематика и представители на културата в българските медии. „Лошо е да няма културни формати, защото хората на културата са публични лица, които са по-образовани и по-почтени от другите публични лица“, казва той. Той смята, че има целенасочен опит да се маргинализират културните формати, а това е опасно, защото ценностите са културен продукт, а именно този културен продукт не се

създава поради липсата на медиен терен. Според него културата и демокрацията са пряко свързани категории и процеси.

Модераторът на панела Даниела Горчева от списание „Диалог“ в Холандия смята, че трябва да се пишат по-кратки текстове – тя дава пример, че в Холандия авторите на културните рубрики създават свои блогове.

Културата трябва да е ефикасна, за да създава идентичност, подчертават участниците в последния панел от работата на Петнадесетата световна среща на българските медии по света.

Писателят Антон Дончев благодари на организаторите на световната медийна среща и подчертава, че форумът е изключително ценен, защото повдига въпроси, които са важни за българската културна идентичност.

Генералният директор на БТА Максим Минчев благодари на участниците в Петнадесетата световна среща на българските медии и заявява, че проектът е жизнен и ще продължи занапред. С тези думи той закрива Петнадесетата световна среща на българските медии в Тирана.

2020

През 2020 година пандемията от ковид-19 възпрепятства организирането и провеждането на Световна среща на българските медии.

2021

„Медии и истина“ е темата на XVI световна среща на българските медии, организирана от БТА.

На официалното откриване на 17 октомври в Рилския манастир е планирано да присъстват министърът на външните работи Светлан Стоев, министърът на образованието и науката Николай Денков, Неврокопският митрополит Серафим, епископ Евлогий – изгумен на Рилската света обител, Петър Паунов – кмет на Кюстендил.

Сред гостите се очаква и Симеон Сакскобургготски. Той е лично свързан с Рилската света обител, където е гробът на неговия баща – цар Борис Трети. По времето, когато Сакскобургготски е министър-председател (2001-2005), България става член на НАТО и подписва договор за присъединяване към Европейския съюз. Тогава е и първата световна среща на българските медии, организирана от БТА (23-25 май, София). През 2004 г. в негово присъствие е подписан Етичният кодекс на българските медии, който се прилага и до днес.

Програмата на форума е разделена на четири панела, като три от тях ще бъдат на 18 октомври. „Вярата в медиите“ е с модератор Георги Милков и участници проф. Иван Желев – богослов, проф. Георги Каприев – философ, Димитър Ганчев – ръководител на българската програма на радио „Ватикана“, и Евгени Веселинов – главен ре-

дактор на BulgariCA, САЩ.

Във втория панел „Надеждата в медиите“, модерирани от Петър Галев (оперативен директор на CredoWeb), ще участват доц. Георги Лозанов от БТА – културолог и медиен експерт, проф. Коста Костов – национален консултант по белодробни болести към НЗОК и главен редактор на списание Inspirio, Бранислава Бобанац – журналист от Кипър, и Камелия Илиева от списание „Роген глас“, Чехия.

„Лъжата в медиите“ е темата на третия панел с модератор Ралица Ковачева – главен редактор на Factcheck.bg. Участници са проф. Боян Знеполски – социолог, Мариана Христова – редактор на EuroChicago, Йосиф Давидов – редактор във вестник „Нова дума“ (Испания). Журналистът от БНТ Бойко Василев ще модерират четвъртия панел „Изборът в медиите“, в който със свои позиции ще се включат историкът проф. Петър Стоянович от БАН, Доника Ризова – комуникационен директор на Сдружението за модерна търговия, и Борислав Николов – ръководител на Ethnique media в Монреал, Канада. Предвидена е свободна дискусия в края на всеки от панелите.

Част от съпътстващите събития е изложбата „Чудотворни икони и свети мощи на Балканите“, която е планирано да бъде открита на 18 октомври. Организатор е Държавният културен институт към Министерството на външните работи. Ще бъде прожектиран и филмът на БТА „Спомен за Максим Минчев“.

Тирана, 23 ноември 2019 г. Тирана е домакин на Петнадесетата световна среща на българските медии. Сред участниците са генералният директор на БТА Максим Минчев и академик Антон Дончев. Снимка: Христо Касабов, БТА

Същия ден още един художествен проект, наречен „Босилеград в цветовете“, ще бъде представен от Александър Димитров – главен редактор на „Глас прес“ в Босилеград, и Румен Баросов – председател на студентското читалище „Св. Климент Охридски“.

Вечерта на 18 октомври ще завърши с музиката на Дани Милев и представянето на проекта „Заведи ме...“ – за концерти сред българските общности по света.

Тридесетгодишният юбилей на списание „Хемус“, Будапеща, ще бъде отбелязан със събитие в института „Лист – унгарски културен институт“, в София на 19 октомври вечерта.

В рамките на световната среща ще бъде подписан и договор за сътрудничество между БТА – от генералния директор на агенцията Кирил Вълчев, и кмета на Кюстендил Петър Паунов – за съвместно отразяване на 140 години от рождението на Владимир Димитров-Майстора.

Бъдете докрай верни на истината и нека тя винаги да бъде вашият избор, защото само истината е тази, която ни прави действително свободни в нашия свят на объркани духовни ориентири и невярно подредени ценности. Това пише патриарх Неофит в приветствието си до организатори и участници на XVI световна среща на българските медии, която започва на 17 октомври в Рилската света обител.

След пропуснатата година заради ковид-19, от който си отиде и инициаторът на световните срещи на българските медии Максим Минчев, се завръщаме у дома – в Рилския манастир, където в сърцето на Рила „световните злини, тревоги са далеч“, както пише Иван Вазов, чиято 100-годишнина от смъртта отбелязваме.

Това генералният директор на БТА Кирил Вълчев казва при откриването на XVI световна среща на българските медии, организирана от БТА.

Събираме се в навечерието на празника на свети Йоан Рилски – покровителя на българския народ, в основаната от него света обител, която е и книжовно средище, пазещо ръкописи като глаголическите листове от X век, старопечатни книги и течения на първите български вестници от Възраждането.

Темата на срещата е „Медии и истина“.

„Ще говорим за истината като съответствие на словото с фактите в действителността – противоположното на лъжата във фалшивите новини. Но и за невидимата абсолютна истина, за която християните често имаме мисъл през дните на пандемията – Бога в душата ни, защото истината е самата личност на Исус Христос, изразена от неговите думи: Аз съм пътят, истината и животът. За нея говори и свети Йоан Рилски на цар Петър, когато му пожелава да получи благата, които "око

не е виждало, ухо не е чувало и на човек и на ум не са идвали и които Бог е приготвил за любещите го“, казва Кирил Вълчев.

Цар Симеон Втори открива Шестнадесетата световна среща на българските медии в Рилския манастир и Кюстендил. Работа и успех пожелава той на участниците в срещата и припомня, че първата медийна среща е била иницирана от предишния генерален директор на БТА Максим Минчев, който почина миналата година, и отбелязва, че го помни с добро, най-вече заради неговия позитивизъм.

По време на откриването на срещата в Рилския манастир министърът на образованието Николай Денков казва: „Предстои да подпишем и да реализираме с БТА меморандум за съвместна дейност, така че успехът на всяко училище да отекне по целия свят. Ще направим така, че съвместната дейност на българските медии в чужбина и българските неделни училища да служат за пример по целия свят.“

„Световната среща на българските медии е форум, който през годините без съмнение доказва своята жизнеспособност като платформа за обмен на информация, на медийен опит, но също така и като средище, което поддържа жива връзката на България с българските общности по света“, казва министърът на външните работи Светлан Стоев.

Рила, 17 октомври 2021 г. Генералният директор на БТА Кирил Вълчев при откриването на Шестнадесетата световна среща на българските медии в Рилския манастир. Снимка: Владимир Шоков, БТА

Той отбелязва, че манастирът е един от непреходните символи на силата на българския дух, а българските журналисти са негови пазители и посланици на българското.

Обща кауза е връзката чрез медиите с българите в чужбина и тя е двупосочна: към света и към България. Това казва вицепрезидентът Илияна Йотова в поздравително писмо до генералния директор на БТА Кирил Вълчев по повод провеждащата се Шестнадесета световна среща на българските медии.

Всяка публикувана новина или

разказ гради образа на Отецството ни. Това е синовен сантимент към наг 13-вековното българско наследство, отбелязва Йотова.

Генералният директор на Българската телеграфна агенция Кирил Вълчев е инициатор за създаването на сдружение на българските медии в чужбина. Идеята е представена в Рилския манастир по време на Шестнадесетата световна среща на българските медии, организирана от БТА.

„Предлагам ви да създадем устойчива форма, в която всяка българска медия по све-

та да има някаква връзка с организирането на тези медийни срещи“, обяснява Вълчев. Той предлага да има ясни критерия, единият от които кой може да бъде член на това сдружение. Посочва шест критерия за медия – да разпространява информация, предназначена за българите по света; да осигурява достъп до съдържание не само в блогове и социални мрежи; да разпространява системно съдържание, например четири пъти в годината да излиза печатното издание или, ако е сайт, поне веднъж в месеца да има нова информация; да се спазва Етичният кодекс на българските медии; да са ясни

Рила, 17 октомври 2021 г. Цар Симеон Втори, министърът на образованието и науката Николай Денков и генералният директор на БТА Кирил Вълчев преди откриването на Шестнадесетата световна среща на българските медии. Снимка: Владимир Шоков, БТА

собствениците и да е изразено съгласие с условията на договора.

И друг критерий – БТА сега прави нов сайт, ще направим платформа, на която всеки месец всяка от тези медии, които участват в договора, ще трябва да изпраща една информация какво се случва в тази българска общност, обяснява Кирил Вълчев. Всички ще спечелим от една обща платформа, в която да разменяме информация, отбелязва той и добавя, че медиите ще си сътрудничат помежду си. По този начин ще се създаде връзка между българските общности зад граница с България и между тях.

Богословът проф. Иван Желев участва в панела „Вярата в медиите“. По думите му медиите са добра възможност за християнството да разпространява божие слово и да прави жива проповед. „След половин век агресивен държавен атеизъм през първата половина на XX век, това сякаш се забравя и се подменя в публичното пространство с друг светоглед. Днес образователната и социалната мисия на църквата я насърчават тя да си сътрудничи със светските медии, които имат възможността да предават посланието ѝ до

най-разнообразните слоеве на обществото. Това сътрудничество не е лесно и затова не винаги е успешно“, коментира богословът.

Евгени Веселинов – главен редактор на BulgariCA, онлайн издание за българите в Калифорния, САЩ, разказва, че единственият български монах в САЩ вече е свещеник. Бил е подстриган в Калифорния, в Кастро Вали, на около 40 километра от Сан Франциско. Казва се Любомир Хардалов и вече е отец Климент.

„Липсва обратна връзка между българите в чужбина и всички институции, включително и синода. За 16 години, откакто започна Първата световна среща на българските медии, това беше борбата с Максим Минчев“, допълва Веселинов.

„Необходима е комуникация, която събаря мостове и е в помощ на хората“, казва по време на дискусията в първия панел Димитър Ганчев – ръководител на българската програма на радио „Ватикана“. Според Ганчев медиите следва да са посредник на посланието на църквата, но и трябва в съвременния контекст църквата по-добре да предава своето послание към обществото и най-вече към новото поколение. Димитър Ганчев посочва, че вече много църковни институции имат свои църковни сайтове, което променя комуникационния модел. От друга страна, за религиозните медии е трудно, а Ганчев даде като пример закриването на два католически вестника във Великобритания, които са из-

давани в продължение на 170 години.

„Говорейки за медии и религиозна вяра, трябва да различим най-малко два вида медии – едните са наистина църковни медии, свързани с конкретна църква, и такива, които не са“, казва проф. Георги Каприев, преподавател в катедра „История на философията“ във Философския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. Той изтъква, че когато говорим за вяра, ние си въобразяваме, че във всяка религия и вероизповедание използваме синоними. Посочва, че наши медии си позволяват да генерират вяра или да си въобразяват, че биха могли да правят това чрез свои медийни изяви. „Те го удрят на проповед, много често неграмотна, обикновено агресивна и в този смисъл вредна“, подчертава проф. Георги Каприев.

На 18 октомври в галерията „Владимир Димитров-Майстора“ в Кюстендил продължава XVI световна среща на българските медии.

„Медиите се оказаха неподготвени за отразяване на темата ковид-19“, коментира Петър Галев, оперативен директор на здравната платформа CredoWeb. Той е модератор на втория панел „Надеждата в медиите“. Галев отбелязва, че надеждата в медиите е свързана с няколко фактора – на първо място точната и вярно поднесена информация на хората, и на второ – познанията на журналистите. За съжаление, в България през годините не се създаде традиция за научни отдели в медиите, казва той.

Във втория панел участват проф. Коста Костов – гост-госпин 24 часа за пациентите си, постигнал огромни успехи в борбата с коронавируса, култоролога и медиен експерт доц. Георги Лозанов, Бранислава Бобанац – журналист от Кипър, и Камелия Илиева, главен редактор на списание „Роген глас“ – Чехия.

„Медиите не трябва да дават надежда като самоцел. Медията трябва да е надежда. Ако медията е надеждна, тя може да помогне на хората да се справят с проблемите в живота. От качеството на медиите буквално зависи какво ще се случи“, казва Георги Лозанов.

„От началото на пандемията хората все по-често се обръщат за достоверна информация към държавните, обществените медии в Чехия“,

Рила, 17 октомври 2021 г. Цар Симеон Втори и генералният директор на БТА Кирил Вълчев отдават почит пред паметта на Цар Борис Трети, погребан в Рилския манастир. Снимка: Владимир Шоков, БТА

Рила, 17 октомври 2021 г. Гостите на Шестнадесетата световна среща на българските медии разгръщат страниците на тематичния брой на списание ЛМК, посветен на Максим Минчев – генералния директор на БТА, починал през ноември 2020 г.
Снимка: Владимир Шоков, БТА

коментира Камелия Илиева, главен редактор на списание „Роден глас“ – Чехия. През тази година списанието празнува своята 50-годишнина.

Според Бранислава Бобанац е голяма разликата на епидемиологичната картина и медийното отразяване в България и Кипър. Кипър е сред челните позиции в Европа с над 80 процента напълно ваксинирани граждани. По думите ѝ в цялата тази ситуация кипърските медии са се справили много по-добре от българските си колеги. „Имаше изключително много информация, която следваше наистина управлението на самата пандемия, без да създава истерия и нагнетяване, което го имаше в българските медии. Имаше по-активно присъствие на учените, на лекарите, на обясненията“, казва още Бобанац.

Според пулмолога проф. Коста Костов медийната комуникация по време на панде-

мията не е била достатъчно ефективна. Той посочва, че една от най-важните причини е, че центърът е останал извън научнообоснованите факти. „Не успяхме да сложим акцент върху науката – заявява проф. Костов. – В медийната комуникация като че ли се получи маргинализиране, противопоставяне на две крайни мнения – мнението на скептиците, които не вярват на ваксините, които не вярват на агресията на тази инфекция, а от друга страна – управляващите, които се възползваха от всички възможни аспекти на комуникацията, за да градят своите решения“, коментира професорът.

Проф. Знеполски е сред участниците в панела „Лъжата в медиите“. Според него лъжата в медиите не идва от самите медии. С изобретяването

на интернет и големите бази данни информацията надскочи всяка възможност да бъде верифицирана и това е първият очевиден източник на фалшиви новини, допълва той. Социологът подчертава, че лъжата в медията се появява заедно с настъпилния процес на демократизиране, който развенчава експертите и авторитетите. Като друг фактор той посочи еволюцията през 70-те и 80-те години на политическия свят и хуманитарните науки в посока, която облагодетелства фалшивите новини. „Това е времето на така наречения езиков обрат, когато се развенчава идеята за истината“, обяснява ученият.

Според журналист Йосиф Давидов, редактор на вестник „Нова дума“, Испания, езикът на фалшивите новини и на полуистините, особено в социалните мрежи, е далеч по-беден от езика на истинската журналистика. Анализирането на използвания език е един от методите за разкриване на фейк нюз (fake news – англ., фалшиви новини), които според специалистите са най-малко седем вида.

„Най-добрата лъжа е полуистина, когато казваш нещо вярно и нещо невярно едновременно“, посочва редакторът на EuroChicago Мариана Христова. Според нея начините да се манипулира публиката е и в информацията, която не се съобщава, а това са отдавна изпитани методи за публикуване на неистини и неточности. „Доверието в медиите не се печели с пропаганда, всяко

време има своята политическа коректност, която е линията на най-ниското съпротивление“, допълва Христова.

„Един от терените, на които добрите и честни журналисти можем да победим лъжата, е езикът чрез битката на разказа“, казва Ралица Ковачева, главен редактор на Factcheck.bg. Тя посочва, че на базата на направено изследване много често героят в съобщенията на водещите новинари в момента е неодоушеено лице – вирусът, броят, случаите. „Свикнахме да говорим за хората като статистика. Това показва колко е важно журналистите да се научат да разказват“, коментира тя. Според нея голямата битка са разказите, интерпретациите, рамките. „Там ние губим спрямо тези, които искат да ни внушат определен начин, по който да гледаме на нещата“, отбелязва Ковачева.

По време на дискусиата беше изтъкнато, че много често медиите са натоварени с очаквания, на които не могат да отговорят. Голяма част от участниците във форума се обединиха около идеята, че медиите са част от обществото, но са като неговия черен дроб – мястото, на което се събират всички токсини. „Там виждаме собствените си негъзи, пороци, проблеми. Това не означава, че можем да очакваме от медиите да решават всички проблеми“, коментират участници в срещата.

Участниците в XVI световна среща на българските медии си спомнят с кратък филм за предишния директор на Българската телеграфна агенция Максим Минчев, който ни напусна миналата година. Филмът представя някои от най-значимите събития, организирани от него, сред които са Първата световна среща на българските медии през 2005 г. и Шестият световен конгрес на информационните агенции през 2019 година.

„Най-известната фраза от Евангелието на Св. Лука е, че с каквато мярка мерим, с такава ще те мерят. Максим имаше една мярка, той беше добър човек, мереше към всички като към добри хора. Сега се пада така да отмерим и за него“, коментира настоящият генерален директор на БТА Кирил Вълчев.

„Максим направи най-важното за БТА – съхрани това място, та сега да ни даде шанс да

го развиваме“, посочва Вълчев. Той отбелязва, че Максим Минчев е съхранил и световните срещи на българските медии.

„Изборът в медиите“ е темата на последния панел от Шестнадесетата световна среща на българските медии. „Темите са две и опират до голямата тема за взаимодействието между право и журналистика“, казва модераторът Бойко Василев. По думите му първата тема е политическа. Ние сме в предизборна кампания и въпросът е как тази кампания може или трябва да бъде регулирана, казва Василев.

Журналистът и ръководител на Ethnique media Борислав Николов, който живее повече от тридесет години в Квебек, в продължение на години е издател на българския вестник „Форум“ в Канада. Той разказва за работата на ръководената от

Рила, 17 октомври 2021 г. Участници в първия панел от срещата, който е озаглавен „Вярата в медиите“. Снимка: Владимир Шоков, БТА

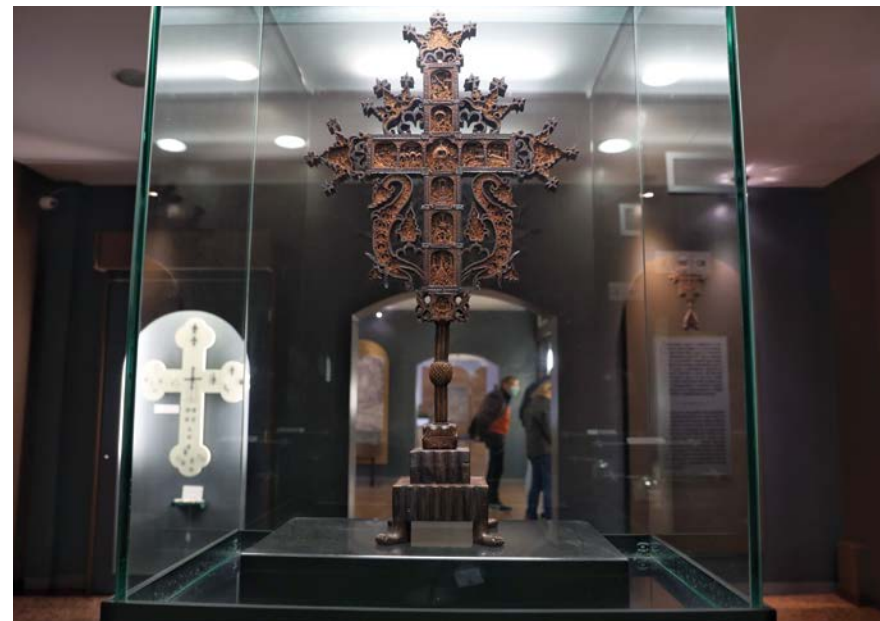

него агенция и как този тип работа може да бъде приложена при едно бъдещо дружество на българските медии зад граница. Николов посочва независимостта на българските медии в чужбина и липсата на политическа обвързаност. Проблем за тези медии е обаче слабият интерес от страна на рекламодатели. Според него групиране на медиите ще даде възможност да продължават да се развиват, да се трудят и да получат интерес от страна на българските рекламодатели.

„Българските медии никога не са имали възможност за избор, може би теоретично са имали право. През цялото време българските медии никога не са управлявали процесите, а са ги отразявали – дали работно, дали много хубаво“, казва проф. Петър Стоянович.

Списанието „Роден глас“ (Чехия) получава тазгодишната награда на Националния гари-телски фонд „13 века България“ за принос в разпространяването на българската култура от българоезична медия в чужбина. Отличието е връчено от председателя на НДФ „13 века България“ Слава Иванова на главния редактор на списанието Камелия Илиева в Художествената галерия „Владимир Димитров-Майстора“ в Кюстендил.

Камелия Илиева благодари за наградата и посочва, че тази година списание „Роден глас“ чества 50 години. „Така че аз приемам тази награда като

Рила, 17 октомври 2021 г.
Участниците във форума посещават музеите на Рилския манастир.
Снимка: Владимир Шоков, БТА

признание за тези, които някога, през лятото на 1971 г., в някогашна Чехословакия, Братислава, са проправили пътешките, за да можем ние днес уверено да вървим по пътя на съхраняването на нашата национална идентичност за българите в Чехия“, допълва тя.

Седемнадесетата световна среща на българските медии ще е в Израел, обявява генералният директор на БТА Кирил Вълчев в края на шестнадесетото издание на форума, който събира журналисти от български медии в чужбина.

През март 2023 година се навършват 80 години от спасяването на българските евреи. Седемнадесетата среща на българските медии ще е в Йерусалим на 1 ноември 2022 година, в навечерието на годишнината, с което ще поставим

началото на още по-сериозно популяризиране на този значим акт на българския народ, отбелязва Кирил Вълчев. Срещата ще бъде на 1 ноември – Деня на народните будители, защото имената на спасителите на българските евреи се нареждат сред будителите на българския народ, казва генералният директор на БТА.

2022

На 31 октомври в сградата на БТА в София е открита изложба „Българските медии по света“. Тя се състои от над 80 снимки и архивни материали, представящи дейността на българоезичните медии в чужбина. Техният брой е 45, като те се разпростират в 22 държави на всички континенти с изключение на Африка и Антарктида. Най-старата е на половин век, а най-младата – на една година, казва генерал-

ният директор на БТА Кирил Вълчев по време на откриването на изложбата.

В експозицията може да се видят последният брой на „Роден край“–Одеса, преди войната на Русия срещу Украйна, първият брой на първата българска медия в Австрия – списание „Виена“, на единствената българска медия в Хърватия – списание „Родна реч“, и гр.

С молитва на Божия гроб в Деня на народните будители – 1 ноември, започва XVII световна среща на българските медии. Темата тази година е „Медии и спасение“. Форумът се провежда в Йерусалим и Тел Авив и продължава до 3 ноември.

Тази година в срещата участват представители на повече от 20 български медии от чужбина. Форумът е в навечерието на 80-ата годишнина от

спасяването на българските евреи, която ще бъде отбелязана през март следващата година.

Програмата на XVII световна среща на българските медии включва три панела, два от които в Йерусалим на 2 ноември и един в Тел Авив на следващия ден. Първата дискусия е на тема „Медии и спасение на човека“. Домакин на втория панел – „Медии и спасението им в света на интернет“, е израелската информационна агенция Tazpit Press Service. Във фокуса на третата дискусия е спасяването на българските евреи.

В рамките на форума е предвидено посещение на Световния център за възпоменание на Холокоста „Яд Вашем“ в Йерусалим. Мемориалният комплекс е създаден със закон, приет на 19 август 1953 г., за да се отплати почит на близо шестте милиона евреи, убити по време на Втората световна война (1939-1945).

Програмата включва и посещение на Американския еврейски комитет в Йерусалим, и среща с директора на организацията там Авитал Лейбович ден след предсрочните парламентарни избори в страната.

На 1 ноември за първи път на Голгота е отслужен молебен на български език от Западно- и Средноевропейския митрополит Антоний и протоiereй Константин Цанков в съслужение с духовници от Йерусалимската патриаршия, братя на манастира, който се намира на Божия гроб.

На благодарствения молебен присъстват вицепрезидентът на Република България Илияна Йотова, министърът на културата в служебното правителство Велислав Минев, министърът на туризма Илин Димитров, председателят на Парламентарната комисия по култура и медии Иван Ченчев, посланикът на България в Тел Авив Румяна Бъчварова, както и представители на 20 български медии от 13 държави.

Генералният директор на БТА Кирил Вълчев коментира пред журналисти, че това е важен момент за България, защото досега не е служено на Голгота на български език. Той отбелязва, че това е най-святото място за българите, и припомня какво възмущение през Възраждането те са издвали или са мечтали да дойдат в Йерусалим.

Вълчев посочва, че XVII световна среща на българските медии започва на знаково за

Рила, 17 октомври 2021 г. Експонати в музея на Рилския манастир.
Снимка: Владимир Шоков, БТА

Кюстендил, 18 октомври 2021 г.
В рамките на Шестнадесетата световна среща на българските медии е подписан договор за сътрудничество между генералния директор на БТА Кирил Вълчев и кмета на град Кюстендил Петър Паунов за съвместно отпразняване на 140 години от рождението на Владимир Димитров-Майстора.
Снимка: Владимир Шоков, БТА

българите място, на което да се говори не само за спасяването на българските евреи, а и за спасяването на истината в медиите и вечните ценности в тях.

„Медиите сме онзи посредник, който трябва да разпространява знание за вечните ценности отвъд злободневните вълнения на човека“, казва на 2 ноември генералният директор на БТА Кирил Вълчев в приветствие към участниците в XVII световна среща на българските медии в Йерусалим. „Да потискаме греховното и да показваме добродетелите – целомъдрие, лишение,

щедрост, трудолюбие, търпение, добродушие, смирение... Да не допускаме на територията си митарства като празнословие, лъжата, клеветата, очернянето, ненавистта, злобата, коравосърдечие...“, призовава в словото си Кирил Вълчев.

„Но най-важното знание, което медиите трябва да пренесем от Светите земи към българите, е за истински важното в живота на човека – мира и любовта“, допълва той.

„Битката, която се води с думи, може да бъде спечелена само с думи“, заявява вицепрезидентът Илияна Йотова в приветствието си. Според нея няма по-силно усилие досега за

битката с фалшивите новини от журналистическата позиция и от журналистическата съвест. Затова напоследък са доста силни гласовете за подкрепа на истинската журналистика, заявява Йотова.

„Българските медии винаги са били проводници на взаимовръзката между българските общности по света“, казва председателят на Парламентарната комисия по култура и медии Иван Ченчев.

Служебният министър на културата проф. Велислав Минеков отбелязва, че хората вече не се информират от традиционните медии като телевизия и радио, а използват социалните мрежи. Ве-

лислав Минеков посочва като проблем, който да се дискутира на срещата, че все по-често традиционните медии се опитват да са конкурентоспособни на социалните медии.

„В медиите е нашето спасение, защото в момента водим борба за нашия имидж“, казва служебният министър на туризма Илин Димитров. В приветствието си той отбелязва, че Министерството на туризма е отговорно как светът вижда и възприема България.

„Най-добрият партньор на историята, която сме длъжни да съхраняваме, може би са медиите“, заявява посланикът на България в Тел Авив Румяна Бъчварова.

„Нашиите медии в чужбина имат изключително сложна и отговорна мисия“, казва ръководителят на Делегацията на Европейския съюз в Държавата Израел Димитър Цанчев. Според него освен да бъдат лице на България пред чуждите държави, те имат и мисията да бъдат стожер на българщината в чужбина.

Журналистическият разказ е исторически, той се превръща в история на сегашността и това дава възможност на този разказ да се намеси в събитията. Това казва доц. Георги Лозанов, директор на Дирекция ЛИК в БТА. Той е модератор на първия панел от форума на тема „Медии и спасение на човека“, като в него са обсъдени вечните ценности в медиите.

Силата на културните медии е в създаването на общности от хора, които се познават и знаят как да преценяват източника на информация, това се отнася и за църковните общности, коментира главният редактор на българо-унгарското списание „Хемус“ Светла Кюсева. Според нея малките общности са много важна клетка, от която може да се развие нашата оценка и разбиране за света. По този начин да бъдем предпазени от анонимността на новините, казва журналистката.

Според Евгени Веселинов, главен редактор на онлайн изданието за българите в Калифорния BulgariCA, основен въпрос, на който медиите в чужбина трябва да си отговорят, е дали са мисия или бизнес. По думите му задачата на медиите съвпада с тази на

държавата – да си върнат доверието в тях. „Ние сме тук на тази среща, за да търсим подкрепа и това трябва да се случва. И бизнес да е медията, и мисия – по друг начин няма как да се случи“, каза той.

Първият панел от форума в Йерусалим започва с даването на дефиниция на понятието „ценности“. Тя е предложена от доц. Георги Лозанов. По думите му това са норми, които хората спазват, но не заради заплахата от санкция. „Благодарение на ценностите норми влизат в нас и стават част от нашата собствена природа. Престават да бъдат санкция спрямо самите нас, а изграждат нашата културна идентичност“, коментира той.

С десетте Божии заповеди в точна пунктуална подредба Бог ни е начертал този морален, нравствен път, който

София, 31 октомври 2022 г. Генералният директор на БТА Кирил Вълчев произнася слово при откриването на изложбата „Българските медии по света“ в зала „Максим“ на БТА. Тя се състои от над 80 снимки и архивни материали, представящи дейността на българоезичните медии в чужбина.
Снимка: Минко Чернев, БТА

Йерусалим, 1 ноември 2022 г. С молитва на Божи гроб в Деня на народните будители започва Седмнадесетата световна среща на българските медии. Сред участниците са председателят на СЕМ Соня Момчилова, генералният директор на БТА Кирил Вълчев, вицепрезидентът на Република България Илияна Йотова, министърът на културата в служебното правителство Велислав Минеков, министърът на туризма Илин Димитров, председателят на парламентарната комисия по културата и медиите Иван Ченчев, Западно- и Средноевропейски митрополит Антоний.
Снимка: Цветомир Петров, БТА

трябва да следваме, казва по време на форума Западно- и Средноевропейски митрополит Антоний. Той уточнява, че това дали ги спазваме или не ни определя като повече или по-малко човечи.

Председателят на Централния израилтянски духовен съвет Максим Делчев казва, че много често – особено когато се говори за медии и будителство, се смята, че е много хубаво да се премълчава. „Много е хубаво, когато разказваме историята на българските евреи. За баба ми и дядо ми това е по-скоро любовна история, отколкото трагична. Те се запознават благодарение на Холокоста. Те са били селяни, те са страдали от закона за защита на нацията, от ужасяващото законодателство“, казва той.

Онлайн в дискусиата за медиите и ценностите се включва

бившият министър на външните работи и специален координатор на ООН за Близкоизточния мирен процес Николай Младенов, който в момента е генерален директор на дипломатическата академия „Ануар Гаргаш“ (Обединени арабски емирства). Светът отива към смутни времена, в които разрешаването на проблемите зависи от сътрудничеството на международно ниво, за което обаче механизмите са нарушени, казва Младенов.

Домакин на втория панел на организираната от Българската телеграфна агенция XVII световна среща на българските медии е израелската информационна агенция Tazpit Press Service (ТПС) в Йерусалим. Темата за Държавата Израел в международ-

ните медии е във фокуса на дискусиата.

Изпълнителният директор на ТПС Амоц Еял казва, че ТПС се старае да бъде точен и бърз източник на информация за Израел. Той отбелязва, че им се налага да бъдат различни, защото е трудно да разбереш хората в Еврейската държава, където има толкова различни религии и националности.

Като „победа на един малък Давид над огромен Голиат“ и „Вълшебна приказка“ определят спасяването на българските евреи участници в XVII световна среща на българските медии в Йерусалим и Тел Авив. Те разказват лични истории как българският народ е спасил тях или предците им от Холокоста.

„Българският пример ни показва, че един малък Давид може да победи огромен Голиат, и затова сме толкова благодарни на българския народ“, казва историкът проф. Михаел Бар-Зоар по време на третия панел от форума „Медиите и спасяването на българските евреи“ на 3 ноември. По думите му добрите са победили лошите и ако още една страна в положението на България е направила същото, е можело да бъдат спасени много повече евреи.

„Родината е, където е роден човекът. Моята родина е България и както съм се родил с обич към нея, обичал съм я през всичките години, обичам я днес и мисля, че ще я обичам до мо-

ята смърт.“ Това казва доайе-нът на българските евреи Хари Зеслер по време на дискусиата в Тел Авив. „България за мен е в душата“, заявява Зеслер.

Историята на спасяването на българските евреи е една вълшебна приказка, а спасяването на българските евреи е направено от българския народ. Това заявява Ели Анави – председател на регионалната организация на евреите „Шалом“ в София и заместник-председател на организацията в България.

Директорът на българския офис на Американския еврейски комитет Виктор Меламед отпрати молба към представителите на медиите винаги да се придържат към фактите. Според него форуми като този се провеждат, за да бъдат чути истории като тези на евреите.

Във вестниците на Царство България, независимо дали са дистанцирани от правителството, дали са проправителствени или казионни, няма почти нищо за всички акции за спасяване на евреите. Това казва доц. Иво Инджов по време на дискусиата.

„Ако искаме да говорим за изключителността на България по време на Втората световна война и спасяването на българските евреи, не може да не говорим за страданието им открито“, казва главният редактор на вестник „Еврейски вести“ Михайлина Павлова, модератор на дискусиата „Медиите и спасяването на българските евреи“. На фона на това страдание тя подчерта-

ва величието на голяма част от българското общество, на българските интелектуалци, на обикновените хора, писали петиции против депортацията на евреите, на Българската православна църква. „Аз съм от децата на тези евреи, които са спасени от България по времето на Втората световна война“, казва Михайлина Павлова.

Вестниците „Обозрение плус“ и „Роген край“ от Украйна получават наградата на Националния дарителски фонд „13 века България“ за принос в разпространяването на българската култура от българоезична медия в чужбина.

Отличията са връчени от изпълнителния директор на фон-

да Слава Иванова и приети от Светла Драгнева в рамките на XVII световна среща на българските медии в Тел Авив. За първи път в историята на наградата лауреатите са двама.

Главен редактор на „Обозрение плус“ е Мария Попова, а на „Роген край“ – Дора Костова.

Аня Терзиев, водещ на „Гласът на българите“ по Обществена телевизия Суспільне Одеса, също получава 1000 лв. под формата на дарение от фонд „13 века България“.

„Следващата световна среща на българските медии ще бъде в Казанлък за 120-ото издanie на Празника на розата“, обявява генералният директор на БТА Кирил Вълчев в края на 17-ата медийна среща. Той

Йерусалим, 2 ноември 2022 г. Участниците в Седмнадесетата световна среща на българските медии, сред които вицепрезидентът на Република България Илияна Йотова и генералният директор на БТА Кирил Вълчев, посещават Световния център за възпоманение на Холокоста „Яд Вашем“.
Снимка: Цветомир Петров, БТА

Йерусалим, 2 ноември 2022 г. Участниците в Седемнадесетата световна среща на българските медии, сред които вицепрезидентът на Република България Илияна Йотова и генералният директор на БТА Кирил Вълчев, посещават Световния център за възпоменание на Холокоста „Яд Вашем“.

Снимка: Цветомир Петров, БТА

отбелязва, че 120-ото издание на най-емблематичния фестивал на България ще се състои между 1 и 4 юни следващата година. Вълчев посочва, че участниците в медийната среща имат специална покана от кмета на Казанлък заедно да отбележат юбилейния Празник на розата и там да поговорят за медиите и празниците.

2023

Осемнадесетата световна среща на българските медии, организирана от БТА, се провежда между 1 и 4 юни в Казанлък – града, отбелязващ в тези дни 120-ата годишнина на Празника на розата, който събира хиляди гости от целия свят. Темата на тазгодишното издание на срещата е “Медии и свобода”. В Световната среща на българските медии в Казанлък участват журна-

листи от 33 държави (включително България), сред които представители на 40 български медии от 16 страни. Срещата отразяват репортери на партниращи си с БТА агенции от 12 страни. В рамките на форума предстои БТА да подпише договор за сътрудничество и обмяна на новини с ръководителите на шест чужди новинарски агенции.

Участие във форума ще вземат и 13 български медийни групи, 3 обединения – Съюз на българските журналисти, Съюз на българските национални електронни медии и Съюз на издателите в България, както и една образователно-научна организация – Факултетът по журналистика и масова комуникация на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Сред официалните гости на събитието се очаква да бъдат президентът Румен Радев, ви-

цепрезидентът Илияна Йотова, министърът на външните работи Иван Кондов, министърът на образованието и науката Сашо Пенев, кметът на община Казанлък Галина Стоянова, Найден Вълчев, поет и автор на песента „Една българска роза“ по музика на Димитър Вълчев.

В рамките на Световната среща на българските медии в Казанлък са планирани дискусии в три панела: „Свободата на журналистите“, „Свободата на избор на аудиторията“ и „Празниците в медиите“.

Днес България е свободна страна, защото българите имаме възможност непрекъснато да правим избори в живота си. Това е възможност, която не навсякъде имат съвременниците ни по света и невинаги в историята са имали предците ни, заявява генералният директор на БТА Кирил Вълчев в приветствие към участниците в XVIII световна среща на българските медии в Казанлък.

„Темата на срещата, която откриваме на 2 юни – Деня на българския национален герой и поет Христо Ботев и на падналите за свободата на България, е „Свобода и медии“, казва Вълчев. По думите му свободата на медиите означава на тяхната територия да се оглеждат като в огледало тези избори, включително и грешните. Греховете също са факт, включително и лъжата,

посочва Кирил Вълчев. Той отбелязва, че свободни общества като нашето не трябва да заприличват на тези, които отричаме, като забраняваме, ограничаваме, цензурираме, заличаваме цели медии или част от съдържание в тях, когато не сме съгласни с грешните избори, които са направили.

Авторът на „Една българска роза“ Найден Вълчев в словото си за откриването на XVIII световна среща споделя: „Благодаря на Розовата долина, която преди 60 години така ме зарадва да напиша няколко думички, които композиторите и изпълнителите превърнаха в крилата песен, запята в читалища, училища, от деца, от професионални състави... През 2000 г. беше удостоена с „Песен на столетието“. Повече за нея не може да се иска. Тя е родена от духа на Тракия. А онези траки, които са живели тук, къде ги, къде е държавата им? Няма я, защото не са имали букви. А ние сме деятелите,

приятелите на буквите. И на мен ми е много драго да видя толкова млади хора, които служат на делото на буквите, на делото на просветителите. И като Ботевите четници носят в гърдите си словото, свобода, свобода, свобода. На думите, на мислите, на печатата“, допълва той.

„Малко е да се каже, че свободата на словото е в основата на нашата човешка свобода и че е онова условие, без което демокрацията е невъзможна“, казва вицепрезидентът Илияна Йотова в приветствието си. Тя се обръща към екипа и генералния директор на БТА Кирил Вълчев с думите: „Само вие можете да съберете представители на толкова български медии зад граница. Да поканите ваши колеги от водещи информационни телеграфни агенции. Да съберете на едно място законодатели на словото.“

„Днес Казанлък ни събира не само заради розата, а и заради символа да покажем, че

в днешното разделно време българите могат да бъдат заедно, когато има какво да ги вдъхновява и какво да последват. Тук има много вдъхновяващи причини, които да ви накарат да се вдъхновите и заедно да преживеете празника“, казва кметът на Казанлък Галина Стоянова.

„Високо ценя усилията на Българската телеграфна агенция, която и чрез организирането на настоящата среща работи за съхраняване и разширяване на контактите с българските общности зад граница, с което подпомага и нашата дейност“, заявява служебният министър на външните работи Иван Кондов

„Човешкото право, което е най-тясно свързано с медиите, е правото на свобода на мнение и изразяване. Свободата на изразяване ни показва колко важно е това право за хората, за да се стремим към самоизява и достойнство“, се посочва в поздравителен адрес на служебния министър на образованието и науката Сашо Пенев до генералния директор на БТА Кирил Вълчев.

Участниците в срещата по време на първия панел на форума обсъждат темата „Свободата на избор на журналистите“.

„Ние като медии трябва да осигурим спокойна и свободна среда за журналистите, да им дадем възможност те самите да се почувстват сигурни и

Тел Авив, 3 ноември 2022 г. Участниците във форума се покланят и поднасят венци и цветя на Паметника на спасението.

Снимка: Цветомир Петров, БТА

защитени“, казва генералният директор на Българското национално радио Милен Митев. Според него журналист, който при всеки материал си мисли: „Дали сега началникът ми няма да ме уволни, задето съм казал тази гума“, той е обречен да се самоцензурира.

Журналистът Васил Христов, секретар на Foreign Press Association в Лондон, който се включва на живо от Лондон, казва, че в първите дни на 2020 г., малко преди началото на пандемията, няколко репортери с критично отношение са били помолени да напуснат правителствен брифинг на „Даунинг стрийт“ 10. Когато това стана ясно, всички журналисти, правителствени репортери и кореспонденти напускат „Даунинг стрийт“ и отказват да отразяват дейността на правителството на Джонсън. Той припомня и

случая, когато лидерът на „Възраждане“ си позволи да изгони журналист от пресконференция на партията в БТА. „Този случай показва, че българската журналистика не е активна в реакциите си при грубото погазване на основните принципи на общуване между политици и журналисти“, заявява Василев и добавя, че това ще бъде така, докато повечето колеги не осъзнаят, че имат свободния избор да изключат камерата или микрофона си за всеки самозабравил се политик или бизнесмен.

Свободата е нещото, което всички бленуваме, но сме безразлични към нея, когато трябва да решим проблем. Това казва Антон Хекимян, директор „Новини, актуални предавания и спорт“ на bTV. Според него медиите много искат свобода, но после не знаят какво да правят с нея, защото трябва да се по-

несе тежестта ѝ, а тя е свързана със спазването на правила. Хекимян смята, че медиите дават гласност на хората с техните проблеми, но също разчитат и на обществото.

Живка Милова, главен редактор на електронното издание за българите в Кипър на „БГ Фактор“ казва, че Кипър е на 55-о място в света по свобода на словото, след като страната е заемала 24-25-о място. Тя обясни, че Кипър е по-малка по територия от Област Пловдив. Всичко се знае, всички се познават и са почти роднини. Според Милова в Кипър свободата е понятие с много условности.

Журналистът Александър Тодоров от интернет портала ФАР, двузична медия на сръбски и български език със седалище в Цариброд (Димитровград) в Сърбия, казва, че за седем години от съществуването на ФАР медията се е сблъсквала с различни видове натиск и дискриминация от страна на местното самоуправление. Става въпрос за постоянен сблъсък с политически натиск, нагласени медийни конкурси и несправедливо разпределение на финансовите средства, както и изнудване и уронване на репутацията на ФАР от страна на някои политици, обясни Тодоров.

Независимата журналистика, плурализмът, свободата са крайъгълни камъни на демокрацията, заявява деканът на Факултета по журналистика и масови комуникации на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ проф. д-р

Казанлък, 2 юни 2023 г. Участници в първия панел: „Свободата на избор на журналистите“, са модераторът, журналист, издател и главен редактор на BG voice, САЩ, Ясен Дараков, генералният директор на Българското национално радио Милен Митев, директорът „Новини, актуални предавания и спорт“ на bTV Антон Хекимян и главният редактор на електронното издание „БГ Фактор“, Кипър, Живка Милова. Снимка: Христо Касабов, БТА

Веселина Вълканова. Според нея свободата на медиите трябва да се отстоява всеки ден. По думите ѝ е важно да говорим по темите за свободата на журналистиката непрекъснато, защото журналистите сме общност, която трябва да споделя проблемите и да търси решения.

Докато съм в Българската телеграфна агенция, няма да огранича нито един източник на информация. Напротив, моята голяма цел е някога БТА да има информации от националните агенции на почти всички 200 държави в света, заявява генералният директор на БТА Кирил Вълчев по време на панела за свободата на избор на журналистите.

На 3 ноември е подписан меморандум за сътрудничество

и обмен на новини от управляващия директор на Иранската информационна агенция ИРНА Али Нагери и генералният директор на Българската телеграфна агенция Кирил Вълчев в рамките на XVIII световна среща на българските медии.

По време на форума в Казанлък БТА подписва още четири подобни споразумения с информационни агенции – АПС в Алжир, ВНА във Виетнам, ЕФЕ в Испания и АИП в Кот д'Ивоар.

Свободата на избор на аудиторията е тема на дискусия в рамките на XVIII световна среща на българските медии.

Медийната аудитория вече не е получател на съдържание, а активна страна. Това казва проф. Веселина Вълканова, декан на Факултета по журналистика и масови комуникации на Софийския университет „Св.

Климент Охридски“.

Тезата, че медиите са в непрекъснато надбягване с аудиторията, за да ѝ предложат това, което тя търси, застъпва Фили Ладжман, водеща на българската програма на радио SBS в Австралия. Според нея аудиторията търси определен вид информация и определени теми, поднесени по определен начин

Продуцентът на българското предаване „Ние, българите“ по радио Orange 94.0 в Австрия Александър Детева се включва в дискусията онлайн чрез видеовръзка. Той посочва, че конкуренцията в медиите става все по-голяма, а парите за реклама – все по-малко. Заради това според него единствената алтернатива пред медиите е да се издържат от абонаменти. Александър Детева смята, че аудиторията може да бъде привлечена към алтернативата на абонамента, ако медиите са принципни, иновативни и най-вече – имат собствен почерк и характер.

Христо Грозев от „Белингат“ също участва дистанционно в панела чрез видеовръзка. Той засяга темата за фалшивите аудио- и видеозаписи, създавани от изкуствен интелект. Според него те стават все по-неразпознаваеми.

Темата за регионалните медии е застъпена по време на дискусията от журналиста Теодора Пеева, председател на Съюза на издателите в България и главен редактор на „Сега“. Регионалната журналистика беше убита, заявява тя. Пеева съобщава, че има

Казанлък, 2 юни 2023 г. Генералният директор на БТА Кирил Вълчев произнася слово в рамките на Осемнадесетата световна среща на българските медии, организирана от БТА в периода 1 и 4 юни в Казанлък – града, отбелязващ в тези дни 120-ата годишнина на Празника на розата, който събира хиляди гости от целия свят. Снимка: Христо Касабов, БТА

ЛИК 2025

ЛИК 2025

Казанлък, 2 юни 2023 г. Участниците в Осемнадесетата световна среща на българските медии посещават Музея на розата.
Снимка: Христо Касабов, БТА

региони в България, в които изобщо няма регионални медии.

Модераторът на панела – доц. Георги Лозанов, казва, че свободата на словото е не толкова на говорещите, колкото на слушащите. Свободата на словото в същинската си характеристика е правото на всеки от нас на базата на свободно публично говорене да формулира собствено мнение, посочва Лозанов. Според него работата на медиите е да осигурят информиран избор на аудиторията си.

Българската програма на австралийското радио SBS получава наградата на Националния дарителски фонд „13 века България“ за принос в разпространяването на българската култура. Наградата е връчена на водещата на програмата Фили Ладжман от Адриана

Мешкова, експерт конкурси, награди и други проекти на НДФ „13 века България“.

Една от идеите на тази награда е тя да бъде и малка помощ за българския глас извън границите на България, коментира генералният директор на БТА Кирил Вълчев. Той разказва, че тази година общото решение с НДФ „13 века България“ е призът да се даде на една българска програма в медия, която е съществувала 45 години благодарение на помощта на местната тържва и без никаква помощ от България. Кирил Вълчев допълва, че въпреки че програмата вече не съществува, местните хора се опитват по всякакъв начин да я запазят.

„Трогната съм и съм някак си смирена от такава чест“, казва Фили Ладжман. По думите ѝ българите по света, в това число и в Австралия, са като квантови частици – те винаги вибрират на една

и съща българска честота.

Ние се раждаме и умираме сами, но когато между тези две събития в нашия живот сме посветили времето си на нещо смислено, всичко си струва, каза Ладжман. Тя допълва, че българският глас отново ще звучи в медийното пространство в Австралия.

Темата за отразяването на празниците в медиите е обсъждана от журналисти в рамките на срещата. Участие в последния панел от форума вземат Габриела Хаджикостова, издател на вестник „Български вестни“ в Унгария, Даниел Коев от българския подкаст в Америка „Раздумка по нашенски“, Иван Желев, автор на рубриката „Православен календар“ в БТА, Людмил Кърджилков, директор „Новини и актуални предавания“ в Дарик радио, Снежана Тодорова, председател на Съюза на българските журналисти и Яница Христова, отговорен редактор на списание ЛИК. Модератор на дискусиата е Юлия Баховски.

Яница Христова посочва, че през 50-те и 60-те, а и в края на 80-те години на миналия век новините за празниците са в полето на пропагандата. Въпреки това културата намира път отвъд нея и остава отпечатък във времето

„За нас празниците не са само българските национални празници. За нас празниците са, когато българската общност има възможност да се събере“,

казва Даниел Коев от българския подкаст в САЩ „Раздумка по нашенски“. Той допълва, че на такива сбирки и събори се играят български хора, слуша се българска музика, ядат се български ястия и си говорят за България.

Габриела Хаджикостова, издател на вестник „Български вестни“ в Унгария, казва, че да бъдеш българин в Унгария е празнично. Тя пояснява, че българската общност там има вестник и списание, които отразяват живота на общността. „Това е нашата главна задача, която изпълняваме със съзнанието, че не само информираме, но и възпитаваме“, заявява Хаджикостова.

„Хората харесват празниците, но аз се питам дали хората харесват програмата на медиите по празниците. Имам усещането, че от 30 години програмираме всякакви празници по един стереотип.“ Това казва Людмил Кърджилков, директор „Новини и актуални предавания“ в Дарик радио.

Богословът Иван Желев заявява, че имаме празници и умеем да ги празнуваме.

Според генералния директор на БТА Кирил Вълчев трябва да се отговори на три въпроса – дали медиите да отразяват празниците, кои празници да отразяват и по какъв начин.

Не можем да се развиваме като демократично общество без силни, свободни и независими медии, заявява

президентът Румен Радев на Осемнадесетата световна среща на българските медии в последния ден от форума. Само свободни медии могат да отстояват истината и тържеството на справедливостта, заявява тържавният глава. Той посочва, че медийната среда все повече се превръща в критерий за свободата на самото общество. Свободата на медиите приключва там, където журналистът, неговият редактор, или самата медия са зависими от икономически, политически, корпоративни или външни интереси. Свободата на медиите трябва да е наша първостепенна задача, подчертава президентът Радев.

„Следващата среща ще бъде в Одеса, Украйна. Ще се опита-

ме да я проведем отново през юни. Тогава се отбелязва годишнината от намирането на съкровището на хан Кубрат. В Украйна има и паметник, който нашите българи са направили там. Ще потърсим домакинството и на старата болградска гимназия, така че една от срещите ни да бъде там. Това казва генералният директор на Българска телеграфна агенция (БТА) Кирил Вълчев по време на закриването на XVIII световна среща на българските медии, която се провежда в Казанлък.

„Това ще бъде нашият знак за подкрепа към българската общност в Украйна, а още през този месец, надявам се до края на юни, БТА ще открие в Одеса постоянен пресклуб, където имаме и в други места с български общности“, допълва Вълчев.

Казанлък, 2 юни 2023 г. Експонат от Музея на розата.
Снимка: Христо Касабов, БТА

Казанлък, 2 юни 2023 г. На посещение в Музея на розата.
Снимка: Христо Касабов, БТА

Той припомня, че мисията на журналистите е да отразяват войната постоянно, не само когато тя започва, а постоянно да има присъствие на медиите там. Затова БТА ще има постоянен кореспондент в Одеса и ще се опита да помогне на всички български медиите с информация оттам. В този район живеят поне 200 хиляди българи, а в самата Одеса – около 50-60 хиляди.

2024

Деветнадесетата световна среща на българските медиите, организирана от Българската телеграфна агенция, се провежда между 18 и 21 юни в три града в Украйна – Одеса, Болград и Измаил, където има големи български общности. Темата на тазгодишното издание на срещата е „Медиите и общност“, а събитието се провежда в хибриден формат – на място и чрез онлайн видеовръзка.

На форума – присъствено и онлайн, участие вземат журналисти от 14 държави, включително България. Общо 23 журналисти от 18 българоезични медиите по света участват във форума. Представители на 13 медиите от България също се включват в дискусиите.

Първият дискуссионен панел на 19 юни е озаглавен „Българите по света в медиите“.

Вторият дискуссионен панел, озаглавен „Знанието за род и език в българските медиите“, ще се състои на 20 юни в Болград, Украйна. Третият дискуссионен панел е на 21 юни в Измаил, Украйна. Той е озаглавен „Наука и университети в българските медиите“.

На 18 юни участниците в XIX световна среща на българските медиите почитат делото на Христо Ботев в Браила, Румъния. Генералният директор на

БТА Кирил Вълчев и Евгени Веселинов, главен редактор на BulgariCA, Калифорния, САЩ, както и участник в Първата световна среща на българските медиите, поднасят венец на бюст-паметника на Христо Ботев от името на делегацията. След това участниците в тазгодишната среща посещават паметната плоча на Христо Ботев, където е била къщата на поета и революционера, докато е живял в Браила от 1869 до 1871 г.

С церемония в Браила Българската академия на науките (БАН) отбелязва 155 години от създаването си. В честването на годишнината се включват и участниците в XIX световна среща на българските медиите. Българската делегация е посрещната в двора на църквата „Успение Богородично“, известна като Българската църква, от кмета на Браила Виорел Мариан Драгомир и от свещеник Йон Бужой, които приветстват гостите от България.

„Именно това е голямото послание на първото събитие на участниците в XIX световна среща на българските медиите – в лицата на българската наука и просвета преди и сега общността на българите по света имаме авторитети, на които да се уповаваме за нашето бъдеще“, казва генералният директор на БТА Кирил Вълчев.

„Мястото на журналистите е там, където са събитията, дори под смъртната заплаха на бушувача война“, казва ге-

нералният директор на БТА Кирил Вълчев, който на 19 юни открива XIX световна среща на българските медиите в Одеса, Украйна. Домакин на откриването е Националният пресклуб на БТА в Одеса.

„Провеждането на срещата на българските медиите в Украйна е силен акт на солидарност и силен акт на приятелство. Ние го ценим и никога няма да го забравим“, заявява Сергей Черевати, генерален директор на Украинската национална информационна агенция Укринформ, който отправя видеопослание към участниците.

„Българи има не само в България“, отбелязва представителят на омбудсмана на Върховната рада на Украйна по правата на човека Мария Попова, която приветства участниците в XIX среща на българските медиите.

„Световните срещи на бъл-

гарските медиите, организирани от БТА, са професионален форум, който е изградил през годините своя авторитет на много специална платформа, чиято цел е комуникация, създаване на мрежа и установяване на взаимоотношения на сътрудничество между български журналисти от целия свят“, се посочва в приветствието на служебния министър на културата Найден Тодоров към участниците в XIX световна среща на българските медиите.

„Където и по света да се намираме, свързва ни невидимата, но много здрава нишка на род, идентичност и език – казва вицепрезидентът Илияна Йотова в онлайн включване при откриването на срещата. – БТА засвидетелства на място съпричастието на цялото българско голямо медийно семейство към сънародници-

те ни, а и на цялото българско общество, както и на държавата. Приветствам организаторите и лично генералният директор Кирил Вълчев за смелата идея да се съберат българските журналисти от целия свят и България за поредната световна среща в епицентъра на „една грозна, брутална и недопустима война“, заявява вицепрезидентът. Тя допълва, че Националният пресклуб на БТА в Одеса е пример не само за професионализъм, но и как може да вдъхне смелост на сънародниците ни на място.

„Тази среща е един добър пример за медийна дипломация“, отбелязва генералният консул на България в Одеса Светослав Иванов.

„Всичко започва и свършва с информацията“, казва Райна Манжукова, изпълнителен директор на Изпълнителната агенция за българите в чужбина.

На 19 юни кореспондентът на БТА Светлана Драгнева получава традиционната награда за принос в разпространяването на българската култура от българоезична медия в чужбина. Наградата е осигурена от Националния дарителски фонд „13 века България“.

Наградата връчва председателят на Съвета за електронни медиите Габриела Наплатанова в Националния пресклуб на БТА в Одеса, Украйна, където е открита XIX световна среща на българските медиите.

„Това е признание за труда й през тези години под

Казанлък, 2 юни 2023 г.
Тържествена церемония по случай коронясването на тазгодишната „Парица Роза“ на Казанлък – Кристина Попова, се провежда на площад „Севтополис“. Събитието е част от програмата на първия от кулминационните дни на 120-ия юбилеен Празник на розата в Казанлък. Подгласничките на „Парица Роза 2023“ са Нона Ангелова и Дебора Маркова.
Снимка: Христо Касабов, БТА

бомбардировките, за които благодарение на нея всички в България разбират какво се случва в Огеса“, казва генералният директор на БТА Кирил Вълчев.

„За мен това е огромна изненада. Благодаря на България и БТА. За мен е чест да служа на българската кауза, а това сме всички ние, където и да сме по света“, казва Светлана Драгнева.

„Българите по света в медиите“ е тема на първата дискусия.

„Според мен думите общност, подкрепа, род и език са ключови не само в този панел, но и в цялата среща на българските медии“, казва модераторът на панела Живка Милова – главен редактор на електронното издание „БГ Фактор“ (Кипър). Тя обяснява,

Браила, 18 юни 2024 г. Генералният директор на БТА Кирил Вълчев и журналистът и фотограф Евгени Веселинов заедно с участниците в Деветнадесетата световна среща на българските медии поднасят венец на бюст-паметника на Христо Ботев в град Браила, Румъния. Пиедесталът за паметника на Ботев в Браила е създаден по проект на плевенския скулптор Димитър Цонков. Снимка: Милена Стойкова, БТА

че под „общност“ няма предвид само българската общност в Украйна, а българска общност изобщо. „Подкрепа, разбира се – защото хората, които живеят в Украйна в момента, са подложени на най-страшното нещо, което може да се случи на някого. Войната няма положителна страна“, казва Милова.

„Във време, когато балоните в социалните мрежи ни отдалечават едни от други и ни противопоставят, основна роля на журналистите е да съхранят възможността хората с непримирими дори различия да си говорят“, казва председателят на Съвета за електронни медии (СЕМ) Габриела Наплатанова.

Главният редактор на вестник „България сега“ в САЩ Светлозар Момчилов се включва онлайн в първия панел на XIX световна среща на българските медии. И отбелязва, че

от години той и екипът му събират информация за българите загубени за океана. Той разказва, че за 23 години има доста информация за много успели българи. Всичко, което ние знаем – това е върхът на айсберга, казва той.

Управителят на „Бглобал медиа“ Максим Майер, който също участва дистанционно в дискусията, отбелязва, че отразяването на живота и успехите на българите по света в медиите в страната е крайно недостатъчно. Според него присъствието на българите от чужбина в медиите в България може да се разшири следствие на настроеността на част от аудиторията, която търси по-балансиран информационен поток с по-малко криминални, лоши, жълти новини. Максим Майер казва още, че според него би било полезно създаването на агрегатор на съдържание от българските медии по света.

Опитваме да даваме видимост на всичко българско, което се случва в района, казва в онлайн включване Иван Узунов, председател на „Български хъб Айндховен“ (Нидерландия).

Журналистката от bTV Десислава Ризова обяснява, че не е съгласна с това, че българите в чужбина не присъстват достатъчно в медиите. Тя дава пример с отвлечен моряк от бесарабските села при атака в Керченския проток. Ризова и оператор изминали три хиляди километра, за да отидат до мястото, да намерят неговото семейство и да разкажат историята му и семейството

Браила, 18 юни 2024 г. Участниците в срещата посещават паметната плоча на Христо Ботев, където е била къщата на поета революционер, докато е живял в град Браила от 1869 г. до 1871 г. Снимка: Милена Стойкова, БТА

да се свърже с руските власти или да се помоли за милост и по-добро отношение към този човек. „Когато има история и когато има истинска нужда, България обръща внимание“, казва журналистката.

Българското национално радио подкрепя Украйна от първата минута. В ранните часове на 24 февруари ние преминахме Дунава, за да бъдем заедно с хората и да разкажем, че става дума не за друго, а за война. Това казва Ася Пенчева, кореспондент на БНР в Русе. Българите в чужбина се завръщат в родината си чрез ефира ни, казва тя.

„Необходимо е да се направи платформа или страница, където да се качват всички материали за българите по света в медиите чрез линкове. Когато изберем даден линк, да можем да видим какво е излязло в дадена медия или местност“, смята Аня Терзиевца – шеф-редактор на редакцията

по въпросите за националните малцинства и водеща на предаването на български език „Гласът на българите“ в Украйна. По думите ѝ е важно да има място, на което лесно да се открива информация за българите в чужбина, за техния живот, традиции и отбелязване на празници.

Главният редактор на BulgariCA (Калифорния, САЩ) Евгени Веселинов посочва, че е важно всеки да изпълнява своите работни задължения, в случая – журналистите, във връзка с темата за необходимостта от по-пълно отразяване на живота на българите извън територията на България.

„Истината е, че българските медии по света намаляват – казва генералният директор на БТА Кирил Вълчев. – Очевидно е, че тези 200 000 лева, които парламентът отпусна през миналата година и бяха разпределени през Министер-

ство на външните работи, трябва да бъдат много по-сериозна сума и с постоянство, а не на проектен принцип. Защото, за да съществува дълго време една медия и да има приемственост, очевидно тя трябва да знае на какво финансиране разчита дългосрочно“, посочва Вълчев.

Генералният директор на БНР Милена Митева казва, че националното радио би могло да потърси по-тясно сътрудничество с общественото радио и телевизия в Украйна, което по думите му е особено активно и пример за много техни колеги от Европа.

„Знанието за род и език в българските медии“ е темата на втория панел от XIX световна среща на българските медии, която се провежда на 20 юни в украинския град Болград. Дискусията е прекъсната от въздушна тревога, обявена в Огеска област. Българската делегация, както и присъстващите представители на градската управа, представители на българската общност и гимназисти отиват в укриването на гимназията.

„Медиите може да бъдем полезни с повече информация, подкрепа, помощ в името на това Болградската гимназия „Г. С. Раковски“ да предава от силите на своите преподаватели и да пази знанието за род и език“, казва генералният директор на БТА Кирил Вълчев в началото на срещата. Учебното заведение е домакин на днешния панел.

Трябва да бъде продължено

споразумението за обмен и сътрудничество между министерствата на образованието и науката на Украйна и на България. Това казва директорът на Болградската гимназия „Г. С. Раковски“ Снежана Скорич по време на срещата. По думите ѝ продължаването на това споразумение ще даде възможност в България да бъде обявен конкурс за делегирани преподаватели.

В рамките на срещата училището получи дарение – книги с историческа тематика, от Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“. Генералният консул на България в Одеса Светослав Иванов връчва дарението на директора на гимназията Снежана Скорич. Дарението е по молба на директора на Националната библиотека Красимира Александрова, посочва консултът.

Вратите на Националната

Априловска гимназия са отворени винаги за учениците на болградската гимназия и за българчетата по света. Това казва директорът на Националната Априловска гимназия Елвира Христова. Тя се включва онлайн във втория панел „Знанието за род и език в българските медии“. Прекрасно би било тези деца да дойдат в България и да преживят своята историческа родина, казва още тя.

„Темата за род и език неслучайно се обсъжда в българското училище в Болград – първата българска гимназия – казва Светла Кьосева, главен редактор на българско-унгарското списание за култура и обществен живот „Хемус“. – Нашето списание излиза вече повече от 30 години и е депозирано както в унгарската, така и в българската национална библиотека. А отскоро всичките

броеве от 1991 година насам са в един от най-големите сайтове за периодичен печат в Унгария. На неговите страници е събрано изключително голямо богатство, което проследява историята на общността, връзките между България и Унгария, мястото на българите в унгарска среда“, каза още тя.

„Ролята на медиите е много важна, за да се запази знанието за българския език и история, за всичко, което ни обединява като българи“, казва Ясен Дараков от BG VOICE (САЩ). Той е модератор на панела. По думите му знанието за род и език продължава да заема важно място за българите в Украйна.

Сега историята се променя. Естествено, тематиката и рубриките се сменят. Но смятам, че рубриката с неразказаните истории на хората беше една от най-важните теми на страниците на „Роден край“. Това казва Дора Костова, главен редактор на вестника на българите в Украйна. Тя разказва, че вестникът и екипът му не са били потискани, дискриминирани, не са им диктували какво да правят, единствено то условие било да не нарушават законите на Украйна.

„Това, което се случва тук, в Украйна, за мен е впечатляващо – казва Ива Дойчинова, програмен директор на радио „Фокус“, България. – Първо, защото тази общност толкова десетилетия сама подхранва рода и езика, наричайки България прародина. Второ, защото Украйна дава възможност на

Одеса, 19 юни 2024 г. Националният пресклуб на БТА в Одеса е домакин на откриването на Деветнадесетата световна среща на българските медии, която се провежда в Украйна. Сред участниците са генералният консул на България в Одеса Светослав Иванов, генералният директор на БТА Кирил Вълчев, представителят на омбудсмана на Върховната Рада на Украйна по правата на човека в Одеска област Мария Попова и изпълнителният директор на Изпълнителна агенция за българите в чужбина Райна Манджукова. Снимка: Милена Стойкова, БТА

училища като „Г.С. Раковски“ (и не само) да се учи на български средно и висше образование. Казвам го, защото това вече е осъзнато усилие и отношение към една диаспора, която е важна за Украйна“, обяснява тя.

Ролята на медиите за опазването на рода и езика е в разказването на историите. Това казва генералният директор на Българското национално радио Милен Митев. Той обяснява, че не може да се очаква от всички хора да посетят всички места, на които живеят българи. „Тук е нашето място като медии – да бъдем там, за да разкажем техните истории. Защото тези истории има нужда да бъдат чути както от хората, които са на власт и могат да вземат решения, така и от цялата ни аудитория, която има нужда да знае повече за това как живеят нашите сънародници по

света“, посочва той.

Българската общност в Словакия е малка, но благодарение на българското училище в Братислава всеки там носи малка част от българския темперамент. Това казва Вера Христова, главен редактор на публицистични предавания за българската общност по Словашката обществена телевизия, Словакия. Шест пъти годишно тя прави предавания за българската общност, финансирани от Словакия по програма за малцинствата. В материалите си разказва за събития на българския културен съюз в Словакия, за българи там.

В края на дискусияния панел генералният директор на БТА Кирил Вълчев е удостоен със званието почетен гимназист на Болградската гимназия „Г.С. Раковски“. Отличieto на Вълчев връчва директорът на

гимназията Снежана Скорич. Отличieto е за всеотдайната му дейност, свързана с бесарабските българи и тяхната историческа съдба, за популяризиране на българската медийна култура, за увековечаване на прочути българи, свързани с Бесарабия, както и за укрепване на имиджа на Болградската гимназия „Г.С. Раковски“, обяснява Скорич.

На 21 юни Измаил, Украйна, е домакин на заключителната дискусия от XIX световна среща на българските медии. Дискусияният панел е в Измаилския държавен хуманитарен университет. Той е озаглавен „Науката и университетите в българските медии“, а негов модератор ще е Евгения Друмева, заместник генерален директор на БТА. Участници в дискусията са флотилен адмирал проф. д-р Боян Медникаров, началник на Висшето военноморско училище „Никола Йонков Вапцаров“, Варна, България (онлайн); проф. д-р Георги Вълчев, ректор на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, София, България; проф. д-р Драгомир Пламенов, ректор на Техническия университет, Варна, България (онлайн); проф. д-р Евгени Станимиров, ректор на Икономическия университет, Варна, България (онлайн); Ива Дойчинова, програмен директор на Радио „Фокус“, България; проф. д-р инж. Пламен Кангалов, ректор на Русенския университет „Ангел Кънчев“,

Болград, 20 юни 2024 г. Деветнадесетата световна среща на българските медии продължава в гимназията „Г. С. Раковски“ в Болград. Сред участниците са програмният директор на радио „Фокус“ Ива Дойчинова, директорът на Болградската гимназия „Г. С. Раковски“ Снежана Скорич, модераторът Ясен Дараков, главен редактор на изданието BG Voice, САЩ, генералният директор на Българското национално радио Милен Митев и главният редактор на Вестника на българите в Украйна „Роден край“ Дора Костова. Снимка: Милена Стойкова, БТА

Болград, 20 юни 2024 г. Генералният директор на БТА Кирил Вълчев става почетен гимназист на Болградската гимназия „Г. С. Раковски“. Отличието му е връчено от директора на гимназията Снежана Скорич. Снимка: Милена Стойкова, БТА

Русе, България (онлайн); проф. д-р Ярослав Кичук, ректор на Измаилския тържествен хуманитарен университет, Измаил. „София ще е домакин на XX световна среща на българските медии – на 24 май 2025 г.“, съобщава генералният директор на БТА Кирил Вълчев в края на XIX световна среща на българските медии, организирана от БТА. Темата ще е „Медии и знание“.

Обобщаваща новина след края на събитието припомня, че със сигнали за тревога, бумтящи генератори за електричество и дискусии в три града – така преминава XIX световна среща на българските медии.

Българската делегация става свидетел на шест сигнала за въздушна тревога. Воят на сирени прекъсва втория панел на форума в Болград, а по-къс-

но през деня кметът на Измаил се среща с българската делегация минути след като е даден отбой на третата въздушна тревога през деня в Одеска област. В деня, в който световната среща е открита, делегацията прекарва около 30 минути в бомбоубежището в Одеския национален академичен театър за опера и балет, след като прозвучава сигнал за въздушна тревога. „Преживяхме шест въздушни тревоги, 2/3 от срещата ни премина на генератори заради тежкия режим на електроснабдяването в Одеска област“, посочва Кирил Вълчев.

Многократните спирания на електричеството не попречват на откриването на XIX световна среща на българските медии в Одеса.

Под воя на сирени за тревога българската делегация поднася венец на паметника на първите преселници в Заря, Украйна, в понеделник, а по-рано през

деня чества 155-годишнината от създаването на Българската академия на науките (БАН) в Браила, Румъния. В откриващия ден на форума в Одеса участници в световната среща обиколят българските места в града и отдават почит на Васил Априлов, Иван Вазов, Христо Ботев, светите братя Кирил и Методий и на Алеко Константинов. В Болград отдават почит на Георги Раковски и поднасят цветя на паметника на българските опълченци. Преди заключителния панел участниците почитат паметта и делото на Христо Ботев, поднасяйки цветя пред бюст-паметника на героя в двора на Измаилския тържествен хуманитарен университет.

2025

На 24 май, в Деня на светите братя Кирил и Методий, на българската азбука, просвета и култура и на славянската книжовност, в Националния пресклуб на БТА в София е открита XX световна среща на българските медии, организирана от Българската телеграфна агенция. Темата на тазгодишното издание на събитието е „Медии и знание“.

Във форума – присъствено и онлайн, участват български журналисти от 25 държави, включително България. Сред тях са 46 журналисти от 34 българоезични медии по света.

Програмата започва с церемония по валидиране на пощенска марка „XX световна среща на българските медии“ в Министерството на транс-

порта и съобщенията. Марката е официално валидирана от вицепремиера и министър на транспорта и съобщенията Гроздан Караджов и генералния директор на Българската телеграфна агенция Кирил Вълчев.

Преди официалното откриване на срещата обновените архивохранилища на БТА разгледа цар Симеон Втори (1943-1946), който – в качеството си на министър-председател, прави обръщение към участниците в Първата световна среща на българските медии в София на 23 май 2005 г. Не можеш да смениш историята, казва цар Симеон Втори (1943-1946), който заедно с генералния директор на БТА разглежда направеното до момента.

Преди откриването председателят на Парламентарната комисия по култура и медии

в 51-вото народно събрание Тошко Йорданов („Има такъв народ“) и председателят на Парламентарната комисия по външна политика Йорданка Фандъкова (ГЕРБ-СДС) отговарят на въпрос за значението на инициативата XX световна среща на българските медии, организирана от БТА.

Журналистите са натоварени с огромна обществена отговорност, казва председателят на ПГ на ИТН Тошко Йорданов. Той посочва, че в огромна степен журналистите в момента изпълняват функциите, които навремето са изпълнявали учителите.

Срещите на българските медии са изключително полезни, казва Йорданка Фандъкова. Тя посочва, че ролята на журналистите е много трудна, а темата, поставена на XX

световна среща на българските медии, „Медии и знание“ е важна.

Инициативата на Българската телеграфна агенция за организирането на XX световна среща на българските медии със сигурност е от голямо значение за страната ни, защото дава възможност за срещи с международните медии и това е изключително важно, казва пред журналисти председателят на Българската академия на науките (БАН) чл.-кор. Евелина Славчева.

Моето единствено послание е да се знае смисълът на думата „знание“, защото истинското знание е в науката, казва за БТА ректорът на Националната спортна академия (НСА) „Васил Левски“ проф. Красимир Петков, пристигайки, за да участва в откриването на XX

Снимка: БТА

Измаил, 20 юни 2024 г. Участниците в Деведнаесетата световна среща на българските медии се срещат с кмета на Измаил Андрей Абрамченко. Сред тях са генералният консул на Република България в Одеса Светослав Иванов, временно изпълняващият длъжността председател на СЕМ Габриела Наплатанова, генералният директор на БТА Кирил Вълчев, генералният директор на БНР Милен Митев, заместник-кметът на Измаил Сергей Лозанов, ректорът на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ проф. Георги Вълчев, председателят на Изпълнителната агенция за българите в чужбина Райна Манджукова. Снимка: Милена Стойкова, БТА

световна среща на българските медии в Националния прес-клуб на БТА.

При откриването на срещата генералният директор на БТА Кирил Вълчев обръща внимание, че на празника на азбуката служещите в медиите трябва да си отговорим на въпроса как използваме буквите, които празнуваме. Генералният директор на БТА поставя въпроса за необходимостта България спешно да предложи програма за системна подкрепа на българските медии в чужбина, каквато успешно прилага

за училищата. Той отново напомня, че журналистите носят знанието за днешния ден, както учителите предават знанието от вчерашния. Това налага и нови модели на подкрепа и за медиите в България – обществени и частни, в които най-малкото журналистите трябва да получават възнаграждения колкото учителите“, казва Вълчев.

Вицепрезидентът Илияна Йотова отбелязва по време на откриването, че всяка Световна среща на българските медии е събитие, кое-

то пише история. Според нея няма по-подходяща тема от „Медии и знание“ за тазгодишното издание. Основната функция на медиите е да информират и така да създават познание. Днес предизвикателствата са както към информацията, която вие предавате, така и към познанието. Йотова допълни темата на тазгодишното издание на световната среща – „Медии, знание и обединение“. Обединение между българските медии тук и по света, между българи и българските

медии по света, между българите в Родина и сънародниците ни в чужбина. Навярно точно тази паяжина е имал предвид Максим Минчев, казва вицепрезидентът.

Надявам се тазгодишната среща на българските медии да се превърне в пример как всеки българин е важен за страната и обществото ни, пише Росен Желязков. Истинската информация и знание дават сила, превръщат ви във фактор, който не само съобщава, но и формира, възпитава и изгражда личности, допълва Росен Желязков. Поздравителният адрес е прочетен от генералния директор на БТА Кирил Вълчев по време на откриването на събитието.

В епоха на информационно пренасищане и фрагментирано внимание на аудиторията по-необходимо от всякога е медиите да бъдат надеждни източници на структурирана информация, основана на факти, в нейния контекст и развитие. Това пише министърът на външните работи Георги Георгиев в своето приветствие по повод откриването на XX световна среща на българските медии.

„Работата на българските медии по света съхранява езика и културата отвъд границата на родината ни. Но тя е и нещо повече – мост между истина и знания, памет и бъдеще. Българските журналисти по света сте носители на българските традиции там“,

казва Васил Терзиев, кмет на София, при откриването на XX световна среща на българските медии.

Българските медии в чужбина са посланици на България и на българския език, култура и дух, казва Йорданка Фандъкова. В един свят, в който информацията често изпреварва истината, а знанието се губи в потока от гуми, вашата мисия е да намерите тази истина. Да я откриете, да я обличете в думите и езика и да я предаде по най-добрия начин, посочва още тя.

Медиите не просто информират, те влияят на демокрацията, казва Тошко Йорданов. „Ако всички ние като журналисти осъзнаваме тази си отговорност и това бреме, мисля,

София, 24 май 2025 г. В Деня на светите братя Кирил и Методий, на българската азбука, просвета и култура и на славянската книжовност се открива XX световна среща на българските медии. Програмата за деня започва с церемония по валидиране на пощенска марка „XX световна среща на българските медии“ в Министерството на транспорта и съобщенията. В церемонията участват генералният директор на БТА Кирил Вълчев и заместник министър-председателят и министър на транспорта и съобщенията Гроздан Караджов. Снимка: Минко Чернев, БТА

София, 24 май 2025 г. Председателят на Комисията по Външна политика на Народното събрание Йорданка Фандъкова, председателят на Комисията по културата и медиите на Народното събрание Тошко Йорданов, кметът на София Васил Терзиев, Вицепрезидентът на Република България Илияна Йотова, генералният директор на БТА Кирил Вълчев, цар Симеон Втори (1943-1946), министърът на културата Мариан Бачев, главният редактор на списанието за култура „Хемус“, Унгария, Светла Кьосева.
Снимка: Минко Чернев, БТА

че тогава българският език, българската култура, включително и българската журналистика ще бъдат много по-свободни и всеобхватни. Защото това е процес. Както езикът се развива, обществата се развиват, журналистиката се развива и нашата духовност се развива“, посочва Йорданов.

В днешната информационна епоха отговорността на медиите не се изчерпва с разпространяването на новини, пише Стоян Таслаков, председател на Парламентарната комисия по политиките за българите извън страната. Те са пазители на историческата памет, на

културната ни идентичност и на езика ни – особено за онези сънародници, които живеят далеч от родината, но носят България в сърцата си, се посочва още в поздравителния адрес.

„Културата в медиите“ е заглавието на първия панел от XX световна среща на българските меди.

Развитието на културата на езика за мен винаги е било от изключителна важност, казва министърът на културата Мариан Бачев, който участва в дискусията. Според него въ-

просът е кой контролира честотата в медийната среда, както и грамотността. По отношение на влиянието на културата в медиите, новото поколение живее в телефоните си, за добро или за лошо, ние не можем да контролираме този процес, можем единствено като родители да насочваме децата си какъв тип съдържание да търсят, какъв тип достоверност да търсят“, казва министър Бачев.

Не бива да забравяме, че нашата идентичност е именно културна идентичност, казва доц. Георги Лозанов, който е модератор на панела. Колко-

то по-малко имаме собствена културна идентичност, толкова повече се връщаме към тип форма на агресивни силови отношения. Оттам произтича тревожността, че през цялото време ние наблюдаваме как културата маргинализира като фактор и въпреки че изпитвахме тревожност за този процес, съвсем не мога да кажа, че от това той се променяше, посочва той.

Генералният директор на Българското национално радио Милен Митев отбелязва, че общественото радио има уникалната роля едновременно на създател, ползвател и разпространител на културно съдържание. Нашата роля като об-

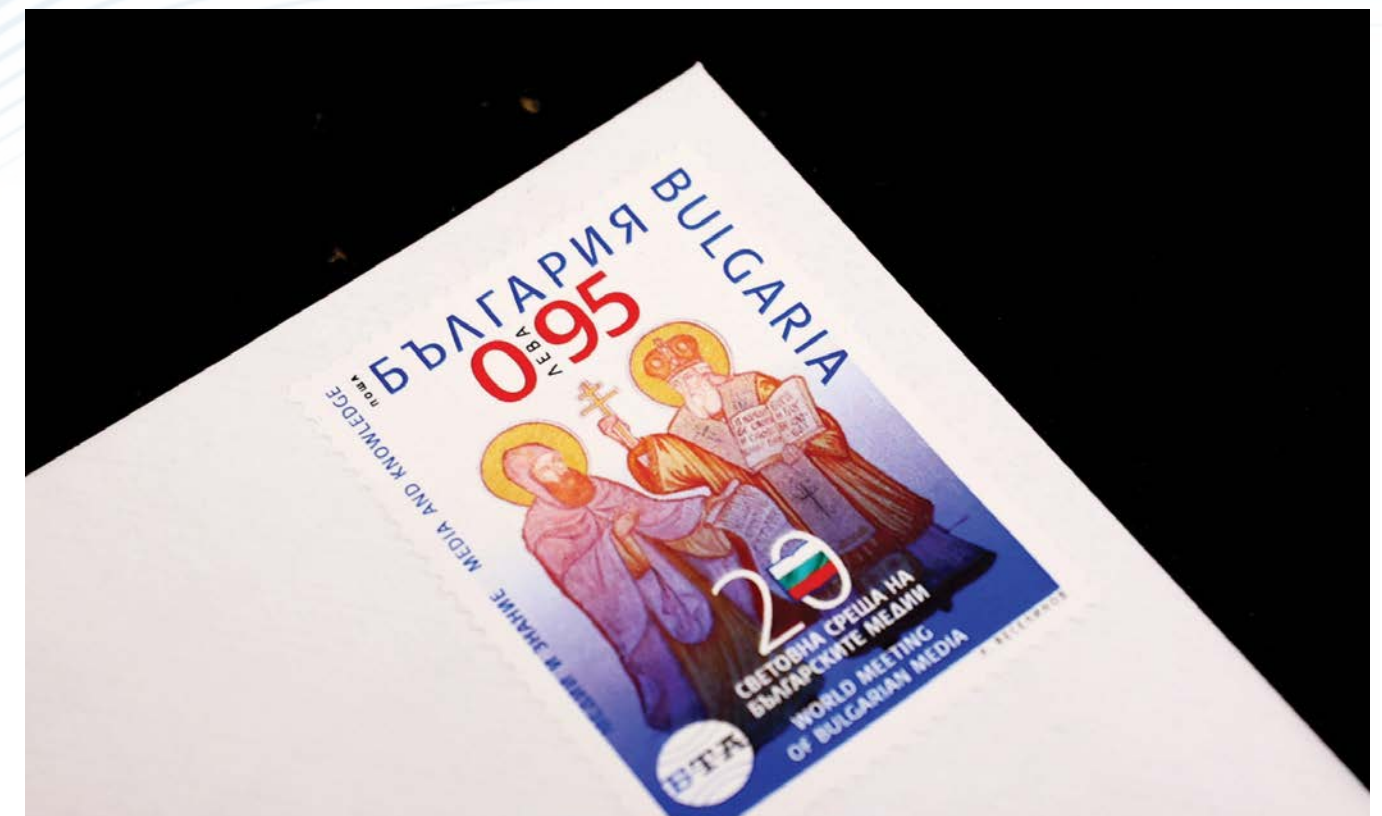
ществени медиите отива много отвъд обикновеното популяризиране на културата и на културните събития, ние имаме за задача за защитаваме културните ценности и трябва да проявяваме и своето отношение към тях. Трябва да работим с всички, които създават култура – навсякъде, в страната и извън нея, отбелязва Митев.

Общественият тон оказва влияние върху медийната среда, тъй като отношението към българската журналистика е негативно, но това е неизбежно, посочва по време на панела водещият на предаването „БГ култура“ по Българската национална телевизия Димитър Стоянович.

Според него журналистиката е необходима, въпреки че винаги е приятна или желана. Стоянович описва състоянието на медийното отразяване на културната тематика в България като тревожно и отбелязва, че често липсва не само адекватно внимание, но и елементарна грамотност в представянето ѝ.

Писателят Георги Господинов посочва, че изкуството и културата създават усещане за бъдеще и усещане за общност, което е точно обратното на това, което прави пропагандата в момента. По отношение на присъствието на културата в медиите той се върна към 90-те години. „Като

София, 24 май 2025 г. Пощенската марка „XX световна среща на българските меди“, валидирана в Министерството на транспорта и съобщенията.
Снимка: Минко Чернев, БТА

отгърнете един вестник, там имаше отдел „Култура“ в редакцията и имаше рубрика „Култура“, даже имаше рубрики „Изкуство“, „Кино“, „Литература“ и т.н. Имаше отделни притурки към вестниците, които бяха за култура. Всичко това изчезна“, казва авторът.

Аз ще говоря не толкова за културата и отражението ѝ в медиите, а за езика, заявява главният редактор на електронното издание за българите в Кипър „БГ Фактор“ Живка Милова. „Голяма част от вас знаят, че аз освен главен редактор преподавам и български език. Темата за словото винаги много ме е вълнувала. Възпитанието в добродетели минава през езика – това, което виждаме, което чуваме, то ни възпитава – колкото със съдържанието, толкова и с формата си“, коментира тя. Милова разказва, че брой правоговорните грешки постоянно, независимо

в каква среда се намира.

Според Диана Гласнова – главен редактор на сп. „Родна реч“ в Хърватия, българските общности в чужбина са посланици без дипломатически паспорти. Тя посочва, че тяхната роля и цел като главни редактори на списания или като участници в създаването на средства за масова информация е пропагандата на българската култура във всякакъв аспект. Гласнова добавя, че две трети от съдържанието на последния брой на списание „Родна реч“ са посветени на българската култура. По думите ѝ с това искат не само да подсетят българите, които живеят в Хърватия, за тяхната култура, а преди всичко, тъй като списанието е двуетично, да запознаят хърватите с българската култура.

Светла Кьосева, главен редактор на българо-унгарското списание „Хемус“, заявява, че

културата винаги е свързана с общност. Според нея в такава среда тя се реализира и е свързана с морална отговорност, форми на поведение и емоционална натовареност.

„Новото знание в медиите“ е темата на втория панел на XX световна среща на българските медици.

Изкуственият интелект може би ни заплашва предвид твърденията, че ще изчезне нашата професия. А може би ще се окаже най-големият ни помощник, казва модераторът на панела Митьо Маринов – водещ на предаването „Тази събота и неделя“ по bTV и докторант на Факултета по журналистика и масова комуникация на Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

Средствата, вложени в образование и наука, са с най-висока

София, 24 май 2025 г. Участници в XX световна среща на българските медици провеждат тържествено шествие до паметника на „Св. св. Кирил и Методий“ пред Националната библиотека по повод 24 май.
Снимка: Минко Чернев, БТА

Вършец, 25 май 2025 г. XX световна среща на българските медици продължава в Клисурския манастир „Св. св. Кирил и Методий“. Сред гостите е и председателят на Народното събрание на България Наталия Киселова.
Снимка: Милена Стойкова, БТА

обществена възвръщаемост, но тя много трудно се оценява и измерва, защото е най-отложена във времето, казва министърът на образованието и науката Красимир Вълчев. По думите му няма никакво съмнение, че ако искаме да живеем в проспериращо и добро общество, трябва да разчитаме на българските преподаватели, учени и учители. И това е предизвикателството пред всяко общество.

България – в областта на технологиите и дори в изкуствения интелект, е по-напред от очакваното. Ние като учени винаги изпреварваме времето, преодоляваме

предизвикателствата и често сме добре подготвени за тях, казва чл.-кор. Евелина Славчева, председател на Българската академия на науките.

Онези образователни институции, без значение дали са висши или средни училища, които използват възможностите на изкуствения интелект, вече вървят по-бързо от останалите и имат шанса да тичат дори и преди измененията на средата, преди настъпване на провокациите, които идват от икономика 4.0 и 5.0. Това казва проф. Миглена Темелкова – председател на Съвета на ректорите на висшите училища и ректор на Висшето училище

по телекомуникации и пощи.

Мисля, че е време азбуката ни да получи полагаемото си име – българица, а не кирилица. Това казва д-р Соломон Паси, президент – основател на Атлантически клуб в България, който се включи онлайн от Националния пресклуб на БТА в Троян. Той посочва, че всъщност българската азбука започва своята най-нова история през пролетта на 2002 г., когато е договорено с Европейския съюз, че тя ще грейне върху евро банкнотите. И отбелязва, че върху евро банкнотата от общо 51 букви 11 са български, т.е. ние имаме около 22 процента от надписите на еврото, което го

прави много повече българско, отколкото на която и да било друга държава.

Проблемът с т.нар. технологична безработица, която уж заплашва журналистите, е нещо, което се говори от XIX век, не е нищо ново за нас. Новите технологии няма да заменят журналистите, но онези журналисти, които не използват изкуствен интелект, ще бъдат заменени от такива, които използват, отбелязва Иван Брайков, опе-

ративен директор на Дир.бг.

Нека не приемаме изкуствения интелект (ИИ) за говореща маймунка. Ние много отдавна живеем в реалност, която е с високо ниво на насищане на алгоритми, живеем в алгоритмична реалност и виртуализация. В крайна сметка реалността е голяма степен обективирена в някаква виртуална реалност – като данни, телеметрия и така нататък. Това казва Александър Варов – изпълнителен директор на „Нетинфо“ (част

от „Нова бродкастинг груп“) и ръководител на мултинационалния екип за дигитална реклама и приходи в United Media, България.

Според Ивайло Петров от MINDS International (Media Innovation Network), Австрия, днес има четири основни приоритета пред агенциите. „Понеже медийният пазар е изключително динамичен, ние не можем да знаем какво ще се случи след една или две години. Това, което в момента стои на осно-

нето на устойчив бизнес модел“, посочва той. Друг приоритет е диверсификацията на услуги, разработването на нови услуги, които да отговарят на предизвикателствата на пазара и основно на клиентите на новинарските агенции.

Когато имаме досег с новите технологии, разбираме как те ни помагат и се пречупваме, казва Ясен Дараков, главен редактор на BG Voice, Чикаго, САЩ. По думите му голям проблем е, че много от нюзрумовете в България се управляват от хора, които нямат технологични познания.

Изкуственият интелект (ИИ) ще става все по-мошен и ще навлиза все повече в модерните медии, но няма напълно да измести човека, каза проф. Мартин Вечев, основател и научен директор на института INSAIT към Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Той подчертава, че навлизането на интелигентните технологии е необратим процес, който вече променя медийната среда.

Това, което изкуственият интелект научава в целия си процес на обучение, най-вероятно е нещо, което е било създадено от човека. Така че може би може да достигне нивото на най-добрите математици, журналисти, автори, писатели, но не може да ги надмине и остава наша задача да можем да се подобряваме взаимно, посочва Антон Александров, изследовател в INSAIT и водещ разработчик на българския чатбот BgGPT.

На 24 май XX световна среща на българските медии продължава в Клисурския манастир „Св. св. Кирил и Методий“ и в град Вършец.

В Клисурския манастир „Св. св. Кирил и Методий“ е отслужен молебен от Негово светейшество българския патриарх и Софийски митрополит Даниил и Негово високопреосвещенство Видинския митрополит Пахомий. Сред гостите е и председателят на Народното събрание на България Наталия Киселова.

Участниците в световната среща имат възможност да разгледат манастирския музей и ателието по иконопис в обителта. В музея се съхраняват архиерейски принадлежности (богослужбни одежди, корона и жезъл) на приснопамятните екзарх Антим I Български и митрополит Кирил Видински. Монахините в Клисурския манастир изработват икони, които се правят с естествени бои и материали по традицията на старата Охридска иконописна школа.

Най-хубавото в погледа на нашите сънародници в чужбина към България е, че гледат с много повече любов към нашата страна, отколкото ние самите я виждаме. Това казва генералният директор на Българската телеграфна агенция Кирил Вълчев във Вършец. Той открива заедно с председателя на Народното събрание Наталия Киселова третия панел от срещата –

„Българите в света на XXI век и медиите“.

По думите му журналистите са очите на хората, през които да виждат какво се случва в днешния ден. Тези хора са и очи за проглеждане на повече от това, което се случва днес, защото журналистите са и средство за духовно проглеждане, посочва Вълчев.

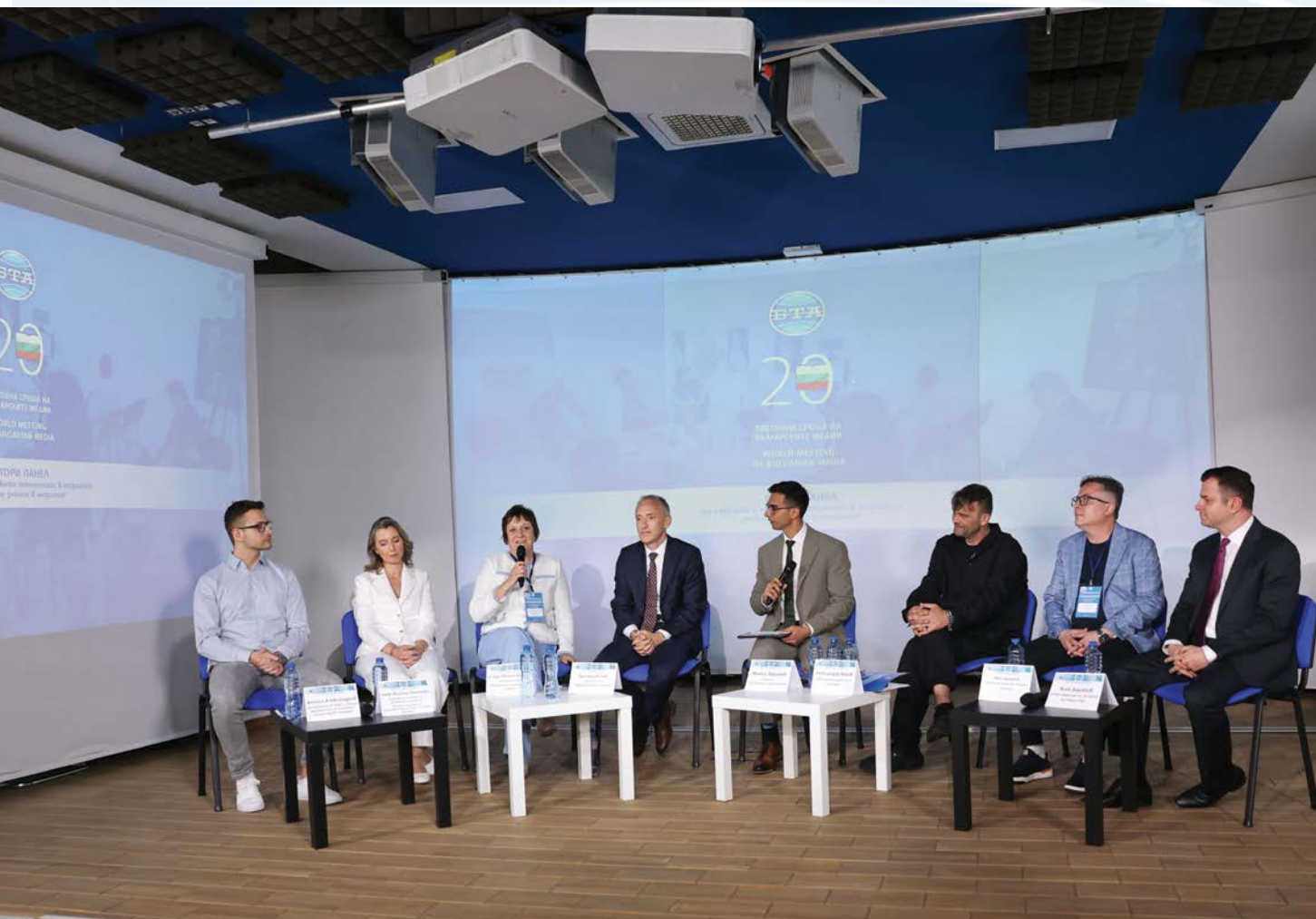
„Където има един българин или една българска медия, там е и България“, казва по време на XX световна среща на българските медии председателят на Народното събрание Наталия Киселова. „Такъв тип срещи дават възможност да си говорим извън клишетата“, допълва тя.

Крайно време е България да инвестира в разпространяването на своята култура. Около това се обединяват участниците в третия панел „Българите в света на XXI век и медиите“. Модератор е президентът на Асоциацията на чуждестранните журналисти във Великобритания Васил Христов. Той отбелязва, че сме свидетели на значима трансформация в съвременното – радикалната промяна във взаимоотношенията между обществото и медиите, и то по начина, по който българите се виждат в медийното пространство през последните десетилетия.

Връзката между медиите и знанието е съществена за развитието на съвременните общества в XXI век, казва проф. Веселина Вълканова, декан на Факултета

София, 24 май 2025 г. Във Втория дискуссионен панел, озаглавен „Новото знание в медиите“, който се провежда в мултимедийния център зала „Максим“, участват изследователят в INSAIT и водещ разработчик на българския чатбот BgGPT Антон Александров, председателят на Съвета на ректорите и ректор на Висшето училище по телекомуникации и пощи проф. Миглена Темелкова, председателят на Българската академия на науките чл. кор. Евелина Славчева, министърът на образованието Красимир Вълчев, модераторът Митко Маринов – водещ на „Тази събота и неделя“ на БТВ, изпълнителният директор на Нет Инфо (част от Нова Бродкастинг Груп) и ръководител на мултинационалния екип за дигитална реклама и приходи в United Media Александър Варов, оперативният директор на Дир.бг Иван Брайков и главният редактор на BG VOICE Ясен Дараков.

Снимка: Владимир Шоков, БТА

В е н
план,
е на
м и -
р а -

по журналистика и масова комуникация на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. По думите ѝ темата на днешния панел има няколко акцента. Първият е около връзката медиите и знание. „Има една книга на Стив Фулър, британски социолог – „Медиите и силата на знанието“. В нея той развива тезата, че достъпът, контролът върху медиите в различни етапи от цивилизационното развитие на хората, от грамотността до дигиталната епоха, всъщност са ключови за оформянето на хода на знанието“, посочва проф. Вълканова.

Самата държава България не присъства толкова много в медийното пространство в Унгария. Широко е застъпена обаче българската общност. Нещо, с което се гордеем, защото сме уважавани от унгарската държава, посочва главният редактор на вестник „Български вестни“ в Унгария Габриела Хаджикостова.

Положителен е образът на България в Словакия, казва главният редактор на списание „Сънародник“ в Словакия Деница Секулчичка. По думите ѝ България е една от малкото държави, които имат толкова положителен образ в Словакия, тъй като освен градинарите, които идват през 20-те години на XX век, около 40-те години идват и много български студенти.

България не се представя и не се рекламира в Америка. Тя не е известна там, казва Евгени Веселенов, главен редактор на електронното издание BulgariCa в САЩ.

През последните няколко години в Техническия университет в Айндховен, Нидерландия, българските студенти са втората по брой националност след нидерландските студенти в ИТ специалностите, казва Иван Узунов, съосновател на „Български хъб Айндховен“.

Медийното присъствие на страната ни в Австрия не е достатъчно осезаемо, коментира сънародникът ни Десислав Пяков, който е роден във Виена.

„Имаме изключително богата култура и трябва да се говори, трябва да се шуми. Имаме какво да покажем и културната информация е изключително важна. Но е много важно да знаем, че ние, българите, и всеки човек е реклама за България“, казва по време на дискусията Деница Секулчичка, главен редактор на списание „Сънародник“ в Словакия.

Габриела Хаджикостова, главен редактор на вестник „Български вестни“ в Унгария, посочва, че е важно държавата ни да инвестира в разпространяването на своята култура. И дава пример, че в Унгария се разпространява българска култура с парите на унгарската държава.

Нужни са държавни програми за българските медии у нас и в чужбина – с финансиране и със строги изисквания, казва в заключение на форума генералният директор на БТА Кирил Вълчев. Той допълва, че броят на българските медии намалява драстично през годините – както в чужбина, така и у нас. По думите му е добре да се мисли за цялостна програма, която да е системна.

Държавният глава Румен Радев се среща с представители на българските медии от чужбина по време на закриващата конференция по проекта „Европа на Балканите: Заедно чрез знание“ във Вършец.

Президентът изразява признателност към българските журналисти по света за усилията им да поддържат връзката между българските общности в чужбина и родината. Някои от присъстващите журналисти канят държавния глава да посети страните, в които живеят и работят. Румен Радев приема поканите с благодарност и изразява готовност за бъдещи срещи с българските общности зад граница.

Обичаме да казваме, че България се простира дотам, докъдето има българи. За да бъде това духовно пространство, тези духовни граници на България жизнени и здрави, трябва да има и здрава връзка с нашите сънародници зад границата, казва президентът.

Той подчертава, че именно медиите съхраняват и укрепват тази връзка с родината на всички наши сънародници зад граница. Радев изтъква, че българските медии в чужбина са не само трибуна, но и защитник на техните интереси и на техните проблеми. Медиите имат функцията да ги приобщават, но и да ги обединяват около българската култура, идентичност и традиции, отбелязва държавният глава.

СВЕТОВНА СРЕЩА НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ

2005 г.

БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ И ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОТГОВОРНОСТИ НА БЪЛГАРИЯ

Това можеше да се случи

Виктория Бехар
Снимка: Петър Кръстев, БТА

70-о място по свобода на словото.

Журналисти, обвинени, че работят за ГРУ.

Други, обявени за персони нонграта в собствената си страна.

Медии с открити зависимости.

Медии, които се наричат „медии“, но в тях не работи нито един журналист.

Тролски ферми, сайтове гъби, пропагандни схеми.

Годината е 2025-а.

Предишната завършихме с изрази brain rot, тази все още е млада, както и надеждата

ни, че с влизането в еврозоната ще започне нещо различно. Точно 18 години след присъединяването ни към Европейския съюз и 21 след НАТО.

През 2005 година имахме увереност.

Вярвахме, че Европа ще ни донесе не просто стабилност, а дисциплина и по-високи изисквания към нас самите.

Думите „европейски ценности“ и „европейски отговорности“ влязоха в езика на политиците, на медиите, на публичната реч.

Български и европейски знамена се развяваха заедно и

нямаше нужда от други, които да се подават от ъгъла „за баланс“.

Живеехме между сенките на стария контрол и новите зависимости, които тепърва се учехме да разпознаваме. Старото се отгръпваше бавно. Новото идваше с логото на програми, фондове и усвояване. Жълтите медии все още не задаваха тона.

По онова време България заемаше 48-о място по свобода на словото.

Да бъдем на по-добра позиция, изглеждаше възможно.

Тогава вярвахме, че можем да бъдем професионалисти, да сменим поколенията, да търсим истината по нов начин.

Това можеше да се случи, ако се беше случило и друго: върховенство на закона, работеща прокуратура, борба с корупцията, защита на свободата на словото.

И докато тези неща не се случват, имаме избор.

Избор в какво да вярваме, какво да гледаме, на какво да научим децата си: да мислят критично, да четат между редовете и да разпознават онези журналисти, които днес имат смелостта да вършат работата си и да търсят истината на цената на всичко.

2006 г.

НАЦИОНАЛНАТА ИДЕНТИЧНОСТ И РОЛЯТА НА МЕДИИТЕ ЗА ОБРАЗА НА БЪЛГАРИЯ ПО СВЕТА

Президентът Георги Първанов през 2006 г.
Снимка: Елена Дикова, БТА

Уважаеми представители на българските медии по света, Скъпи приятели,

За мен е удоволствие и чест да се обърна към вас, участниците във Втората световна среща на българските медии. През изминалите няколко години съм имал удоволствието да се срещна лично с част от вас и пазя скъп спомен за вашия ентузиазъм да отстоявате българщината във всяко кътче на света.

На първо място бих искал да поздравя организаторите на това събитие. Миналогодишната първа по рода си среща в София показа, че има нужда от подобно общуване между медиите, гражданското общество и представителите на различните власти у нас. Иде-

ята представителите на българските медии да се събират всяка година и да обсъждат проблемите както на медийното пространство, така и на българските общности по света заслужава вниманието и подкрепата както от страна на държавните институции в България, така и на цялото ни общество. Защото вие сте връзката, мостът между държавата и нейните граждани, между всички българи без значение къде градят своята лична и професионална съдба.

На второ място искам да поздравя всички участници, които със своята енергия и амбиция дават стимул в търсенето на нови идеи и решения в името на голямата цел – да бъдем достойни българи у нас, в Европа и в света. Да покажем нашата истинска история, култура и ценности.

Днес, когато сме на финалната права от постигането на една от основните цели на българското общество през последните години – пълноправното членство в Европейския съюз, ние имаме още повече нужда от истинско единение, от усилията на всеки българин за изграждането на автентичния образ на България.

Винаги съм споделял тезата, че българите, които живеят и работят зад граница, имат нужда от подкрепата ни, както и ние от тяхната. Българските медии в чужбина също трябва да знаят, че не са сами в осъществяването на своята мисия. Защото те не само информират българите по света за всичко случващо се в родината, но могат в истинския смисъл на думата да бъдат и рекламни лица за България в страните, където работят.

Оценявам високо идеята от Първата среща за създаването на световен ВГ информационен пул, който да доведе до професионален и конструктивен диалог между журналисти, медийни експерти, а защо не и държавните институции.

Пожелавам успешна и плодотворна работа на форума, здраве и професионални успехи на всички участници в срещата!

*Приветствието е прочетено от генералния директор на БТА Максим Минчев пред участниците в срещата, която се провежда в Чикаго

2007 г.

КИРИЛИЦАТА В ЕВРОПА И ЕВРОПЕЙСКАТА МИСИЯ НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ. ПОГЛЕД ОТ РИМ

Рим, 21 май 2007 г. Участници в първия панел на Третата световна среща на българските медии, който е с модератор Кирил Вълчев от Дарик радио. Обсъжда се темата: „Кирилицата – граница или шанс за българските медии по света“.
Снимка: Елена Дикова, БТА

На 21 май 2007 г. в Рим се провежда дискусия на тема „Кирилицата – граница или шанс за българските медии по света“, организирана в рамките на третата световна среща. Според водещия на дискусията Кирил Вълчев от Дарик радио въпросът е дали да се откажем от „в-то“ или да се борим за него. Той посочва в експозето си, че според него трябва да се откажем заради единството, което съществува в ЕС, като дава пример с европейската валута евро, чието название се изписва по един и същи начин в цяла Европа. По думите му редица страни-членки на ЕС

са се отказали от своя начин на изписване на думата в името на това единство.

Ако се откажем от „в-то“, ще имаме и едно удобство на общуването с нашите съседни, посочва още той. По думите му шансът на кирилицата е нейното използване в интернет пространството или чрез мобилните телефони.

Ана Асенова от вестник „Зорница“, който се издава в Монреал, казва, че мисията на българските медии в чужбина е да помагат, от една страна, за интегриране на нашите сънародници в чужбина, но и да запазват българската

идентичност.

Тя обяснява, че има интерес от страна на канадските власти към българския език и даде за пример случая с бюлетин за родители, издаван от училищна институция в Квебек, който вече се превежда на български.

Писателят Георги Господинов, автор на книгата „Естествен роман“, преведена и на италиански, посочва, че проблемът не е толкова в буквите, колкото в тяхната подредба или използване. Според него кирилицата ни дава необходимото спокойствие да бъдем българи.

2008 г.

МЕДИИТЕ – ЗАДЪЛЖИТЕЛНИЯТ ТРЕТИ В МЕЖДУКУЛТУРНИЯ ДИАЛОГ

Писателят Антон Дончев през 2008 г.
Снимка: Владимир Шоков, БТА

Българските медии зад граница са крайъгълният камък на българския дух, те очертават границата на българщината. Така акад. Антон Дончев определя ролята на изданията на българите в чужбина

по време на дискусията „Виновни ли са медиите, че България няма Нобелов лауреат. Комуникационни проблеми пред българската култура“, състояла се на 19 май 2008 г. в рамките на Четвъртата световната среща на българските медии в Магрид.

България, тази благословена земя, има нужда от нас, посочва още писателят. България има своите велики творци, заслужаващи Нобелова награда, но имаме нужда и от преводачи, които да пренесат музиката на българския език в чуждата реч, казва акад. Дончев. По думите му такива преводачи се „отглеждат“, те трябва да се търсят и сред хората с българско родословие, родени и израснали в чужбина. „Защото езиците са музика и величието на литературата се разбира на езика, на който е написана.“

Антон Дончев посочва, че е необходима по-голяма подкрепа за българската култура в цялост, тъй като, по думите му, именно тя прави една общност народ. Писателят коментира още, че ако България иска да има Нобелов лауреат, трябва да се обедини около няколко номинации.

2009 г.

НЯКЪДЕ В РЕАЛНОТО, ВИРТУАЛНОТО И ИНФОРМАЦИОННОТО ПРОСТРАНСТВО: ТУРИЗМЪТ, ВИСОКИТЕ ТЕХНОЛОГИИ И МЕДИИТЕ – БЪЛГАРСКИТЕ АРГУМЕНТИ СРЕЩУ КРИЗАТА

Тогава и сега

През 2009 година светът се намираше на прага на дигиталното ускорение, докато се справяше с последиците от глобалната финансова криза. В този контекст Световната среща на българските медии постави една визионерска тема: „Някъде в реалното, виртуалното и информационното пространство: туризъм, високи технологии и медии – български аргументи срещу кризата“. Още тогава тя зададе важни въпроси – как България може да се позиционира чрез иновации, културен капитал и информационно присъствие в един бързо променящ се свят.

Шестнадесет години по-късно този разговор е не просто актуален – той е ежедневие. Живеем в свят, където границите между реалното и виртуалното са размити – информационното пространство диктува ритъма на обществения живот, а медиите – както традиционни, така и нови – определят начина, по който преживяваме света.

Традиционните медии – вестници, радио, телевизия – продължават да бъдат важен

носител на доверие, проверена информация и аналитичност. Те носят паметта и контекста. Но за да останат релевантни, те трябваше да се пренесат в дигиталното – да изградят онлайн платформи, да станат мултимедийни, да се научат да говорят в нови формати.

Новите медии от своя страна дадоха свобода на изразяване и глас на обикновените хора, позволиха бързо да се реагира и създадоха нови форми. Но заедно с това доведоха и предизвикателства – фалшиви новини, манипулации, информационен шум.

Днес успехът е в синтеза – когато традиционните медии приемат динамиката и формата на новите, без да губят съдържателната си дълбочина. А новите медии ще печелят, когато стъпят върху журналистическата етика, проверка на фактите и обществената отговорност.

Тук е мястото да спомена българските медии по света, които се оказаха не само глас, но и опора – в едно глобално, често разпиляно българско настояще. Те показаха, че

Поля Станчева през 2004 г.
Снимка: Владимир Шоков, БТА

„българско“ не е географско, а културно и емоционално понятие. В период, когато милиони българи живеят извън страната, именно те съхраниха връзката с езика, културата и идентичността. Словото на роден език се превърна в нишката, която ги свързва със семейството и родината.

От позицията на днешния ден разбирам, че темата от 2009-а не беше просто реакция на криза – тя беше предчувствие за бъдещето. А днес това бъдеще е тук и ролята на медиите е по-ключова от всякога.

2010 г.

НОВИТЕ ИЗТОК-ЗАПАД

Юри Лазаров през 2004 г.
Снимка: Елена Дикова, БТА

Когато попитали Йоханес Брамс, роден в Хамбург, защо е решил да живее и твори във Виена, той отговорил (така се твърди): „Защото обичам живота на село!“ Но това е било някъде във втората половина на XIX век и навярно е било шега...

И сега, когато се отвори дума за Виена (освен за Мюзикферайн, шницелите, целувката на Климт, топките на Моцарт и Хундертвасер...), се казва, че този град разделя Изтока и Запада. Нещо междинно е той. Та може би затова такава е била темата на Шестата световна среща на българските медии преди цели 15 години там – новите Изток-Запад. Твърде общо и дълбинно, за да го побере дори и град като Виена...

... където 36% от населението са чужденци – най-много сърби, които я наричат Беч, турци; има и българи, естествено – над 16 000 нашенци

живеят там, което си е град като Тетевен например.

Но – да се върнем на темата. Тогава задачата бе да обсъдим каква е еволюцията на понятията „изток“ и „запад“ и да се преформулират отношенията между тях в икономически, социален, медиен и културен план. Доколко сме успели – не знам.

Сега, от камбанарията на 2025 година, ми се струва, че изтокът си е все така изток, дори и с една война отгоре. А западът също си е същият запад. При цялата условност и общоватост на тези понятия.

Да, ние вече пътуваме още по-свободно в Европа. Можем да хванем самолета до Виена, за да видим изложбата на Марк Шагал или на Влади Стоев в дом Витгенщайн. Не ни трябва абонамент за вестници и списания, защото можем да ги четем online. От догодина ще се разплащаме в евро – и ние като гругите...

Промениха се и медиите, разбира се. Хартията я отнесоха едни 451 градуса по Фаренхайт и всекидневниците бавно и полета се вляха в интернет, останаха малко. А седмичниците или са предимно в сферата на третата възраст, или – откровени жълтурници, отново с редки изключения.

Електронните медии – и те са си все такива. Т.нар. обществени гордо гържат знамето на общественото, но стачкуват

за още пари. И генералният директор на БНТ си е все същият. Т.нар. комерсиални медии се сътезават коя по-напред и колкото се може повече реалити формати да извади. Вече няма как да им хванеш дирята. Но хората масово ги гледат, вълнуват се, спорят, коментират. И на осмо число отиват да си платят сметките, пък после – каквото там е останало...

... Малко схематично написано е всичко това дотук, но обемът от една страница, особено с такава тема, е коварно нещо – тъкмо започнеш и трябва да спреш. И ето – сега ще ви разкажа за една безсънна нощ във Виена по време на въпросната среща. Обикаляхме вечерните улици с Уляна Пръмова, Гого Лозанов, Иво Хаджимишев и незабравимата Бояна, отбихахме се да хапнем някъде и накрая влязохме в един хаотичен бар. В горното върху стената имаше огромен портрет на Томас Бернхард. Шом го видях, Гого Лозанов каза: „Аз съм бернхардианец“, взе една табуретка, стъпи върху нея, застана пред портрета и помоли Иво да го снима.

Така и не видях тази снимка, но беше хубава нощ. Защото, както е казал самият Бернхард: „Ние трябва да сме благодарни за всяка безсънна нощ в живота си, защото тя във всички случаи ни придвижва философски напред.“

Бойко Станкушев през 2024 г.
Снимка: Христо Касабов, БТА

Проблемът с финансирането на медиите в България е стар толкова, колкото и самият преход, а опитите да бъде решен са като цяло – безрезултатни. Отделни журналисти, юристи, медийни анализатори, граждански активисти периодично надигат глас с надеждата законодателите да предприемат действия в полезна посока, но това, за съжаление, остават гласове в пустиня. Съществуващият специален закон, кърпен десетки пъти, и то почти винаги в противоречие с демократичните ценности, мъжди съвсем безсмислен и вреден, самият регулатор – СЕМ, води също анемично съществуване и е обект на съжаление и присмех. Уродливата сага с избора на генерален директор на БНТ е най-яркият пример за това.

Липсата на добри и необра-

тимии при това решения се корени в критично негативното съотношение на силите между статуквото, от една страна, и свободните гласове, издигащи аргументирани идеи за излизане от мрачната ситуация. Би трябвало да се започне със съществуващите ясни текстове в самия ЗРТ. Известно е, че Законът за радио и телевизия предполага създаването на Фонд за радио и телевизия, който да е главният източник за финансиране на обществените медии и на обществено значими проекти на търговски медии и на СЕМ.

Да, но до ден днешен такъв фонд изобщо не е създаден и държавната субсидия остава основният източник на финансиране на обществените медии и СЕМ. Абсолютно умишленото

неглижиране на тази част от закона води директно към тежка политическа зависимост на тези институции. А ако беше сторено, щяха да се разкрият възможности за развитие на образователни, културни, политически програми и разследваща журналистика, както и по-голямо финансово разкрепостяване на самия СЕМ. Съветът, уви, десетилетия наред е на бюджетното кранче, отредено за зависимите държавни чиновници, и не смее да тръгне срещу ръката, която го храни. В този порядък е честно и би било изключително полезно (записано в закона) независимият фонд да се отвори и за частните медии, с което да се стимулира тяхната обществена мисия. Това е напълно възможен инструмент, независимо че се оказва, че има сериозна пречка да пренесеш държавната субсидия в такъв независим фонд. Критерият може да бъде числова оценка на присъствието на обществено значимото съдържание в минути, както и мястото на излъчване в конкретните програмни схеми на частните (търговски) оператори. Самата оценка и разпределяне на ресурса би трябвало да се поемат от един нов независим обществен орган.

Едва ли всички биха се съгласили, но според мен настъпи времето, когато трябва да се преосмисли възможността

държавните (по същество) медии – БНТ и БНР, да бъдат освободени изобщо от извършване на всякаква рекламна дейност, като по този начин останат с изцяло обществена насоченост. Известно е, че и сега около 90-92% от рекламата отива в групите около Нова телевизия и bTV, така че съществена промяна на рекламния пазар не може да се предполага, но пък част от зависимостите на обществените медии ще отпадат. Колкото до търговските оператори, спазващи съвестно определени стандарти на журналистическа почтеност, то редуцирането на данъците, които плащат, би могло да ги придвижи допълнително по пътя към по-отчетлива обществена ангажираност. На фона на известно отваряне от страна на големите частни телевизии (през последните около две години) към обществената мисия това ще бъде стимул за техните ръководства при планирането на програмата. Като добър пример трябва да отбележа отклика, който получават разследванията на Фондация Антикоруptionен фонд в предаванията на Нова телевизия и bTV – нещо, което само преди няколко години не беше възможно. За съжаление, БНТ, която по закон е натоварена с чисто обществена функция, изобщо не се ангажира в тази посока.

Разсъжденията до какво доведе и до какво – не, действащата законодателна база не може да заобиколят и темата с предвиденото събиране на такси от потребителите, но в тази хипотеза нещата са отдавна кате-

горично обречени главно поради отсъствието на гражданско съзнание, че всеки продукт си има цена, както и от статута на българина като най-беден в рамките на европейската общност. Просто невъзможно...

Новата политическа ситуация през настоящата година доведе и до нов, отдавна невиджан политически натиск върху всички медии, с изключение на обслужващите властовия конгломерат. Фокусът на атаката е главно срещу независимите, които открито критикуват антидемократичните инструменти на т.нар. дълбока държава. И все пак въпреки видимите напъни да ни превърнат в чисто фасадна демокрация, както успешно го правят Орбан и Фицо, съществуват пътища за оцеляване и гарантиране дейностите на свободните, независими и плуралистични медии, предоставящи балансирана и обективна информация. Освен задействането на споменатия вече Фонд за радио и телевизия, преразпределящ чрез един независим орган, има и други възможни източници. На първо място това е платеният достъп до съдържание, който интернет медиите се опитват да въведат. Например – „Дневник“ и „Капитал“. Скептичен съм пак поради факта, че сме на първо място по бедност в ЕС, а и поради натрупаното с десетилетия схващане, че всичко в мрежата е безплатна даденост. Второ – достъпа борещи се за оцеляване онлайн платформи разчитат на форми на гражданска подкрепа – индивидуални дарения, клубни такси, краудфъндинг (периодич-

ни дребни дарения от потребители и фенове). Като цяло обаче делът на хората с подобна нагласа е несъществен, а генерираните приходи са стотици пъти по-малко, отколкото тези, наливани обилно от управляващите – главно ГЕРБ, за осигуряване на медийно спокойствие, а в много случаи – откровени хвалебствия и раболепие. Захранването на проправителствената линия е буквално очевидно и при проследяване на потоците европейски средства, при което опитомените придворни граскачи се захранват и се отглеждат с парите на западните данъкоплатци. И това се извършва чрез пряко договаряне с различни органи на изпълнителната власт!

Точно преди 11 години в Хилверсум и Хага – Нидерландия, участвах в Седмата среща на българските медии, която премина под мотото „Медии и пари“. С ентузиазъм и надежда тогава обсъждахме икономиката на медиите и тяхното финансиране, плурализма, проверка на фактите, рекламата, свободата на словото... Колкото и да е тъжно, днес можем да установим, че огромната част от проблемите са същите, основните въпроси са същите. Болезнена е тази констатация, още повече защото залогът е съдбовно голям – може ли и как най-сетне да осигурим на българския гражданин онази честна, независима, плуралистична информация, без която разрушаването на скритата зад фасадна демокрация дълбока държава просто няма как да се случи!?

2012 г.

МЕДИИТЕ – МЕЖДУ РЕГИОНАЛНОТО И ГЛОБАЛНОТО

Анна Цолова през 2024 г.
Снимка: Минко Чернев, БТА

13. Само толкова години са минали от медийната среща в Букурещ, а с медиите и журналистиката са настанали толкова много и качествени промени. В глобален мащаб.

Мислейки за времето тогава и днес, три отлики крещят силно:

1. На традиционните медиуми е все по-трудно да работят честно за публиката си. Опитите за задушаването им са все по-сполучливи. В глобален мащаб.

2. Днес има социални медиуми, които са в силата си. И тази сила е използвана ударно за разпространяване на дезинформация.

3. Изкуственият интелект вече активно се използва (освен за целите, за които може да е нужен) и за ударно разпръскване на пропаганда и дезинформация.

Свидетели сме на война срещу традиционните медиуми. Води се от правителства и лидери на

много места по света.

Държавни управници стават любимци и се избират от хора, информирани само от социалната медия. А там е възможно всичко. Всяка лъжа и измислица полита със скоростта на светлината. Алгоритмите също помагат.

Така бавно и полета изчезва контекстуалната журналистика. Журналистика, която слага всяко действие или бездействие, всички гуми, които са изречени от силните на деня, в контекст. Журналистика, която не е само и единствено фуния, през която преминават гуми и кадри, а журналистика, която припомня и задава най-важния въпрос: Защо? Журналистика, която оглежда от всички страни едно действие или гуми. Журналистика, която помни. И припомня.

Загубата на доверие в традиционната журналистика е отдавна стартирал процес. В глобален мащаб.

Загубата на доверие, както и развитието на социалните медии хвърлиха публиката в ръцете на дезинформацията.

От една страна, социалните медии станаха пристан за неудобни за голямата медия журналисти и се оказаха трибуната, на която истината може да се чуе. От друга страна, това шарено и шумно място стана глобална арена, на която върлуват дезинформацията и фалшивото.

Появиха се нови „герои“, които се нарекоха журналисти. И хората започнаха да виждат лъжата като друга гледна точка.

Написаното не звучи оптимистично и празнично. Навсякъде по света – това е диагнозата.

Какво може да е лечението?

1. Образование, което работи за медийната и за функционалната грамотност на потребителите на информация, е едното лекарство, от което се нуждаем.

2. Подкрепа за традиционните журналисти. Този е един от моментите, когато обществата имат огромна нужда от тях. Независимо дали тези журналисти упражняват професията си на трибуната на т.нар. стари традиционни медиуми или в мрежата. Те са част от лекарския екип, който може да приложи лечението в новата информационна среда.

2013 г.

МЕДИИТЕ И НАЦИОНАЛНИТЕ КАУЗИ

Петър Стоянович през 2021 г.
Снимка: Христо Касабов, БТА

Оказва се, че дори нашият ХХI век не е опазен от въпроса за ролята и задачата на медиите. Тук не става въпрос за обикновен цивилизационен дисонанс – докато в Прибалтика въвеждат час по изкуствен интелект, у нас прокарват вероучение на фона на изчезване на нестинарството. Вместо да отслабне, националното в медиите се задълбочава, превръщайки се от обект на изследване в субект на управление и идентификация. Именно последната е онзи процес, който отдавна доминира в националните държави, особено в

онези от постсъветския лагер. Медията не е дефинирана по технически и жанрови параметри, а оценявана спрямо „полезността“ към държавата и нацията. Тоест – разглеждана е по оста добро-лошо.

Като добавим към това и финансовия фактор във времето, в които подкрепата за нематериалното и нетрадиционното от правило деградира до екзотика и снизхождение, връзката между „народната работа“ и нейната полубезгласна платформа става очебийна. Административното вмешателство, финансовата зависи-

мост и идеологическото обезчовечаване са трите стълба, на които неособено гордо стъпват днешните медиуми, досега традиционно оправдавайки се със зрителски рейтинг и нестабилна рекламоделска старост.

Много по-сложен е въпросът с истински важните национални теми, в които медиите би трябвало да присъстват стабилно като коректив и партньор, обективен медиатор и критичен нагпартиен субект. Не гръзвам да споделя колко от тази роля медиите изпълняват на практика... Именно поради догонващия характер на журналистиката и тематичната вторичност на екранния/ефирния дебат ключови теми за България са оставени на произвола на грубата сила на идеологическата артилерия или на класически способности на вече отминало столетие.

От истинска власт медията в България в голяма степен се е примирила с ролята на властови придатък, от концептуалист е станала подизпълнител, визията е превърната в комикс. Това за жалост се отразява и на националните каузи, които – оставени без коректив и сами в своята себедостатъчност – логично не успяват да надскочат периферните си мечти и овехтелите способности.

2014 г.

РОДОЛЮБИЕ В ГЛОБАЛНИЯ СВЯТ

Наред с училището медии-те са сред институциите с най-важна роля за развитието на общностите и за съхраняването на националното самосъзнание. Но за българските медии по света, а и в България е все по-болезнена темата за липсата на финансиране. Това показва колко бедни сме ние, българите, казват пред БТА представители на гилдията, които участват в 10-ата юбилейна световна среща на българските медии на тема „Родолюбие в глобалния свят“. Форумът се провежда през октомври 2014 г. в София, Босилеград и Димитровград (Цариброд).

Да говориш на български с близките си, когато живееш в чужбина, е „глобализирано“ родолюбие

Нашите издания трябва да съществуват, защото българските деца трябва да познават България и да говорят български език, отбелязва Иван Петрински (вестник „Български новини“, Гърция) на едно от изданията на Световната медийна среща.

„През лятото в българските медии се появи информация, че българските емигранти са

най-големият инвеститор на България. Може би това е форма на родолюбие. Български общности зад граница събираха дарения за пострадали-те от наводненията – това също е родолюбие. Познавам много български семейства (моето не прави изключение), които свято пазят българските традиции и празници, обичат българския фолклор и правят всичко възможно да го направят достояние на обществото, в което живеят, печелейки нови приятели на България. Родолюбие е даже фактът, че не се срамувам да говоря със семейството и приятелите си на български на обществено място, въпреки че невинаги „местните“ ни гледат с добро око,“ споделя Камелия Илиева.

„Човекът е заобиколен от малките неща, които съставят неговия околн свят. Ако успеем да създадем своя българска среда – а това става най-лесно в детските години, ще имаме българско родолюбие. А тази среда се създава единствено в училището. Важно е проявленията да са емоционално оцветени, защото така остават у човека за цял живот“, коментира Света Кьосева.

Сънародниците ни в чужбина

създават значителен икономически, финансов, образователен, демографски, трудов и интелектуален потенциал. Това признават и политиците, и бизнесът на България. Но за България е изключително важно националното самосъзнание на българите зад граница да бъде запазено и предадено на идните поколения. Защото това се отразява във външно- и във вътрешно-политически, икономически и културен план. И докато целенасочена държавна политика за развитието на българските общности по света като че ли липсва, тази задача се пада именно на родните медии в странство.

И макар много от тях да са на ръба на оцеляването, те все още успяват да просъществуват преди всичко заради огромния ентусиазъм, който журналистите черпят от силата на българския дух. Именно възможността да обсъдят проблемите на българските общности зад граница с представители на бизнеса, с политици и обществени фигури, да изградят мрежа от сътрудници и да намерят подкрепа обединява гилдията в Световните срещи на българските медии.

2015 г.

МЕДИИТЕ И КУЛТУРНИТЕ РАЗЛИЧИЯ. ДИАЛОГ МЕЖДУ СЪСЕДИ

Атина, 5 ноември 2015 г. Обща снимка на участниците в Единадесетата световна среща на българските медии. Снимка: Петър Кръстев, БТА

Медиите са тези, които трябва да установят единна социална платформа, която би позволила хора от различни общества да съжителстват. Това заявява Борислав Николов от агенция Ethnique media Inc, Канада, по време на дискусия „Медиите в света на културните различия“ в рамките на Единадесетата световна среща на българските медии, която през 2015 г. се провежда в гръцката столица Атина.

Когато говорим за културните различия, все на първо място ми изникват приликите, отбелязва Светла Кьосева от списание „Хемус“, излизащо в Унгария.

Според нея хората се опознават най-напред чрез приликите и когато ги установим, тогава различията не са плашещи, а се приемат като нещо естествено.

Ако има някакви опасения за ролята на медиите, то те са свързани с това дали ние ще успеем да се справим със собствените си страхове, които генерират враждебност и недопускане на различията, коментира Кьосева.

Анна Мария Петрова-Пюзелева от „Агриа филм“, Италия, отбелязва, че българският огън в общностите се поддържа от хората, които са там и милеят за родината, стараят се децата

им да знаят родния си език. По думите ѝ инициативите за поддържане на българското идват предимно от частни организации. Намесата на държавата в инициативи, в които се изтъква България, би трябвало да е много по-силна, смята тя.

Да обичаме България и всичко българско – това ни отличава най-много, заявява Дора Костова, главен редактор на вестник „Роген край“ в Украйна. По думите ѝ няма български дом, в който родното да не е приоритет и любовта към страната ни да не е огромна.

2016 г.

МЕДИИТЕ И ГРАЖДАНСКИТЕ КАУЗИ СРЕЩИ С КАУЗА

Теодора Петрова през 2014 г.
Снимка: Владимир Шоков, БТА

През 2025 година се състоя юбилейната XX световна среща на българските медии. Тези срещи имат своето значение за създателите и издателите на българоезичните медии по света, за общностите на нашите сънародници в чужбина. За 20 години инициативата на Българската телеграфна агенция (БТА) и Асоциацията на българските медии се превърна в традиция, в очакване на следващата среща на съмишленици, бих казала, хора, работещи за една и съща кауза. Каузата за запазване и

подпомагане на българските малцинства в чужбина. През тези двадесет години някои от издаваните на хартия вестници стават сайтове, радиопредаванията спират и стават подкастове, някои от вестниците на български език престават да излизат, но съществуването им винаги е било от значение за българоезичните общности по света.

Озаглавих тези няколко реда „Срещи с кауза“, защото смятам, че това е кауза за организаторите на тези срещи, кауза за издателите

на българоезичните медии, кауза за спонсорите, без чието съдействие тази поредица от световни срещи не би била факт. Бих нарекла тази кауза „гражданска кауза“. Тя е работата на хората, отдали сили и енергия да създадат и да издават тези медии, да работят за съхраняването на българоезичните общности в чужбина. Те пазят българският дух, информират българските общности за случващото се в страните, където са, и в България и спомагат за запазването им като общности.

Прага, 18 май 2016 г. В рамките на тазгодишната среща е открита изложбата „Българските чехи“, проект на БТА и Държавна агенция „Архиви“.
Снимка: Христо Касабов, БТА

Първата световна среща на българските медии е организирана в София от 23 до 25 май 2005 г. Целта е България да научи повече за българските медии в чужбина и за реалните проблеми на българските общности там. Тази мисия остава и до днес. Тогава участват 58 български медии от 24 страни. Всяка година броят на участниците във форумите е различен, но те събират хора, отдадени на каузата на българоезичните медии по света, журналисти и издатели, които споделят проблемите и успехите си, очакват разбиране, запознават обществеността ни с българските общности по света. Заглавието на този кратък текст дойде и от темата на XI световна среща на българските медии, организирана от 17 до 21 май 2016 г. в Прага, Чехия, под мотото „Медиите и граждан-

ските каузи“. Темата носи в себе си същността на този тип медии – те са кауза за своите създатели.

„В Прага имаме прекрасни български издания – „Роден глас“ и „Българи“. Имаме културен статут и землячество“, казва тогава генералният директор на БТА Максим Минчев. На срещата в Прага бе представена и експозиция „Българските чехи“, съвместен проект на БТА и Държавна агенция „Архиви“. Сред известните чешки имена в България са историкът Константин Иречек, художникът Ян Мърквичка, пивоварят Франц Милде, археолозите братя Шкорпил и други. Ян Мърквичка идва у нас като учител в Пловдив и заедно с Петко Славеиков и Константин Величков става в Пловдив част от една национална кауза – борбата за Съединението. В една от

картините му „Ръченица“ се преплитат в българската история съдбите на двама души – на художника Ян Мърквичка и на ирландския журналист Джеймс Баучер, изобразен на платното на Мърквичка да играе ръченица сред българите в кръчмата – това е образът на един от най-силните застъпници на българската кауза в Европа.

Заглавията на българските издания в чужбина са много. Бих споменала електронното издание BG Media London, BG BEN в Лондон, „Българите в Детройт“ – САЩ, „Парижки вести“ във Франция и много други, чиято мисия и кауза е информиране и съвети за ежедневни проблеми на сънародниците ни, обединяването на българските общности и не на последно място запазване на българския дух.

2017 г.

ПОЛИТИКИ НА БЛИЗОСТТА ПРЕЗ ПРОЗОРЕЦА НА ЕДИН ПРЕСКЛУБ

Ирина Богоева през 2017 г.
Снимка: Владимир Шоков, БТА

Когато през октомври 2017 година в Тараклия бе открит Националният пресклуб на БТА – вторият извън пределите на България, това не беше просто институционален жест. За нас, представителите на българската общност в Молдова, това бе символично разкъсване на тишината, в която често остават малцинствените гласове. Това беше жест на доверие и признание. Пресклубът се превърна в прозорец – и навън, и навътре. Прозорец, през който България поглежда към нас, и прозорец, през който ние разказваме за себе си.

Темата „Политики на близостта“ за мен като кореспондент на БТА в този край не е термин от дипломатическа граматика. Тя е ежедневие. Тя е в разговора с учителя, който преподава на български въпреки недостига на учебници. Тя е в усилията на местната

певческа група да възроди едно забравено хоро. В гласа на жената от Валя Пержей, която шепти „Мила Родино“ с пламък в очите, и в песента на жените от Кортен, Кайраклия, Колибабовка, Стояновка, Твърдица, Тараклия и срузи села, които пазят живи родовата памет, българското слово и обичаите – там звучи България такава, каквато е в душите ни: обичана, съкровена, жива.

Това са истинските „политики на близостта“ – не онези, които се раждат в кабинетите, а онези, които избухват от съпричастност.

Работата на кореспондента тук не е просто журналистика. Тя е мост. Когато изпращам в БТА новина за училището в Тараклия, което отбелязва 24 май, или за дете от Кишинев, което печели конкурс по рецитиране на стихотворение в София, аз не просто предавам информация. Аз свърз-

вам светове. Давам име и лице на общности, които често остават в периферията на медийното внимание.

Вярвам, че близостта не се постига с договори и формулировки. Тя се създава, когато някой чуе гласа ти. БТА го прави. И аз съм благодарна, че този глас, макар и далечен, не е останал нечуто. Пресклубът в Тараклия е доказателство, че политиката на близостта може да бъде осъществена. Не само като идея – а като практика, като диалог, като човешка взаимност.

Но нека споделя и една лична трудност: невинаги успявам да обхвана цялата българска общност. Знам, че това понякога се усеща като пропуск, който жителите преживяват ревностно, понякога почти детински се обиждат – и имат право. Но, вярвайте ми, правя всичко най-възможно. С внимание, с уважение и с вярата, че всеки глас от тази разпръсната, но силно свързана общност заслужава да бъде чуто.

Много от тукашните хора споделят очакването си не само за снимки и текстове, но и за видеоматериали, които да предават атмосферата, емоцията и живия глас на българската общност. Това е напълно разбираемо – образът в движение носи друг живот, друга сила. Затова вярвам, че в бъдеще ще трябва и ще можем да работим именно в тази посока – за да дадем още по-пълноценна и въздействаща трибуна на нашите хора тук, в Молдова.

2018 г.

МЕДИИ И ПАМЕТ КАДРИ ОТ МИНАЛОТО, УРОЦИ ЗА БЪДЕШЕТО: ЗА НУЖДТА ОТ ПАМЕТ И МЕДИИ

Александър Велев през 2019 г.
Снимка: Христо Касабов, БТА

Паметта е едно от най-важните качества на човешкия мозък. Без памет човек губи себе си, губи връзката с околния свят. Сред най-тежките болести, които може да сполетят всяко човешко същество, са тези, които водят до частична и или пълна загуба на паметта. Често такива хора не знаят кои са, не разпознават близките си, дори децата си, съпруга си и т.н. Същото се отнася и за едно общество, една държава. Без памет държавата, обществото не познават себе си. Нека погледнем на запад от нас към съседна Северна Македония, която упорито търси своята идентичност, опитвайки се да се отрече от миналото си, изграждайки античното си „ново“ минало с артефакти от стиропор.

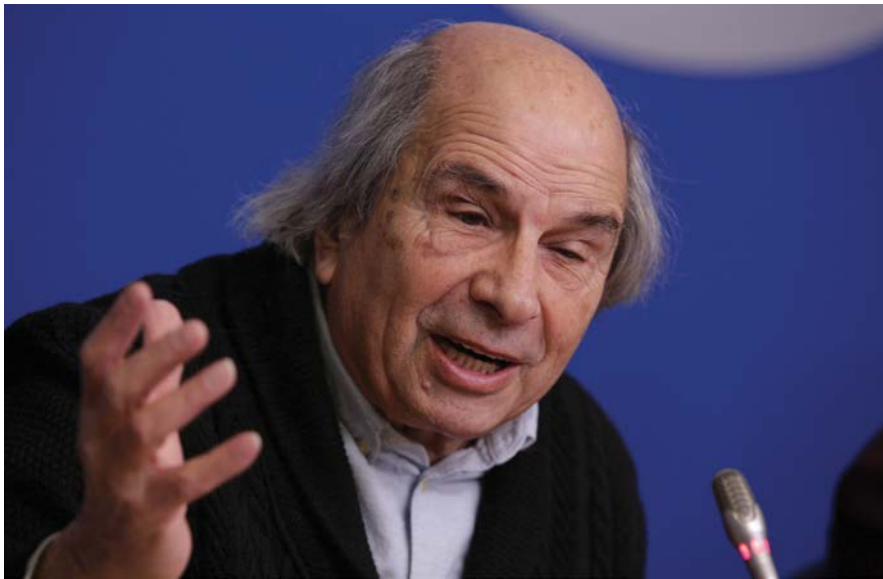
Къде се съхранява паметта на една нация? Историята е призвана да изучава, да изследва миналото и да го предава на идните поколения. Още от създаването на писмеността хората са търсили начин да запазят миналото – чрез документи, хроники, книги... Днес тази роля се изпълнява от медиите – електронни, радио, телевизия, филми, интернет издания, социални мрежи, книги... Огромният обем информация, съхраняван в дигитален вид, се превръща в своеобразен архив на човешката памет. Бла-

годарение на медиите може да се върнем към важни исторически моменти, да видим кадри и да чуем гласове от минали събития и епохи. Архивите на БТА, БНР, БНТ, както и на много срузи медии, са огромно богатство, което съхранява спомените и служи за написването на историята за идните поколения. Тук обаче възниква въпросът за използването на тези архиви, за припомнянето на факти и събития. Разликата се напоследък дискусира „за“ или „против“ въвеждането на еврото от 1 януари догодина поставя отново въпроса за европейската ориентация на България, макар обществото ни отдавна да е дало своя отговор. За мнозина обаче европейското настояще на страната ни е гаденост – те нямат памет за времето, когато българите

не можеха да пътуват на Запад, когато съществуваше черен пазар на долара, защото нямаше чейнджбюро. Нямат спомен за опашките пред консулските служби за визи през 90-те години на миналия век. Всичко това за тях е чуждо и неразбираемо, защото не са били родени или са били много малки тогава, но в архивите на БНТ има кадри от това време. За съжаление подобни кадри не видях в нито едно предаване, в нито една телевизия, а те са много по-силни от думите. Опознавайки миналото си, можем много по-добре да оценим настоящето и бъдещето си. Това е една от най-съществените роли на медиите, особено на обществените. Да пазим спомена за миналото, да знаем кои сме, откъде идваме и накъде отиваме.

2019 г.

МЕДИИ И НАЦИОНАЛНИ ПРИОРИТЕТИ ВЪЛНЕНИЯ В ПРЕОБРАЗЕНАТА ТИРАНА, В АЛБАНИЯ

Михаил Негелчев през 2022 г.
Снимка: Христо Касабов, БТА

Участието ми в годишната световна среща на българските медии през 2019 г. в Тирана, Албания, бе за мен едно щастливо и същевременно драматично връщане към времента, когато в XXXVI народно събрание бях председател на Комисията по радио и телевизия, когато издадох книгата си „Раздробяване на наивния консенсус. Критика на политическото и на неговите медийни образи“, когато в продължение на дванадесет години издавахме нашето възстановено списание „Демократически преглед“, където поддържахме редица медийни рубрики.

Сега, при тази среща, вече се бях върнал окончателно към

любимата ми литературна история и в пъстрата среда на журналисти и медийни експерти бях едновременно свой, но и чужд. Бях силно респектиран от нарасналото самочувствие на разпръснатите къде ли не по света български журналисти, които работеха предимно за/с неимоверно разгърнатата се българска диаспора. Бяха безспорно всички увеличили компетентността си, бяха усвоили националните приоритети в страните, където работеха. Бяха като професионални занимания толкова полярно различни, че сякаш трудно можеше да се намери общото, обединителното. Но същевременно всички вече

знаехме, че съвременните светове са в много по-голяма степен взаимно проникнати; знаехме, че сме длъжни при тези наши беседи и спорове да открием непременно доминиращото в света умонастроение.

Трудно ми е да преценя доколко моите слова пред тази наистина толкова пъстра общност са били полезни за всички. Но безспорно срещата ме обогати мен лично в много посоки. Прекрасно бе, че тя се проведе точно в толкова динамично развиващата се Албания, че Тирана бе вече така европейско променена след предишните ми пребивавания тук. Самата енергия на толкова младежки доминиращото население придаваше особен нерв на нашите дискусии. Много важно бе и участието на наши сънародници от планините на Албания в тази среща.

Наред с пленарните дискусии обогатяващи бяха и неформалните ни разговори с българските журналисти откъде ли не по света. Получавахме от първо лице информация не само за българските общности в съответните страни, но и за общосоциалната ситуация там.

2021 г.

МЕДИИ И ИСТИНА ДА ПОЗНАЕШ ИСТИНАТА

Иван Желев през 2021 г.
Снимка: Христо Касабов, БТА

Обикновено всички се стремим да познаем истината. Убедени сме, че тя ще ни помогне да проумеем по-добре едно или друго, че ще можем чрез нея да постигнем и справедливост. Защото когато познаем истината и я направим свое качество, ставаме свободни от предразсъдъци, заблуди, лъжливи идеи, които поробват душата ни, нерядко и тялото ни. Затова е казано: „Познайте истината и истината ще ви направи свободни!“

Всички видове робство в историята на човечеството са свързани с укриване на истината, с представяне на лъжи за истина, на неправди за правда, на насието за справедливост, на експлоатацията за грижа за човека. Това лесно може да се види около нас, стига да имаме очи и сърце да проумеем, че робството не е просто социално-икономическа система. Днес и в най-свободните общества също има заробване на човек от човека, както и робуване на зависимости, които погубват и тялото, и душата на човека – било понеже той не знае истината или защото не иска да я осъзнае, макар да му я посочват и доброна-

мерено да я изтъкват. Това самозаробване днес не е свързано непременно със социално-икономически строеве и политически режими, а най-често се дължи на лично нежелание да видим истината, стигащо до лъжлива увереност в неща, които са далече от всяка истина.

Но истината винаги трябва да се казва, да се сочи на всички, дори когато някои не искат да я чуят или да я видят. На децата я казват родителите и учителите, а за възрастните тя е очевидна за разума и съвестта ни. И въпреки това не може

да се отрече нуждата от пътеводители към истината. Такива пътеводители може да са отделни личности или институции в организираното общество, в това число и Църквата. Пътеводители към истината може и по предназначение трябва да са и медиите. Иначе стават насърчителни към робство, макар че в официалните цели на някоя медия няма да прочетете такова нещо. А най-верният критерий за преценка на полезността на една медия си остава истината. Няма друго!

МЕДИИ И СПАСЕНИЕ

Румяна Бъчварова през 2019 г.
Снимка: Христо Касабов, БТА

ЛИК 2025

Срещата на българските медии през 2023 година се проведе в Израел със събития в Йерусалим и Тел Авив. Тя бе официално открита на най-знаковото за българското православие място – Божи гроб, с литургия на свещения хълм Голгота в храма на Възкресението. Това бе знак за българската духовна идентичност и свързаността ѝ с християнството.

Основната тема на събитието беше спасяването на българските евреи през 1943 година. Тя бе естествено избрана заради отбелязването на 80-ата годишнина от това историческо събитие. Атмосферата на Светия град и Тел Авив даде не само общ контекст на разбирането за значимостта на делото на спасяване на цялата българска еврейска общност във времената на Холокост по времето на Втората световна война, но и създаде преки впечатления от контактите с българската общност в Израел. Това са хора, които като деца

са дошли в новооснованата държава и са станали част от нейното изграждане. И до днес, дори и на преклонна възраст, те не спират да популяризират българската кауза и признателността си към нея. Въпреки дистанцията във времето те остават свързани емоционално с България до ден днешен и изключително признателни на българската държава и на българите. Този факт не е широко популярен не само по света, а дори в България и затова присъствието на журналисти, писещи и работещи на български език в различни държави, бе силен стимул, който повлия на популяризирането на тази достойна част от историята на българското общество, на БПЦ и част от тогавашните народни представители и интелегенция.

Срещата на журналистите с представителите на българските организации в Израел създаде онази емоционална връзка,

която показва човешките измерения на историческо събитие с 80-годишна давност в прекия контакт с очевидците и преживелите събитията. Посетен бе и паметникът на Спасението в Яфо за преклонение към делото на българските спасители.

Срещите от програмата на втория ден показаха и реалния житейски смисъл от спасяването на българската еврейска общност за съвременния демократичен, високо развит и модерен Израел.

Връзката между българската еврейска общност от три поколения и българския народ бе изразена чрез събитията на срещата. Те и проведените дискусии и преки разговори дадоха повод не само за гордост, но и за вдъхновение за отразяване на темата за спасяването на българските евреи през 1943 година и нейното световно значение.

Йерусалим, 2 ноември 2022 г.
Румяна Бъчварова, посланик на България в Израел, отправя приветствие към участниците в Седмнадесетата световна среща на българските медии. Форумът, който се провежда в Йерусалим и Тел Авив, продължава до 3 ноември.
Снимка: Цветомир Петров, БТА

ЛИК 2025

2023 г.

МЕДИИ И СВОБОДА**ОТ НАДЕЖДА КЪМ КРИЗА:****КАК СЕ ПРОМЕНИ МЕДИЙНАТА СВОБОДА****СЛЕД XVIII СВЕТОВНА СРЕЩА НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ**

Васил Христов през 2025 г.
Снимка: Милена Стойкова, БТА

Когато през 2023 година Българската телеграфна агенция организира Световната среща на българските медии с фокус върху „Свобода и медии“, малцина можеха да предвидят колко драматично ще се влоши глобалната картина само за две години.

ЛМК 2025

За първи път в историята на Индекса за свобода на медиите на „Репортери без граници“

световната ситуация се класифицира като „трудна“ през 2025 година. Това представлява радикална промяна спрямо дискусиите от 2023-та, когато основният фокус беше върху предизвикателствата пред журналистиката, но не и върху глобална криза.

Военните конфликти също допринесоха за влошаването – войната в Газа от октомври 2023 година и продължаваща-

та руска агресия срещу Украйна засегнаха значително работата на журналистите в тези региони. Ситуацията в Съединените щати също влияе върху глобалната медийна свобода. САЩ паднаха с 10 места в индекса за 2024 година поради растящо недоверие към медиите и антагонизъм от страна на политически представители. През 2025 година администрацията на Тръмп прекъсна финансирането на американската агенция за глобални медии, което засегна над 400 милиона граждани по света.

България продължава да се бори със структурни проблеми – от икономическа зависимост и концентрирана собственост до SLAPP дела и физически заплахи срещу журналисти. Медийни издания затварят поради финансови трудности, докато голяма част от останалите разчитат на ограничен брой рекламодатели или собственици. Проблемът с източниците на финансиране остава особено остър за регионалните медии, които често функционират с минимални бюджети. Въпреки краткосрочните подобрения през 2024 година спадът с 11 позиции

Казанлък, 4 юни 2023 г. Обща снимка на участниците в Осемнадесетата световна среща на българските медии с президента на Република България Румен Радев.
Снимка: Христо Касабов, БТА

през 2025-а показва, че проблемите остават сериозни.

Докато през 2023 година дискусиите се фокусираха главно върху политическия натиск и цензурата, днес икономическите фактори са се превърнали в основна, но скрита заплаха. В 160 от 180 страни медийните издания постигат финансова стабилност с трудност. Технологичните гиганти са затвърдили доминацията си, като техните рекламни приходи достигнаха 247,3 милиарда долара през 2024 година – увеличение от 14%. Това подкопава традиционните медии и променя начина, по който информацията се разпространява. Въпреки това само 13% от световните медийни лидери смятат, че организациите им са добре подготвени за пълна интеграция на изкуствения интелект.

Позитивната новина е, че Европейският съюз предприе конкретни стъпки. Европейският закон за свободата на медиите (EMFA) влезе в сила на 7 май 2024 година, а Директивата срещу SLAPP делата беше приета през май 2024-та. Тези законодателни инициативи представляват надежда за подобряване на средата за работа на журналистите.

Социалните видеоплатформи като TikTok се превърнаха в доминираща сила в медиите. Платформите изграят ключова роля в осветляването на различни конфликти и събития – хаштагът #Palestine има 27,8 милиарда прегледа. Съдържанието, свързано с войната в Украйна, също генерира милиарди взаимодействия. Дори изборните кампании се провеждат все повече

в социалните мрежи, където алгоритмите определят какво съдържание ще достигне до избирателите.

От дискусиите на Световната среща през 2023 година до днешната реалност медийната свобода се сблъсква с безпрецедентни предизвикателства. Комбинацията от военни конфликти, икономически натиск и дигитална трансформация създава сложна среда, в която журналистиката се бори за оцеляване. Въпреки европейските законодателни усилия глобалната тенденция остава тревожна. Медийната свобода се превръща в основен маркер за състоянието на демокрацията по света – нещо, което ние като участници в срещата от 2023 година може би предчувствахме, но не и в такъв мащаб.

ЛМК 2025

2024 г.

МЕДИИ И ОБШНОСТ

**БТА В ЖИВОТА НА БЪЛГАРСКАТА ОБШНОСТ В УКРАЙНА:
ИНФОРМИРА И ПРОСВЕЩАВА**

Светлана Дразнева с генералния директор на БТА Кирил Вълчев през февруари 2025 г.
Снимка: Минко Чернев, БТА

С откриването на Национален пресклуб в град Одеса, Украйна, на 24 юни 2023 г. Българската телеграфна агенция трайно се включи в културно-просветния и социалния живот на най-голямата историческа българска общност извън пределите на България, каквато е общността в съвременните предели на украинската държава. (Българската общност в Украйна според официалното преброяване през 2001 г. наброява 204 хиляди души. Компактно българите живеят в Одеса, Запорожка, Николаевска и Кировоградска област.)

БТА е първото постоянно представителство на българска медия в Украйна, която ежедневно съобщава новини за бълга-

рите тук. Постоянни новини се транслират и за общата ситуация в страната в условията на военните действия, което е в рамките на договора за сътрудничество с украинската информационна агенция (УКРИНФОРМ).

На 3 март 2023 г. в Българския културен център в град Одеса бе представен февруарският брой на списание ЛИК, посветен на българската общност в Украйна, като първото му представяне бе в София в зала „Максим“ на БТА на 24 февруари, в деня на първата годишнина от войната в Украйна.

„Важното е да се чува в България гласът на българите в Украйна чрез БТА“, казва генералният директор на БТА Кирил

Вълчев по време на представянето на броя на ЛИК в Одеса. Тук пред българската общност той съобщи и новината за разкриването на Национален пресклуб на БТА в украинския черноморски град с постоянен кореспондент Светлана Дразнева.

„Българите в България се молим час по-скоро българите в Украйна да гразят живота си отново в мир“, заявява пред българите в Болград Кирил Вълчев по време на срещата при представянето на февруарския брой на ЛИК на 6 март същата година.

На 24 юни 2023 година БТА официално открива свой пресклуб с участието на официални представители на украинската власт от града и областта, българските ни дипломати и представители на българската общност. В рамките на събитието Теодора Димова представя новата си книга „Молитва за Украйна“.

„Пресклубът в Одеса ще отразява не само събития, свързани с местната българска общност, но и всички значими събития в града и региона. Нашият пресклуб ще си сътрудничи тясно и с Украинската информационна агенция и групи украински медии. Уверен съм, че с откриването на пресклуба на БТА в Одеса националната информационна агенция на България ще разшири и ще засили сътрудничеството

на българските и украинските медии с българската общност в Украйна“, отбелязва Кирил Вълчев при откриването му.

За периода на дейността си в рамките на около две години Националният пресклуб на БТА съвместно с Генералното консулство на България в Одеса организира редица значими културно-исторически събития в регионите с компактно българско население.

По случай Деня на бесарабските българи на 29 октомври в Националният пресклуб на БТА в Одеса бе представена книгата на Йордан Ефтимов „Преди да узмият кръвта“, посветена на войната в Украйна.

На 30 октомври в одеския международен център УНИОН бе открита изложба, посветена на 80-ата годишнина от спасяването на българските евреи.

Представени бяха материали и документи от фондовете на Националната библиотека „Св. Кирил и Методий“, България, под наслов „Еврейците в българските земи – документални доказателства за живота на еврейската общност“.

По случай националният празник на България – Трети март, на 4 март 2024 г. бе открита паметна плоча на българския писател Алеко Константинов в юридическия факултет на Одеския национален университет „И.И. Мечников“, където той е учил през 1881-1885 г. Инициативата е на БТА със съдействието на Генералното консулство на България в Одеса и ръководството на Одеския университет.

Деветнадесетата световна среща на българските СМИ пре-

мина хибридно в три значими за българите градове в Украйна – Одеса, Болград и Измаил, през периода от 18 до 21 юни 2024 г. Официалното откриване се състоя в Националният пресклуб на БТА в Одеса на 19 юни, където бе обсъден първият панел от срещата „Българите по света в медиите“.

Участниците в срещата посетиха местата в Одеса, където има поставени паметници и плочи на българските възрожденци – Васил Априлов, Христо Ботев, Иван Вазов, Алеко Константинов, както и пред паметника на светите братя Кирил и Методий.

Вторият ден от срещата започна с молебен за мир и процъфтяване на българите по света, отслужен в катедралата „Свето преображение Господне“ в Болград.

„Знанието на рода и езика в българските СМИ“ бе темата на втория панел, който се проведе в историческата Болградска гимназия „Георги Раковски“. Тук бе отдадена почит пред паметника на патрона на гимназията Георги Раковски, намиращ се пред официалния вход на учебното заведение.

Заклучителният панел „Българите в университетите и СМИ“ се проведе в Измаилския държавен хуманитарен университет на 21 юни. В края на срещата бяха положени венци пред бюст-паметника на Христо Ботев, който е пред централния вход на висшето училище.

„Представители на 14 държави, включително България – 12 медии от България, представлявани от 13 журналисти, и 20 бъл-

гароезични медии от чужбина, представлявани от 26 журналисти, ректори на 6 университета, директорите на Болградската и Априловската гимназия, както и много официални гости от България и от българските общности в Одеска област имаха възможност да се запознаят с предизвикателствата, пред които се изправят медиите в отразяването на българските общности, да обменят идеи и да покажат съпричастност със 150 000 българи в Одеска област и състрадание към всички, които живеят в условията на война“, сподели Кирил Вълчев.

През октомври същата година по инициатива на генералния директор на БТА Кирил Вълчев в Олшанка, Кировоградска област, бе организирана среща с представители на българската общност. Събитието бе посветено на 250-ата годишнина от преселването на първите българи в съвременна Украйна. В рамките на срещата с потомците на първите преселници в Олшанка, Доброе и Станкувата Кирил Вълчев представи броя на списание ЛИК, посветен на българите в Украйна.

На 26 октомври в централната градска градина в Одеса на улица „Дерибаовска“ БТА със съдействието на генералното ни консулство и градското кметство организира голям концерт на Деси Добрева с участието на български народни танцови състави от Бесарабия – Кулевча, Камчик и Делжилер. Събитието бе посветено на Деня на бесарабските българи – 29 октомври.

Очаквайте през юни броя на списание ЛИК,
посветен на

90-ГОДИШНИНАТА ОТ РОЖДЕНИЕТО НА ХРИСТО ЯВАШЕВ-КРИСТО И ЖАН-КЛОД

В навечерието на 24 май списание ЛИК бе отличено с **наградата „Златно перо“** за принос в българската култура. Инициатори на инициативата са агенция „Кантус фирмус“ и галерия „Макта“. Те създават отличието, за да подчертаят значението на духовните ценности в периода на трудния български преход към демократично общество. През тази година церемонията „Златно перо“ за 30-и път отбелязва приноса на изявени творци към българската култура.

Това е поредното отличие за списанието за литература, изкуство и култура на Българската телеграфна агенция в неговата 60-годишна история.

През 2001 г. ЛИК получава **Специалната награда на журито „за оформление и структуриране на специфична тематика“** на пресбиенале „Златни страници“ в рамките на фестивала „Телевизионен свят 2001“, състоял се в началото на юни в Албена. На церемонията по награждаването членът на журито Кръстьо Кръстев определя ЛИК като „Ноев ковчег за културата“.

През 2004 г. списанието печели **престижната награда за журналистика** от Деветия салон на изкуствата.

През 2006 г. двете изискани списания на Българската телеграфна агенция – „Паралели“ и ЛИК, печелят престижната Специална награда на журито на медийния фестивал „Златен чадър“ в Албена. Мотивировката: за цялостен принос в подкрепа на българската култура.

Литература Изкуство Култура

ИСТИНСКИТЕ НОВИНИ

- www.bta.bg
- Bulgarian News Agency
- [bta.bg](https://www.instagram.com/bta.bg)
- [bta.bg](https://twitter.com/bta.bg)
- Bulgarian News Agency
- BTAnewsBG
- Bulgarian News Agency (BTA)
- [bta.bg](https://www.tiktok.com/@bta.bg)